

2008 M. RUGSĖJO 22 D., PIRMADIENIS

PIRMININKAVO: H.-G. PÖTTERING

Pirmininkas

1. Sesijos atnaujinimas

Pirmininkas. – Skelbiu atnaujintą Europos Parlamento sesiją, kuri buvo atidėta 2008 m. rugsėjo 4 d., ketvirtadienį.

(Posėdis buvo pradėtas 17 val.)

2. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

3. Parlamento sudėtis (žr. protokolą)

4. Igaliojimų tikrinimas (žr. protokolą)

5. Komitetų ir delegacijų sudėtis (žr. protokolą)

6. Rugpjūčio 23 d. paskelbimas Europos stalinizmo ir nacizmo aukų atminimo diena. Kova su prekyba vaikais (rašytiniai pareiškimai) (žr. protokolą)

7. Bendro sprendimo procedūros metu priimtų teisės aktų pasirašymas (žr. protokolą)

8. Tarybos bendrųjų pozicijų perdavimas (žr. protokolą)

9. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

10. Žodiniai klausimai ir rašytiniai pareiškimai (gauti dokumentai) (žr. protokolą)

11. Anuliuoti rašytiniai pareiškimai (žr. protokolą)

12. Tarybos perduoti susitarimų tekstai (žr. protokolą)

13. Petijijos (žr. protokolą)

14. Asignavimų perkėlimas (žr. protokolą)

15. Veiksmai įgyvendinant Parlamento pozicijas ir rezoliucijas (žr. protokolą)

16. Pirmininko pareiškimas

Pirmininkas. – Vakar teroristų organizacija ETA įvykdė dar vieną žmogžudystę. Šiaurės Ispanijoje 46 metų armijos seržantas majoras Luis Conde die la Cruz buvo užmuštas automobilyje padėtos bombos. Tai buvo trečia automobilyje padėta bomba, sprogsi Ispanijoje per 24 valandas. Per tris sprogimus buvo sužaloti keli žmonės, vienas iš jų sunkiai. Europos Parlamentas griežtai smerkia šį teroro aktą ir nori pareikšti gilią užuojautą.

Europos Parlamento vardu noriu pareikšti nuoširdžią užuojautą seržanto majoro L. Conde šeimai ir giminiams, taip pat parodyti mūsų solidarumą su Ispanija, jos valdžios organais ir ypač Ispanijos saugumo

pajėgomis. Taip pat norėčiau palaikyti ir pareikšti atjautą sužalotiesiems bombos sprogo metu ir jų šeimoms.

Mes turime dar kartą aiškiai ir apibrėžtai pareikšti, kad terorizmas yra tiesioginis pasikėsinimas prieš laisvę, žmogaus teises ir demokratiją. Mes negalime vien tik dažnai kartoti, kad nėra jokio pateisinimo terorizmui apskritai. Todėl turime kartu veikti kovodami su terorizmu ir visada gerbti teisės viršenybę ir taikyti visą įstatymų galią. Europos Sąjunga yra bendruomenė, pagrįsta solidarumu. Teroro aktas Europos Sąjungos valstybėje narėje yra visos Europos Sąjungos, tai pasikėsinimas prieš kiekvieną iš mūsų.

Dabar prašau, kad jūs visi atsistotumėte pagerbti tylos minute.

(Parlamento nariai atsistojo pagerbti tylos minute.)

17. Darbų programa

Pirmininkas. - Buvo išplatinta dabartinės sesijos laikotarpio galutinė preliminaros darbotvarkės versija, sudaryta pirmininkų konferencijos susitikime 2008 m. rugsėjo 18 d., ketvirtadienį, vadovaujantis Darbo tvarkos taisyklių 130 ir 131 straipsniais.

Pirmadienis, antradienis ir ketvirtadienis:

Pakeitimų nebuvo.

Trečiadienis:

Liberalų frakcija prašė pratęsti galutinį terminą, kad parengtų bendrus pasiūlymus dėl rezoliucijų ir pakeitimų dėl Europos Parlamento prioritetų Komisijos įstatymų leidybos ir darbo programos iki rytdienos, antradienio, 2008 m. rugsėjo 23 d. 10 val.

Balsavimas numatytas trečiadienį, 2008 m. rugsėjo 24 d.

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). - (DE) Gerb. pirmininke, praėjusį savaitgalį Airijos spauda atskleidė, kad gali būti sąsajų tarp finansavusiųjų „ne“ kampaniją Airijoje, Vašingtono Pentagono ir CŽV. Tai labai įdomi istorija, o pateikta priežastis – noras sustabdyti per stiprią tampančią Europą. Noriu paprašyti, kad pirmininkas ištirtų šį dalyką. Mes taip pat turime prašyti, kad Taryba – Taryba ir Komisija – esant galimybei suteiktų mums informacijos apie tai, nes tikrai būtų įdomu sužinoti tiesą, slypinčią už visos šios miglotos „ne“ kampanijos Airijoje, gavusios 1,2 mln. EUR finansavimą. Todėl prašau pirmininko ištirti šį klausimą, kad mes gavę informacijos galėtume atskleisti šios istorijos užkulius.

Pirmininkas. – Dėkoju, pone D. Cohn-Benditai. Leiskite jums pasakyti, kad aš jau kurį laiką labai dėmesingai stebėjau visus šiuos veiksmus. Mes turime išlaikyti visišką skaidrumą, nes, kaip žinote, šie mus užsipuolantys žmonės reikalauja, kad veiktume skaidriai – ir jie patys, žinoma, turi laikytis to, ką skelbia. Mums reikia visiško skaidrumo kalbant apie pinigų sumą, sumokėtą „Libertas“ – organizacijai, kuriai atstovauja Declan Ganley, ir aiškumo, iš kur gauti tie pinigai.

Iš Airijos žiniasklaidos sužinojome – aš čia kartoju, kas buvo pranešta praėjusią savaitę Airijoje, kad D. Ganley anksčiau tvirtino, jog lėšų skyrė visai eiliniai žmonės, ir sumos buvo nedidelės. Dabar jis pripažino, kad pats suteikė teisę organizacijai naudotis 200 000 EUR jo paties pinigų, o paskui D. Ganley patvirtino, kad sudarė karinių pirkimų sutartis su Pentagonu, vykdydamas nurodymus, kurių vertė, manau, yra apie 200 mln. dolerių. Kai kuriuose pranešimuose buvo pateikti daug didesni skaičiai.

Mes turime ir toliau nenuleisti akių nuo šių dalykų, o faktai turi būti paviešinti. Negalime leisti, kad Europai kenktų žmonės, kurie reikalauja skaidrumo, bet patys nėra pasiruošę žaisti pagal tas pačias taisykles.

(Plojimai)

Leiskite man dar pabrėžti, kad labai žaviuosi tuo, kad Airijos Europos reikalų ministras Dick Roche priėmė asmeninę atsakomybę ištirti šiuos dalykus, ir šiltai drąsinu jį skatindamas ir toliau tęsti sisteminės tiesos paieškas.

Ponios ir ponai, iš man skirtų jūsų plojimų suprantu, kad esame tų pusėje, kurie nori visų šių dalykų skaidrumo siekdami užtikrinti, kad Europai nebūtų padaryta jokios žalos.

(Plojimai)

*
* *

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kalbėdamas apie pasiūlymą dėl ketvirtadienio darbotvarkės tvarkos, dėl kurios vėlokai pateikėme prašymą, apgailestauju, kad jis pavėluotas – tai pasiūlymas šiek tiek pakeisti ketvirtadienio darbotvarkę, kurioje šiuo metu numatytas balsavimas, pasiūlytas dėl socialinio paketo rezoliucijos.

Šiuo metu tam tikros frakcijos siūlė savo rezoliucijas. Kupini geriausios valios ir tvirtai tikėdami visomis partijomis, mes bandėme bendrai susitarti dėl kompromisinės rezoliucijos. Mes nesugebėjome to padaryti, taigi šiuo metu panašu, kad bus balsuojama dėl atskirų rezoliucijų ir nebus nubalsuota nė už vieną rezoliuciją, o tai nėra labai gera žinia. Todėl politinių frakcijų dauguma bendrai manė, kad bus gera mintis, jei aš tiesiog atstosiu ir pareikšiu, jog galbūt būtų taktiškiau apskritai nebalsuoti dėl rezoliucijos.

Taip yra ne todėl, kad tai nesvarbu – taip yra todėl, kad tai *svarbu*. Mes nenorėjome skleisti klaidingos žinios ir po paskutinių mūsų diskusijų labai išsamiai aptarus įvairius klausimus, buvo nuspręsta geriau neskleisti *jokios* žinios. Taigi pasiūlymas, kurį palaikė frakcijų dauguma, yra tas, kad mūsų balsavimas šį ketvirtadienį neįvyks.

Pirmininkas. – Mes turime daugiau pamąstyti šiuo klausimu. Ar galėčiau paprašyti frakcijų susirinkti dar kartą ir apsvarstyti, kokią sprendimą galima priimti? O tuo tarpu atkreipsime dėmesį į tai, ką pasakė Philip Bushill-Matthews.

(Buvo nustatyta darbų tvarka.)⁽¹⁾

18. Vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės punktas yra vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). - (RO) Pirmasis Europos aukščiausiojo lygio susitikimas dėl romų integracijos praėjusią savaitę įvyko kaip tik čia, Briuselyje. Šios sudėtingos romų problemos įtraukimas į Europos Sąjungos darbotvarkę yra būtent ta idėja, kurią Rumunija nuolat palaikė, todėl, manau, tai reikia pasveikinti. Europos Taryba, susirūpinusi šia problema nuo 1990 m., pastebėjo, kad romai neabejotinai sudaro Europos tautinę mažumą. Todėl romai yra Europos, o ne nacionalinė problema, ir manau, kad Parlamentas turi visiškai palaikyti Europos Komisijos iniciatyvą.

Manau, kad Europos Parlamentas turi kalbėti apie tai, kad švietimas būtų laikomas Europos politikos pagrindiniu dalyku romų atžvilgiu, nes pastarųjų metų patirtis parodė, jog švietimas yra tikriausias kelias integracijos link, sėkmingai padedantis įveikti kliūtis tiek romams, tiek jų kaimynams.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Gerb. pirmininke, šiandien mes esame liudininkai, kaip Vokietijos ir Austrijos prekybos centrų tinklai stambiu mastu pažeidžia rinkos diskriminacijos draudimą, boikotuodami Vengrijos paukštienos auginimo ir apdorojimo pramonę.

Taip daro REWE, SPAR, METRO ir „Kaufland“ prekybos centrai, nepriimantys Vengrijos gaminių dėl Austrijos gyvūnų teisių organizacijos boikoto. Dėl to Vengrijos paukštienos sektorius neteko 2 mlrd. forintų. Jie taiko rasinę diskriminaciją Vengrijos gaminiams, taip pažeisdami Europos Sąjungos konkurencijos įstatymus.

Taigi nukentėjusieji kreipsis į Europos Teisingumo Teismą, nes pažeidžiami du pagrindiniai Sąjungos principai: rasinės diskriminacijos draudimas ir lygybė bei konkurencijos laisvė. Ačiū už dėmesį.

Filiz Hakaeva Hyusmenova (ALDE). – (BG) Gerb. pirmininke, gerbiamieji kolegos, nacionalinių pagalbos telefono linijų 112 sistema Bulgarijoje pradės veikti nuo 2008 m. rugsėjo 30 d., įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/22/EB. Sistemą bus galima pasiekti telefonu iš bet kurio šalies teritorijos taško, ir bus užtikrinta greita ir laisva šios paslaugos prieiga. Įgyvendinant Bulgarijos 112 sistemos techninį sprendimą naudojamos naujausios technologijos, jose galima identifikuoti skambučio liniją. Bulgarijos Ypatingųjų padėčių ministerija apie sistemos diegimą ir funkcionavimą smulkesnės informacijos pateikė visiems Europos Parlamento nariams.

⁽¹⁾ Smulčiau apie pataisas dėl darbų tvarkos: žr. protokolą.

Norėčiau pareikšti padėką už pažeidimo procedūros atidėjimą ir vertinimą, kurį Europos Komisija pareiškė Bulgarijos vyriausybei dėl pagalbos linijos sistemos įkūrimo. Aš laikau šį vertinimą Bendrijos rūpinimosi Europos gyventojų sauga ir sveikata išraiška.

Monica Frassoni (Verts/ALE). - (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, praėjusios savaitės įvykiai pavertė ją ypač liūdna ir sunkia tiems, kurie laisvę ir rasizmą laiko svarbiomis problemomis: praėjusį ketvirtadienį šeši Afrikos šalių migrantai buvo užmušti Camorroje, Italijoje; iš pradžių jie buvo apkaltinti esantys narkotikų pardavėjai ir nusikaltėliai, nors paskui buvo nustatyta, kad taip tikrai nėra. Milane taip pat buvo mirtinai sumušti juodaodžiai jaunuoliai.

Tuo pat metu Kelno mieste irgi buvo gautas neįtikėtinas atsakas, susijęs su tomis pačiomis svarstomomis problemomis – būtent rasizmu ir diskriminacija.

Nujaučiu, kad Europa šiuo metu turi du visiškai skirtingus veidus. Taip pat jaučiu, kad šis Parlamentas turi imtis daug aktyvesnės pozicijos rasizmo klausimu, nei tai darė pastaruosiu metu, nes į daugelį šalių, įskaitant ir manąją, rasizmas sugrįžta nepaprastai tragiškai!

Pirmininkas. – Dėkoju. Kiekvienas žmogus turi lygią teisę į orumą.

Eoin Ryan (UEN). - Gerb. pirmininke, aš norėčiau iškelti problemą dėl 4,6 mln. Etiopijos žmonių, badaujančių labai trūkstant maisto. Tai atsitiko dėl sausros. Etiopijos Vyriausybė teigia, kad bado nėra, tačiau UNICEF tvirtina, kad kai kuriose šalies dalyse badaujama ir žmonėms kyla didelis pavojus. Tai vyksta tik kai kuriose srityse, ir manau, kad tarptautinė bendruomenė ir Europos Sąjunga turi skubiai veikti, mėgindama parūpinti apie pusę milijono tonų maisto, jei ketiname išvengti bado. Manau, kad tai yra prioritetas ir, kadangi Europos Sąjungos įnašas į užsienio pagalbos plėtrą yra vienas didžiausių, mano nuomone, būtina tai padaryti nedelsiant.

Gerb. pirmininke, leiskite man tik pridurti, kad Parlamente atstovaudamas Airijai, aš pritariu komentarams, kuriuos Jūs pasakėte apie „Libertas“ ir Airijos referendumą. Mes kovojome už „taip“ kampaniją; buvome atviri ir skaidrūs kalbėdami apie savo finansavimą. „Libertas“ parodė svarbų dalyką, ir jį mes dabar suprantame visiškai kitaip. Noriu padrąsinti Jus ir visus kitus žmones ir užtikrinti, kad „Libertas“ yra daug atviresnė ir skaidresnė kalbant apie tai, iš kur būtent gauti pinigai, nes žmonės nori tai žinoti.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). - Gerb. pirmininke, kai Europos centrinio banko pirmininkas Jean Claude Trichet pakartotinai išreiškė susirūpinimą dėl darbo užmokesčio indeksavimo infliacijos, jis neatsižvelgė į keblią darbuotojų, ypač mažai apmokamų, padėtį, kuri vis blogėja, nes didėja pragyvenimo minimumas. Ir, nors garantuojama, kad kišimasis turi minimalų infliacinį poveikį, būtina didinti darbo užmokesčių mažai apmokamiems darbuotojams, kurių padėtis dabar itin įtempta. Infliacijos ribojimas visoje Europoje negali būti susiaurintas iki teisėto darbo užmokesčio reikalavimų ribojimo. Žinoma, gaunantys didesnę darbo užmokesčių gali sau leisti darbo užmokesčių mažinti, tuo tarpu mažai apmokami darbuotojai yra visiškai kas kita. Vietos vyriausybės ir nacionaliniai centriniai bankai yra geriausiai pritaikyti reaguoti į besikeičiančias ekonomines aplinkybes, ir todėl aš visada prieštaraudavau priemonėms, kenkiančioms ekonominiam suverenitetui. Iš tikrųjų, kaip maža valstybė, Airija gerai žino, kad mūsų ekonominė padėtis yra periferinė ECB politikos formavimo problemų atžvilgiu, ir todėl pozicijos, kurių dažnai laikosi bankas, ne visada geriausiai atitinka Airijos ekonomikos poreikius ar interesus.

Aš taip pat pritariu finansavimo skaidrumui. Be to, pritariu pagarbai demokratiniams rezultatams, ir ši institucija turėtų pastebėti, kad visos kampanijos, kovojusios ir turėjusios argumentą balsuoti „ne“, išskyrus vieną, paskelbė išsamias ir atviras ataskaitas, ir nekyla jokių klausimų dėl išlaidų ar lėšų, kurias gavo šios grupės, įskaitant ir mano paties partiją, tikslingumo.

Gerard Batten (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, rytoj mes balsuosime dėl pranešimo, kuris, atrodo, riboja Europolo pareigūnų imunitetą, bet iš tiesų yra būsimų teisės aktų, kurie iš tikrųjų pratęs jį iki 2010 m. pabaigos, priedanga. Šiuo atveju nėra jokių diskusijų. Šis balsavimas yra tiesiog konsultacinė treniruotė. Sprendimą priims Europos Vadovų Taryba.

Europolo pareigūnai galės veikti valstybėse narėse, turėdami didelę pajėgumų įvairovę, suteikiančią jiems imunitetą dėl visko, ką jie veikia ir kalba atlikdami pareigas – tokių privilegijų nebuvo net NKVD Stalino „didžiojo teroro“ laikais.

Tai bus naujovė Anglijoje, kurioje joks valstybės pareigūnas neturi imuniteto dėl patraukimo baudžiamajon atsakomybėn. Pagal Lisabonos sutartį valstybių narių parlamentai negalės blokuoti tolesnio Europolo galių plėtimo, numatomo Tarybos sprendimų. Tai pirmieji žingsniai kuriant Europos Sąjungos policinę valstybę.

Philip Claeys (NI). - (NL) Gerb. pirmininke, aš primygtinai siūlau Jums paskelbti oficialų protestą Kelno merui dėl jo atsisakymo praėjusį savaitgalį leisti EP nariams ir kitiems išrinktiems asmenims taikiai reikšti nuomonę, dalyvaujant kongrese dėl svarbios socialinės ir politinės problemos – Europos islamizacijos.

Kairieji ekstremistai fiziškai puldinėjo žmones, degino gatves, sustabdė visą centrinę miesto dalį neleiddami žmonėms dalyvauti taikiame kongrese. Meras F. Schramma ne tik atsisakė pasmerkti šį smurtą ir bauginimus – jis jiems pritarė ir net leido suprasti, kad tai buvo Kelno gyventojai, spontaniškai prieštaravę kongreso sušaukimui.

Buvo daug liudytojų, gėda, kad tokie dalykai šiandien vis dar gali vykti gali šalyje, vadinančioje save demokratine, kurioje naudojant prievartą žmonėms neleidžiama atvirai pasisakyti.

Colm Burke (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau iškelti problemą dėl Baltarusijos paskelbto draudimo, trukdančio nuo Černobylio branduolinės katastrofos nukentėjusiems vaikams išvykti į užsienį.

Daugiau kaip 1000 Airijos šeimų priima šiuos Baltarusijos vaikus savo namuose kiekvieną vasarą ir per Kalėdas, kad jie galėtų ilsėtis ir sveikti, dažnai įtraukiant medicininę apžiūrą, o kai kuriais atvejais ir gydymą. Pasirašyta dvišalė Italijos ir Baltarusijos sutartis, reiškianti, kad Italijai draudimo netaikoma. Žinau, kad Airijos užsienio reikalų ministras siekia susitarti su Baltarusija, ir sveikinu vykstančias diskusijas.

Taip pat norėčiau pabrėžti, kad reikalinga ES ir Baltarusijos sutartis. Pagal Europos kaimynystės politiką ES gali suteikti Baltarusijai iki 20 mln. EUR finansinę pagalbą 2007–2010 m. laikotarpiu. Draudimo keliauti atšaukimą ES turi paskelbti kaip sąlygą gauti šį finansavimą.

ES ir Baltarusijos sutartis taip pat turi būti sudaryta ir turint tikslą, kad Baltarusijos vaikai ir toliau galėtų važiuoti į ES šalis ilsėtis ir sveikti. Tai apsaugotų vaikų teises dėl išvykimo ateityje.

Maria Badia i Cutchet (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, Jungtinės Tautos neteisėtą prekybą žmonėmis laiko nesuderinama su žmogaus orumu ir verte; vis dėlto kasmet daugiau kaip pusė milijono žmonių tampa neteisėtos prekybos aukomis, iš jų 80 proc. yra moterys ir mergaitės, pusę sudaro nepilnamečiai, kurių dauguma yra įkalinti ir seksualiai išnaudojami.

Be to, pasak Tarptautinės migracijos organizacijos, kasmet į Europos Sąjungą atvyksta didelis skaičius moterų, tampančių neteisėtos prekybos aukomis.

Rytoj, rugsėjo 23 d., yra Tarptautinė kovos su moterų seksualiniu išnaudojimu ir neteisėta prekyba diena. Manau, kad mes šiuose Rūmuose turime gerą galimybę stiprinti visas priemones kovai su šia blogybe, pažeidžiančia daugelio žmonių teises, ypač turime kovoti su nelegaliais prekiautojais ir skurdu, darydami pataisas, kad didėtų švietimo ir įdarbinimo galimybės, taip pat privalome tose šalyse įgyvendinti informuotumą didinančias strategijas, siekiant paversti šią problemą viešų diskusijų tema.

Harald Ettl (PSE). - (DE) Gerb. pirmininke, kaip profesinės sąjungos narys, šiandien norėčiau pakalbėti apie tragiškus įvykius Stambulo Tuzlos rajono laivų statyklose. Vien per praėjusius trejus metus Tuzloje žuvo daugiau kaip 90 darbuotojų, tapusių mirtinai žiaurių darbo sąlygų aukomis. Paskutinis įvykis buvo tragiška nelaimė rugpjūčio 11 d., ir ją norėčiau pavadinti nusikaltimu. Bandydami gelbėjimo valtį, trys laikinai dirbantys žmonės žuvo, o 16 – buvo sužeisti. Kai gelbėjimo valtis buvo nuleidžiama iš laivo, trūko lynai ir darbininkai staiga nukrito į vandenį.

Šis nelaimingas atsitikimas ypač tragiškas tuo, kad tokie bandymai paprastai atliekami su smėlio maišais. Kitaip tariant, darbininkais pasinaudota kaip žmogaus pavidalo smėlio maišais. Darbininkams, kurie norėjo streikuoti protestuodami prieš nelaimės nešančius saugos įrenginius, subrangos bendrovės grasino tuoj pat juos atleisiančios.

Komisija 2006 m. pažangos ataskaitoje jau buvo pabrėžusi, kad Turkijoje darbuotojų ir profesinių sąjungų teisės yra nelygios. Todėl prašau Jūsų paraginti Turkijos valdžios organus, kad elgtųsi su profesinėmis sąjungomis kaip su lygiais verslo partneriais ir pagaliau sukurtų geras darbo sąlygas ir taikytų griežtus saugos reikalavimus Tuzlos darbininkams, kad būtų galutinai išspręsta ši baisi padėtis.

Magor Imre Csibi (ALDE). - Gerb. pirmininke, ES fondas pagrįstas atstovaujamosios demokratijos principu. Mūsų, Europos Parlamento narių, pareiga įsitikinti, kad Europos politika išreiškia gyventojų valią. Todėl noriu pareikšti susirūpinimą, sukeltą vis didėjančio GMO leidimų skaičiaus, ir tai sakydamas aš kalbu Europos Sąjungos gyventojų daugumos vardu. Šių metų kovo mėn. paskelbti Eurobarometro duomenys rodo, kad

58 proc. europiečių pasisako prieš GMO. Daugiau kaip trečdalis mano, kad jie nėra tinkamai informuojami apie pašalą ir pavojų GMO naudojimo žemės ūkyje.

Šie skaičiai turėtų mums kelti nerimą. Nepaisydama to, Komisija ir toliau išduoda vis daugiau leidimų GMO naudoti ES žemės ūkio rinkoje. Paskutinis pavyzdys yra rugsėjo 8 d. suteiktas dar vienas leidimas genetiškai modifikuotoms sojų pupelėms.

Gerbiameji kolegos, atsižvelgdami į šiuos faktus, manau, kad mes turime prašyti Komisijos ES mastu pradėti informavimo kampaniją apie pavojus ir naudą, kuriuos GMO kelia ar teikia žmonėms ir aplinkai. Tai turi būti iš naujo įvertinta. Kol Europos gyventojai nebus tinkamai informuoti ir nepareikš savo nuomonės šia labai opia tema, aš prašau Komisijos nebeišduoti leidimų jokiems naujiems GMO.

Milan Horáček (Verts/ALE). - (DE) Gerb. pirmininke, naujos partnerystės sutarties su Rusija pagrindas turi būti svarbiausios ES atraminės kolonos – demokratija, žmogaus teisės, laisvė ir teisės viršenybė. Rusijos elgesys Gruzijoje mums vėl parodė, kad ji nepasiruošusi gerbti teisės viršenybės ir tarptautinių sutarčių taip pat ir atėjus į valdžią Dmitrijui Medvedevui. Šešių punktų planas reikalauja atstatyti Gruzijai padėtį, buvusią iki rugpjūčio 7 d. Tai reiškia Rusijos atsitraukimą iki linijų, kuriose kariai buvo įsitvirtinę iki karo veiksmų Pietų Osetijoje protrūkio, o ne papildomų 3800 karių kontingento dislokavimą.

Be to, pažeidžiamos ir žmogaus teisės. Kaip rodo Michailo Chodorkovskio atvejis, netoleruotina ir politinių kalinių padėtis. Tas pats pasakytina apie Energetikos chartijos, kuria Rusija susiaurinta kaip viena iš pasirašiusių šalių, nesilaikymą.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, Indijoje vyksta indų fundamentalistų kurstomi krikščionių pogromai. Tai siejama su indų lyderio nužudymu – nusikaltimu, kuriuo policija kaltina maoistus. Padeginėjamos krikščionių gyvenvietės ir mokyklos. Indų fundamentalistai dėl šios žmogžudystės be teisėtos priežasties kaltina krikščionis. Orisoje daugiau kaip 40 000 krikščionių ieškojo prieglobsčio džiunglėse. Maždaug 15 000 gyvena pabėgėlių stovyklose saugomi policijos. Daugiau kaip 20 žmonių buvo nužudyta. Tangijos ir Rupagaono kaimuose – krikščionys gyvi sudeginti savo namuose. Bent 8 žmonės buvo užmušti Kandhamalo rajone. Iki pamatų buvo sudeginta bent 10 bažnyčių. Delio arkivyskupas Vincent Concessao mano, kad siekiant įveikti smurtą reikia imtis veiksmingesnių priemonių. Vietos valdžia nedaro reikalingų žingsnių. Neapykantą krikščionybei reikia atremti tokiu pat būdu, kaip ir kitas ekstremalias nepakantumo formas.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). - (PT) Gerb. pirmininke, António Guerreiro, Fernando Gonzalez, Gerardo Hernandez, Ramón Labanino ir René Gonzalez – penki Kubos piliečiai, kurie tiesiog gynė savo tėvynę, norėdami užtikrinti, kad tautiečiai netaps teroro aktų, skatinamų ir organizuojamų Majamyje esančių grupuočių, aukomis, buvo neteisėtai įkalinti Jungtinėse Valstijose nuo 1998 m. rugsėjo 12 d., t. y. prieš beveik 10 metų. Per dešimt metų šie penki Kubos piliečiai pateko į daugybę neteisėtų situacijų, patyrė žiaurių ir nežmoniškų bausmių, spaudimo, šantažo, buvo pažeistos pagrindinės žmogaus teisės, kaip antai, JAV administracijos žiaurios kliūtys ir apribojimai, draudžiantys jų šeimoms juos aplankyti. Elizabeth Palmeiros, Ramóno Labanino žmona, daugiau kaip dvejus metus laukė vizos. António Guerreiro šeima negalėjo aplankyti daugiau kaip pusantros metų, o Fernando Gonzalezo – daugiau kaip metus. JAV valdžios institucijos nuo 1998 m. rugsėjo 12 d. neleido Adrianai Perez aplankyti savo vyro Gerardo Hernandez, o Olga Salanueva negalėjo lankyti savo vyro René Gonzalezo nuo 2000 m. rugpjūčio mėn. Mes reikalaujame teisingumo, reikalaujame paleisti šiuos penkis Kubos patriotas.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, nepaisant drėgno Airijos klimato, praeityje didesni potvyniai buvo gana retas įvykis. Pastaruoju metu naikinantys potvyniai tapo kasmetiniu sezoniniu reiškiniu.

Su tuo susiję daug veiksnių: statybos salpose, prastas drenažo įrengimas ir t. t. Tačiau yra vienas itin svarbus prie to prisidėjęs veiksnys – neatitinkanti vietinių sodinių pobūdžio miškininkystė – pastaraisiais dešimtmečiais buvo remiama ES finansavimo, ir dėl šios priežasties yra vertas išsamaus jūsų tyrimo.

Pasodintos puošnios medžių plantacijos, ypač kalnuotuose rajonuose, gerokai pakeitė Airijos upių sistemų drenažo struktūrą. Tuo pat metu vietinių Airijos medžių ir miškų sodinimas didžia dalimi buvo ignoruojamas dėl ankstesnio lėšų skyrimo pobūdžio.

Bėda ta, kad naujojoje Kaimo plėtros programoje Airija iš plano nusprendė išbraukti miškininkystę. Marinti Airijos miškininkystę lėšų badu šiuo kritišku laikotarpiu, kai ji turėtų atsigauti, yra nelaimės receptas, į kurį įeina ir vis dažnėjantys potvyniai, vandens užterštumas, CO₂ sanakaupa ir vis mažėjantis dirvožemių derlingumas.

Programoje yra simboliškų projektų, apimančių vietines rūšis. Tačiau niekas negali paneigti, kad galimybė panaudoti lėšas vietos medžiams, siekiant sušvelninti būsimus potvynius, buvo neišnaudota.

Kinga Gál (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mes turime ne tik reklamuoti tarpkultūrinį dialogą, bet taip pat ir ginti jį, jei jis puolamas, ypač jei vienos iš mūsų kaimyninių šalių, Sąjungos valstybės narės, viduje etninis sambūvis sulig kiekviena diena rūdija.

Jau buvo ir, deja, dar gali būti liūdnu pasekmių dėl vienos iš Slovakijos valdžioje esančių partijų pirmininko Jáno Slota kurstančių, šurkščių pareiškimų ir žaidimų „YouTube“ internetinėje vaizdo svetainėje, kviečiančių Slovakijos žmones žudyti vengrų mažumos partijos politikus, taip pat paskutiniojo Slovakijos švietimo ministro pareiškimu, kad jis uždrausiąs Slovakijoje viešai vartoti vengrų kalbą, kad jis palaiko vengrų mažumai atstovaujančius Parlamento narius dėl to, jog jie dalyvavo Budapešto forume, nuliūdinusiam Vengrijos Parlamento narius.

Jau itin jaučiamos kraštutinių pareiškimų ir kurstymo toleravimo pasekmės. Pagal naujausias viešosios nuomonės apklausas, daugiau kaip 60 proc. penkiošimčių labiausiai iš visų nekenčia vengrų ir pritaria jau ne vienerius metus svarbiausių Slovakijos politikų stulbinantiems ir kurstantiems kaltinimams. Vengrai jaučiasi gąsdinami. Visa tai vyksta dabar, kai Parlamentas, Komisija ir Taryba užsiėmę, o mes, plačiai išskėtę rankas, manome, kad pasekmių nebus, ir švenčiame tarpkultūrinio dialogo metus. Ačiū jums už dėmesį.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Maždaug 60 mln. Europos gyventojų, sudarančių apie 15 proc. ES gyventojų, yra atsidūrę skurdo pavojuje. Buvo paskelbti šie prioritetai skurdui mažinti: aukštesnis užimtumo lygis, šalinimo iš mokyklos prevencija, vaikų skurdo mažinimas, socialinės apsaugos modernizavimas ir diskriminacijos pašalinimas. Prioritetas turi tapti investuoti į švietimą. Būtinios kokybiško švietimo sąlygos yra užtikrinti šiuolaikinės švietimo sistemos infrastruktūrą, gerinti profesinį rengimą ir dėstytojų padėtį bei atsižvelgti į jų užmokestį.

Šiandien vidutinis šalinamų iš mokyklos mokinių skaičius ES yra daugiau kaip 16 proc. Daugelis pašalintų iš mokyklų jaunuolių kilę iš kaimo sričių ir yra priversti nelankyti mokyklos dėl sunkios finansinės padėties. Aš primygtinai siūlau valstybėms narėms prioritetu laikyti švietimo infrastruktūros plėtrą ir darbo vietų, ypač kaimo srityse, kūrimą. Geresnis išsilavinimas turi užtikrinti reikiamą jaunosios kartos gyvenimo lygį, taip gerindamas socialinę ir ekonominę ES sanglaudą. ES ateitis priklauso nuo dabarties ir ateities kartų stiprybės, vertės ir kokybės.

Pál Schmitt (PPE-DE). – (HU) Dėkoju, gerb. pirmininke. Rugšėjo 15 d. Budapešte buvo surengtas Europos inovacijų ir technologijų instituto steigiamasis susitikimas. Budapeštas – miestas, pasirinktas įstaigos centru, turi ilgą mokslinio tiriamojo darbo tradicijas. Tik pagalvokite, kad 12 Nobelio premijos laureatų buvo Vengrijos mokslininkai, aktyviai dalyvavę kuriant svarbius XX amžiaus išradimus.

Svarbiausios naujosios įstaigos užduotys – skatinti ir koordinuoti Europos mokslo centrų, kurti universitetų, mokslinių tyrimų įstaigų ir naujoves teikiančio privataus sektoriaus tinklą. Šie tikslai sutampa su pagrindiniu Lisabonos strategijos principu – koncepcija kurti žinių visuomenę gerinant konkurenciją, ekonomikos plėtrą ir kuriant darbo vietas.

Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti priėmusiems nutarimą išrinkti Vengrijos miestą Budapeštą šios svarbios įstaigos vieta. Esu įsitikinęs, kad būsimieji šios įstaigos šeimininkai. Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į beprecedentį politinį sutarimą, pasiektą šiuo klausimu Vengrijoje. Nuoširdžiai tikiuosi, kad ši įstaiga prisidės prie sėkmės kitais metais, Europos Sąjungos paskelbtais kūrybiškumo ir naujovių metais. Dėkoju už galimybę pasisakyti.

Marian Harkin (ALDE). – Gerb. pirmininke, prieš mažiau nei dvi savaites Europos Teisingumo Teismas nustatė, kad Airija pažeidė Vandens pagrindų direktyvą dėl kai kurių nuotekų valymo sistemų. Turiu pasakyti, kad aš asmeniškai labai džiaugiuosi, kad Komisija aktyviai dalyvauja bandydama užtikrinti geriamojo vandens Airijoje švarą. Tačiau ES Komisija dabar turi galimybę ir toliau veiklą grįsti gerais darbais. Ji tai gali padaryti, sutikdama pratęsti Ūkių atliekų tvarkymo planą. Galutinis terminas baigti darbus yra 2008 m. gruodžio mėn., bet dėl ypatingų aplinkybių darbas nebus baigtas. Jei galutinis terminas nebus pratęstas, kaip minėjau, darbai bus neužbaigti, ir niekam iš to naudos nebus.

Pratęsti plano terminą būtų visapusiškai geriausia išeitis Airijoje tiek vandens kokybės, tiek aplinkos, tiek ūkininkų, tiek Komisijos politikos atžvilgiu. Protingas ir labai svarbus Komisijos poelgis būtų galutinio termino pratęsimas, užtikrinant Nitratų direktyvos vykdymą, parodytą supratingą mąstymą, kaip vykdoma ES politika.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (SK) Slovakija, Sąjungos valstybė narė, priėmė Europos Sąjungos vertybių sistemą, o tai reiškia, kad ji taip pat turi laikytis Bendrijos kultūrinės ir kalbinės įvairovės principų.

Tačiau neseniai atlikta Atviros visuomenės fondo apklausa rodo pavojingai padidėjusią Slovakijos mokinių neapykantą vengrų mažumai, atsižvelgiant į tai, kad daugiau kaip 63 proc. jų mano, jog viešai vengrai turi kalbėti tik slovakų kalba, o vengrų kalbos vartojimas turi būti apribotas tik jų namais. Piktina tai, kad net švietimo ministras parlamente visiškai parėmė šią nuomonę.

Tai stulbinanti padėtis. Ministro pozicija yra nekonstitucinė ir prieštaraujanti Slovakijos įstatymams ir principams, kuriais grindžiama demokratinė Europa. Kai Róberto Fico koalicinė vyriausybė atėjo į valdžią, Slovakijoje ėmė vykti negerai dalykai. Pagausėjo prieš vengrus nukreiptų rasistinių ir ksenofobiškų kalbų – daugiausia dėl Jáno Slota, valdančiosios partijos pirmininko. Glumina tai, kad nei premjeras, nei koalicijos partijų atstovai prieš tai neprotestuoja, taip pat nesmerkia šios kenksmingos ir pavojingos tendencijos.

Slavi Binev (NI). – (BG) Gerb. pirmininke, gerbiamieji kolegos, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į paskutinįjį iš serijos skandalų, kilusių Bulgarijoje dėl 49 mln. EUR, Vidaus reikalų ministerijos išleistų specialioms sekimo priemonėms. Išlaidos būtų pateisinamos, jei bent vienas nusikaltėlis būtų buvęs aptiktas ir pripažintas kaltu naudojant pasiklausymo ir stebėjimo prietaisus. Tuo pat metu Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai Bulgarijoje visada teigėdavo, kad jie neturi net elementarios įrangos, kad galėtų sėkmingai patraukti nusikaltėlius baudžiamojon atsakomybėn.

Pasirodo, esant pakankamai pinigų išleisti sumokant už 15 žvalgybinių lėktuvų, vienintelis dalykas, kurį galėjo pasakyti Bulgarijos policininkai, yra pranešimas, kad jie neturėjo galimybių pamatyti, kas padėjo bombą slaptame viešname sostinės centre. Iš šių faktų peršasi tik viena galima išvada. Vidaus reikalų ministerija kartu su tam tikromis privačiomis bendrovėmis plėšia Bulgarijos mokesčių mokėtojus, tai daro metodiškai ir netgi didžiuliu mastu. Pastangos, kurios turėtų būti nukreiptos nusikaltimų prevencijai, naudojamos vien politiniam ir ekonominiam reketui ir suvesti sąskaitoms su opozicija.

Iuliu Winkler (PPE-DE). – (HU) Labai ačiū, gerb. pirmininke. Ateinančiais metais stabili Europos Sąjungos ekonomikos plėtra gali būti realizuota tik tuo atveju, jei sustiprinsime 23 mln. mažųjų ir vidutinių Sąjungos įmonių, nes jos sudaro apie 4 iš 5 darbo vietų, sukurtų Sąjungoje pastaruosiu metu.

Europos priemonių paketas mažosioms įmonėms „Small Business Act“, Komisijos paskelbtas birželio mėn., pripažįsta, kad pagrindinį vaidmenį Europos ekonomikoje atlieka mažosios įmonės, ir pateikia bendrus pagrindus Sąjungos ir valstybių narių politikai plėtoti. Šiame dokumente siūloma svarbiausiose srityse priimti naujus reglamentus, kaip antai: supaprastintas valstybės pagalbos teikimas ir finansinės disciplinos griežtinimas.

Tačiau Europos mažosioms įmonėms reikia daugiau nei vien Komisijos, Parlamento ar valstybių narių politinės valios. Mažosioms įmonėms reikia naujo reglamento – skubaus ir efektyvaus. Europos Parlamentas turi imtis lemiamo vaidmens greitinant šį procesą. Dėkoju.

Katalin Lévai (PSE). – (HU) Gerb. pirmininke, mes matome, kad kraštutinės idėjos ir smurtinės manifestacijos sklinda tarp žmonių, socialinių grupių, etninių grupių ir neretai tarp tautų ir nacijų. Joms sustabdyti politinių priemonių yra, į šią veiklą taip pat reikėtų įtraukti administracines ir policijos priemones.

Tačiau politikai, gyvenantys ne vien šia diena, labiau pageidauja kvieisti dialogui – ne tik politiniam, kuris dažnai baigiasi konfliktu, bet ir kultūriniam. Tačiau kad galėtume užmegzti su kuo nors dialogą apie kultūrą, iš pradžių turime pažinti savo pačių kultūrą.

Tarpkultūrinio dialogo esmė ta, kad mes turime susipažinti ne tik su skirtingų šalių mažumų, tautinių grupių ir tautybių skirtingais visuomenės sluoksniais, kurios iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti keistos, gyvenimu ir praeitimi, bet ir atskiros šalies viduje. Ši pažinimo rūšis padeda nacijos vienybei ir geriems žmonių, tautinių grupių ir tautų ryšiams, o jos nebuvimas tam trukdo.

Numanau, kad tarpkultūrinio dialogo metais visų Europos šalių visuomenei ypač svarbu palaikyti iš tiesų vertingą dialogą tarp daugumos ir mažumos, nes tai vienintelis būdas, kuriuo tarp Europos šalių kultūrų gali susiformuoti tikri ryšiai. Tai Europos reiškinys, su kuriuo mes turime tvarkytis Europos lygmeniu. Labai jums ačiū.

Dragoş Florin David (PPE-DE). – (RO) Mes nusprendėme kartu, kad Europos energetikos politika turės tikslą mažinti ES energetikos priklausomybę, užtikrindama tiekimo saugumą ir kainų skaidrumą. Šiandien pastebime, kad Europos dujų rinka apibūdinama kaip labai dinamiška visais atžvilgiais – energetikos politikos,

techninės įrangos, paties dujų verslo ir kainų skaidrumo prasme, nes kainų nustatymas yra pagrindinis Europos vartotojų apsaugos komponentas.

Šiomis sąlygomis reikia sukurti tinkamus standartus, nustatant ir pateikiant sąskaitas už dujas galutiniams vartotojams, leidžiančias taikyti vienodą skaičiavimo metodą, pripažįstamą visoje ES, taigi nustatyta turi būti skaidriai, t. y. teisingai, nešališkai ir tiksliai.

Aš kviečiu Europos Parlamentą šiandien imtis visų būtinų priemonių sukurti būdo, kuriuo apskaičiuojamos ir pateikiamos sąskaitos už dujas, patikrinimą, nes mes nustatėme, kad Rumunijos dujų pardavėjai ir skirstytojai neatitinka šių reikalavimų – dujos matuojamos kubiniais metrais, sąskaitos pateikiamos kw/h, o gyventojai negali patikrinti realaus suvartojimo; taip yra dėl matematinės formulės, grindžiamos ginčytiniais parametrais.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, mūsų gyventojus yra užvaldęs pyktis ir baimė dėl žlungančių pasaulio finansų institucijų ir jų galimo poveikio pensijoms, santaupoms ir darbo vietoms.

Aš džiaugiuosi, kad Komisijos narys Ch. McCreevy atvyko diskutuoti. Tačiau manau, kad jis turi greitai veikti šiuo klausimu, atsižvelgdamas į Parlamento siūlymą suvaldyti „kazino kapitalizmą“, atvedusį mus iki ekonominės bedugnės krašto.

Komisijos nary, jei išipareigojimas neoliberaliai ideologijai neleis Jums to daryti, tada Jūs turite atsistatydinti ir leisti užimti šias pareigas kam nors kitam, pasiruošusiam duoti atkirtį rinkos piratams. Skubiai reikalingas griežtas, naujas finansų ir bankininkystės sektoriaus reglamentas, o Jūsų iki šiol palaikomas vadinamasis „švelnus reglamentas“, kai kuriais atvejais reiškęs reglamento nebuvimą, turi būti kuo greičiau pakeistas.

Prieš atsisėdamas norėčiau paminėti komentarus, išsakytus „Sinn Féin“ narės M. L. McDonald, kuriais ji siekė pateisinti jų kampaniją, nukreiptą prieš Lisabonos sutartį, o dabar skelbia norinti Airijos ekonominio suvereniteto pasaulinės finansinės krizės įkarštyje. Manau, jog tai rodo labai lengvabūdišką „ne“ kampanijos dalyvių požiūrį.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). - (PL) Finansinė krizė reiškia, kad Europos Parlamentui svarbi problema taip pat turi būti fondų, įtrauktų į alternatyvias investicijas, skaidrumas. Prioritetu tampa bendrovių skaidrumo didinimas naudojant teises priemones, juo labiau kalbant apie santykį, viena vertus, tarp rizikos draudimo fondų ir privataus kapitalo fondų, kita vertus, tarp bendrovių, kuriose šie fondai turi akcijų.

Vadinamieji geros praktikos kodeksai gal ir gali būti modelis, tačiau jie negali pakeisti įstatyminių priemonių netinkamos veiklos atveju. Būtina kurti geriausios praktikos kodeksą, t. y. metodus, galinčius padėti atstatyti pusiausvyrą dabartinėje bendrovių valdymo struktūroje.

Naujieji įstatymai taip pat turi įpareigoti rizikos draudimo fondus ir privataus kapitalo fondus skelbti ir aiškinti investavimo politiką ir su ja susijusius pavojus tiek individualiems, tiek instituciniams investuotojams, taip pat draudimo brokeriams ir kontroliuojančioms institucijoms.

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Leiskite man pareikšti užuojautą ir pasakyti kelis žodžius prisimenant neseniai įvykusią tragišką avariją šalia Kroatijos Gospičo miesto sudužus Slovakijos autobusui.

Užgeso keturiolikos keliaujančių pailsėti žmonių gyvybės, o kiti buvo sužeisti. Norėčiau pareikšti užuojautą netekusiems artimųjų ir kartu padėkoti Kroatijai už puikų elgesį, padėjusį nelaimingo atsitikimo metu, ir už rūpestingumą, parodytą mūsų piliečiams. Kroatija vėl parodė, kad sugeba reaguoti į problemas ir jas išspręsti, taigi jos ateitis yra Europos Sąjungoje.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, pastarosiomis savaitėmis mes ypač labai susidomėję ir susirūpinę stebėjome įvykius JAV finansų sektoriuje.

JAV vyriausybės sprendimas gelbėti didžiausią draudimo bendrovę suteikiant jai 85 mlrd. JAV dolerių paskolą, dviejų didžiausių hipotekos bendrovių nacionalizacija ir ketvirto pagal dydį investicinio banko bankrotas sukėlė paniką Jungtinėse Valstijose ir didelį Europos gyventojų susirūpinimą.

Taip yra todėl, kad gyvenant globalizuotoje ekonominėje aplinkoje labai tikėtina, kad krizė pasieks Europą, jei dar nepasiekė, ir kirs smūgį bankų sistemai ir Europos gyventojų pajamoms.

Trečiadienį Europos Parlamente vyksiančios diskusijos dalyvaujant Tarybai ir Komisijai turi pateikti konkrečius atsakymus į šiuos klausimus:

- kaip gerai Europos ekonomika pasirengusi atlaikyti tikėtinus jau prasidėjusios krizės atgarsius?

- koks yra veiksmų planas ir kokių specialiųjų priemonių buvo imtasi, siekiant apsaugoti Europos gyventojų finansinę padėtį?

- galiausiai, kokios politikos ketina laikytis Europos centrinis bankas, remdamas Europos finansų įstaigas?

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, rugsėjo 26 d. ES mini Europos kalbinės įvairovės dieną. Šis minėjimas grindžiamas mintimi, kad kalbos yra kultūros tiltai ir turi būti remiamas užsienio kalbų mokymasis ir gebėjimas bendrauti įveikiant kalbos barjerą.

Šis paminėjimas ir Komisijos komunikatai toliau visoje Europoje visiškai ignoruoja būtinybę mokytis senosios graikų ir lotynų kalbų. Šios klasikinės kalbos yra daugelio žodžių ir posakių šaltinis visomis Europos kalbomis ir plačiau.

Tuo pat metu Žalioji knyga „Migracija ir judrumas: ES švietimo sistemų iššūkiai ir galimybės“ yra atvira konsultacijoms. Žalioji knyga aptaria 77/486/EEB Tarybos direktyvos dėl darbuotojų migrantų vaikų mokymo vaidmenį ir kritiškai vertina dalinius veiksmus, kurių buvo imtasi per pastaruosius 30 metų įgyvendinant šią direktyvą.

Tai galimybė pagerinti Europos darbuotojų migrantų kalbų mokymą.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Trečioji iš eilės politinė krizė Ukrainoje tikriausiai buvo priežastis to, kad istorinis antrasis ES ir Ukrainos aukščiausiojo lygio susitikimas, įvykęs Paryžiuje rugsėjo mėn. pradžioje, nepadarė svaresnių išvadų dėl Rusijos ir Gruzijos konflikto.

Vertinu tai, kad Europos Sąjunga dar kartą paskelbė palaikanti pilietinės visuomenės kūrimą ir demokratinį pokyčius Ukrainoje. Taip pat teigiamai vertinu susitarimą pradėti „vizos dialogą“, kuris ilgai turi tapti abipusiu bevizių režimu, taip pat tai, kad nepaisant naujos politinės krizės Ukrainos kelias į narystę ES išlieka atviras.

Šiandien niekas neabejoja, kad Oranžinė revoliucija pakeitė istorijos kryptį, kuria ejo Ukraina. Dabar Ukraina turi parodyti, kad ji stabili ir vieninga. Tai jos vienintelė galimybė turėti europietišką perspektyvą.

Esu įsitikinusi, kad mes galime įtvirtinti laisvę namuose tik tada, kai saugome ją taip pat ir už ES sienų. Dėl šios priežasties aš dalyvausiu 11-ojoje Europos Parlamento delegacijos į Ukrainą sesijoje, vyksiančioje 2008 m. spalio 2–3 d. Kijeve ir Jaltaje.

Manau, kad Europos Parlamento atstovų buvimas Ukrainoje prisidės prie situacijos sušvelninimo ir politinio Ukrainos stabilumo.

Mikel Irujo Amezaga (Verts/ALE). – (ES) Gerb. pirmininke, aš noriu prisidėti ir pasmerkti teroristų puolimus, įskaitant žudymą, kurį mes patyrėme savo šalyje. Baskų tauta turi nelaimę būti vienintelė Europos Sąjungos šalimis, ir toliau patirianti terorizmą, ir šis terorizmas tęsiasi jau ne vieną dešimtmetį. Aš pats esu kilęs iš šeimos, išskentusios 40 tremties metų – tiek pat, kiek truko frankizmas, ir jei mes ko nors apskritai išmokome, tai to, kad joks politinis tikslas nebuvo vertas vieno žmogaus gyvybės. Galiausiai norėčiau pasakyti, kad mes visi, tikintys baskų tautos teise apsispręsti, aiškiai suprantame, kad teisė gyventi yra pati svarbiausia ir pagrindinė teisė.

James Nicholson (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, mes visi labai gerai žinome, kad didėjančios naftos ir dujų kainos nepaprastai neigiamai veikia daugelį mūsų ekonomikos ir vartojimo sektorių.

Norėčiau atkreipti dėmesį į poveikį, kurį ši krizė turi ūkininkavimo ir žvejybos sektoriams ir mažosioms įmonėms. Pastaruoju metu ūkininkus užgriuvo didelės kuro kainos – kainos didėja, o ūkininkų pajamos nekinta ir nekompensuoja šių energijos ir dujų kainų.

Degalų krizė kenkia mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumo plėtrai; vartotojų perkamosios galios mažėjimas sunkina padėtį, gerb. pirmininke, aš baiminuosi net pagalvoti, kas bus šią žiemą – daug milijonų žmonių neišgalės šildyti savo būstų.

Mes visi matėme, kas vyko degalinėse kylant naftos kainai; kiekvieną dieną einant pro degalinę kainos būdavo vis pakilusios. Bet dabar, sumažėjus kainai, beveik nesumažėjo ta riba, nuo kurios ji buvo pakilusi. Aš manau, kad reikia atsakyti į klausimą: gauta didelė nauda sau, bet atėjo laikas tai nutraukti ir įvesti padidėjusių kainų vartotojui.

Csaba Sógor (PPE-DE). - (HU) Gerb. pirmininke, Vengrija po Pirmojo pasaulinio karo prarado 2/3 savo teritorijos. Politinis vengrų, gyvenančių šiose srityse – iš viso daugiau kaip 3 mln. septyniose šalyse – buvimas per praėjusį šimtmetį leido jiems kovoti už savo teises vien tik taikiomis priemonėmis.

Šešerius metus apie 20 politinių organizacijų surengtame forume Karpatų baseino atstovams svarstė taikias galimybes ginti interesus ir tęsia šią veiklą toliau – tai tapatybės, gimtosios kalbos, ekonominių ryšių ir autonomijos išsaugojimas. Aš taip pat esu šio forumo narys. Šiais metais nusprendėme atidaryti jungtinę lobizmo įstaigą Briuselyje, siekdami pasinaudoti ES teikiamomis galimybėmis.

Nesuvokiama ir nepriimtina, kad taikus vengrų bendruomenių siekis yra kraštutiniais epitetais įžeidinėjamas kai kurių ES valstybių narių politikų, kai jie kaltina jų šalyje gyvenančią vengrų mažumą kolektyviniu nusikalstamumu ir nori suvaržyti jų gimtosios kalbos vartojimą.

Norėčiau atkreipti Europos Parlamento dėmesį į šiuos puolimus ir vėl priminti, kad nacionalinėms mažumoms turi būti užtikrintos bendruomenės teisės, o ne jos kaltinamos kolektyviniu nusikalstamumu. Europos Sąjunga turi imtis aktyvaus prevencinio vaidmens tuo klausimu. Dėkoju.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, Komisija nori padėti kovoti su didėjančių maisto kainų problema besivystančiose šalyse ir ketina skirti šioms šalims maždaug 1 mlrd. EUR finansavimą.

Bus finansuojamas sėklų pirkimas ir kitos sritys siekiant padidinti žemės ūkio gamybą, užtikrinti gyventojų aprūpinimą maistu, apriboti infliaciją ir sumažinti maisto kainas.

Politiškai ir morališkai teisinga, kad mes turime padėti besivystančioms šalims, bet turime būti gerai informuoti ir imtis atitinkamos iniciatyvos norėdami padėti Europos ūkininkams. Jie patyrė smarkų smūgį ne tik padidėjus maisto kainoms, bet ir atsiradus daugiau veiksmų, ir šie pinigai turi būti vertinami kaip santaupos sumažėjus kainoms vadovaujantis bendrąja žemės ūkio politika (BŽŪP).

Todėl spėju, kad didelė 1 mlrd. EUR dalis turi būti panaudota padėti Europos ūkininkams, susiduriantiems su labai daug problemų.

Baigiant leiskite man pareikšti susirūpinimą dėl tinkamo pinigų, kuriuos numatoma suteikti šioms šalims, panaudojimo; Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalys neturi jokio kaimo plėtros modelio ir jokios patikros sistemos. Baiminuosi, kad šie pinigai gali nuplaukti į tarptautinių organizacijų biurokratinį aparatą ir galų gale nesuteiks jokios naudos.

PIRMININKAVO: Edward McMILLAN-SCOTT

Pirmininko pavaduotojas

Pirmininkas. – Šis klausimas baigtas svarstyti.

19. Rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai – institucinių investuotojų skaidrumas (diskusijos)

Pirmininkas. – Dabar mes pereiname prie diskusijų, kurias praėjusį mėnesį Europos Parlamentas organizavo su ypatinga išvalga, užbėgdamas už akių praėjusios savaitės įvykiams.

Kitas klausimas yra bendros diskusijos apie:

– Poulo Nyrupo Rasmusseno pranešimą Ekonomikos ir pinigų reikalų komiteto vardu, įskaitant rekomendacijas Komisijai dėl rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų (2007/2238 (INI)) (A6 0338/2008), taip pat

– Klausio-Heinerio Lehne's pranešimą Teisės reikalų komiteto vardu, įskaitant rekomendacijas Komisijai dėl institucinių investuotojų skaidrumo (2007/2239 (INI)) (A6 0296/2008).

Poul Nyrup Rasmussenas, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, dar gerokai iki šios krizės Europos socialistų frakcija ir Europos socialistų partija išreiškė susirūpinimą dėl finansų rinkų besaikio skolinimosi, skaidrumo trūkumo, dėl polinkio į didelę riziką ir per žemų kainų mokėjimo, taip pat skolingumo sverto paketų, kurių niekas iš tiesų negali suprasti ar pagal juos veikti, kūrimo. Todėl išreiškėme susirūpinimą, matydami naują finansų burbulą. Niekas negalėjo pasakyti, kada jis sprogs, bet dabar esame audros viduryje – „tobulos audros“, kaip kažkas ją pavadino.

Labai stipriai jaučiu, kad šio vakaro ir rytojaus diskusijos bus būtent vykdomos pačiu laiku. Tai diskusijos apie finansų rinkas Europoje ar Jungtinėse Valstijose, nesvarbu, kokiame parlamente – diskusijos ir sprendimai tuo atžvilgiu, kad mes stengiamės siekti geresnio reguliavimo, nei jis yra dabar, ir mėginame imtis didelės atsakomybės už tą darbą, kurį galime padaryti.

Dabar pats laikas veikti. Mes matėme tai, kas įvyko JAV, ir, nors kažkas teigė, kad Europoje nėra taip blogai kaip JAV, galiu tik pasakyti, kad HBOS, „Northern Rock“ ir daug kitų panašių atvejų mane įtikina, kad reikia veikti. Matėme naują mūsų ekonomikos, darbo vietų, konkurentiškumo ir investicinių gebėjimų prognozę – man jos pakanka, kad veikčiau.

Štai kodėl didžiuojuosi šiandien ir didžiuosiuosi rytoj sakydamas Parlamentui, kad PSE frakcija po sunkių derybų pasiekė kompromisą – dėl tokio svarbaus klausimo jis yra toks, koks turi būti – su ALDE ir PPE DE frakcijomis. Dabar prieš save turime subalansuotą pranešimą, kuriame reikalaujama, kad Komisija pristatytų įstatymų ir visų finansų veiklos reguliavimo pasiūlymus, įskaitant rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondus. Mums jau seniai buvo laikas tai padaryti, ir priminsiu Parlamentui, kad dabar prašome privalomų esminių reikalavimų visoms finansų institucijoms. Mes prašome sulyginti atlygio ir ilgalaikių rezultatų paketus, kad atsispindėtų tiek nuostoliai, tiek pelnas. Mes prašome aukšto lygio vadovų ir aukštesniųjų vadybininkų išmokų sistemų visiško skaidrumo. Mes prašome paskelbti skolingumo svėrto ir skolų padėčių, šaltinius, surinktas fondų sumas ir identifikuoti visų investavimo projektų akcininkus. Mes prašome išplėsti direktyvą, reikalaujančią, kad darbuotojai būtų informuoti ir konsultuojami perimant įgaliojimus, įtraukiant išpirktas privataus kapitalo akcijas, taip pat prašome priemonių „išvengti neprotingo turto švaistymo tikslinėse bendrovėse“. Mes prašome veiksmų, siekdami išvengti pernelyg didelių skolų, atsiradusių išpirkus akcijas, kad skolingumo svėrto lygis būtų pusiausviras tiek privataus kapitalo fondams ar firmoms, tiek tikslinėms bendrovėms.

Norėčiau paprašyti Ch. McCreevy, Komisijos nario, atsakingo už šią sritį, labai konkrečiai atsakyti į šiuos pasiūlymus. Žinau, kad jie jam nauji, bet aš primygtinai prašau tvarkaraščio. Mes prašome atsakymo baigiantis metams, taigi jau prieš tris mėnesius. Gali būti detalių, kurias reikia aptarti, bet, Komisijos nary, Jūs taip pat skolingas šiam Parlamentui atsakymą, nes mes kalbame ne apie mažytę mažumą, bet apie labai didelę šio Parlamento daugumą.

Baigsiu informuodamas Jus, kad prieš maždaug keturias penkias dienas apie 90 000 žmonių pasirašė peticiją, adresuotą Europos Parlamentui, Jungtinių Valstijų ir pasaulio lyderiams, kurią organizavo pasaulinis internetinis judėjimas „Avaaz“. Aš teikiu šią peticiją jo vardu šiems gavėjams. Ji skamba taip: „Mes primygtinai prašome jus imtis iniciatyvos taisant esminius trūkumus ir spragas, kurie leido atsirasti šiai pasaulinei finansų krizei, įskaitant pagrindines skolų ir rizikos, paskatų ir skaidrumo problemas. Mums reikia, kad jūs dirbtumėte išvien ir apsaugotumėte visuomenės gerovę, kurdami griežtesnes taisykles visoms pasaulio finansų sistemos dalims. Būkite drąsūs, ir mes jus palaikysime.“

Komisijos nary, ar Jūs būsite drąsus eiti kartu su mumis, palaikysite mus ir pateiksite preliminarinius atsakymus iki metų pabaigos? Aš privalau griežtai reikalauti teigiamo atsakymo visų mūsų vardu.

Klaus-Heiner Lehne, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, diskusijos iš tiesų vyksta, net jei ir šiek tiek atsitiktinai, bet idealiai tinkamu laiku. Mano pranešimas savo siekiais ir tikslais nukreiptas į visiškai kitą monetos pusę.

P. N. Rasmussenas aptarė iš esmės poveikį finansų rinkoms, o Teisės reikalų komitetas ir jo ekspertizė natūraliai daugiau domėjosi bendrovių veiklą reglamentuojančių įstatymų aspektais ir prireikus reikme pakeisti Europos bendrovių veiklą reglamentuojančius įstatymus.

Mus visus sukrėtė pastarųjų dienų įvykiai. Visuomenę, politikus ir – teigiu labai pabrėžtinai – taip pat garbingą ekonomiką. Problema, kurią šiuo metu matome praktiškai, yra ta, kad pelnas privatizuojamas, o nuostoliai nacionalizuojami. Šioje istorijoje bemaž juokinga tai, kad JAV finansų ministras H. Paulson, buvęs „Goldman Sachs“ vadovas, dabar nesidrovi ketinimo paimiti 700 mlrd. JAV dolerių mokesčių mokėtojų pinigų tvarkyti ir švelninti niokojimo pasekmes, kurias sukėlė jo paties pramonės sektorius. Tai iš tiesų liūdna.

Vis daugiau pavyzdžių iliustruoja tai, kad tradicinės šeimyniškos įmonės, besirūpinančios savo darbuotojais visiškai prisiimančios atsakomybę, kuri jau pati savaime yra garantas, suvokimas jau blunka, tuo tarpu ir toliau stiprėja įspūdis, kad esame iš dalies valdomi, bent jau ekonominiame sektoriuje, nesėkmingų aukščiausio rango vadybininkų, gaunančių didelį užmokestį, tačiau neturinčių jokios atsakomybės.

Manau, kad šis naujas rinkos ekonomikos sistemos įspūdis yra pasibaisėtinas, ir mums būtina žengti politiškai tinkamus žingsnius atkuriant tvarką, stengiantis iš esmės jį pašalinti.

Faktas tas, kad jis veikia ne tik didžiausius, bet dabar jau ir mažesnius investuotojus. Jis veikia kiekvieną mokesčių mokėtoją ir visus, priklausomus nuo vyriausybės lėšų, nes vis daugiau milijardų visuomeninių pinigų ketinama panaudoti atlyginti nuostoliams.

Aš pripažįstu – diskusijos aiškiai parodė ir tai yra neginčytina – kad vienas aspektas, į kurį mes iš pradžių turėjome atkreipti dėmesį, būtent rizikos draudimo fondai ir privataus kapitalo sektorius, nėra problemų, kurias mums šiuo metu reikia spręsti, priežastis. Tačiau taip pat – ir diskusijos Rūmuose aiškiai tai parodė, kaip ir abiejų komitetų posėdžiai – esama visiškai aiškių harmonizavimo ir reguliavimo sričių trūkumų.

Buvo teisingai pareikšta, kad šie sektoriai taip pat reguliuojami nacionalinių reglamentų, kai kurie griežčiau, kai kurie silpniau, atsižvelgiant į skirtingas tautų tradicijas ir tai, kokie finansų rinkos reglamentai ten vyrauja. Tačiau tuo pat metu tapo aišku, kad mums reikia tolesnio harmonizavimo ir reguliavimo Europos lygmeniu, siekiant užtikrinti, kad šie sektoriai, dabar pasiekę visiškai kritišką mastą, nekeltų pavojaus finansų rinkai.

Norėčiau atsakyti į tik kelis pagrindinius teiginius, į kuriuos jau buvo atkreiptas dėmesys pranešimo projekte ir kurie, beje, jau buvo numatyti Teisės reikalų komitete birželio mėn., kai niekas dar nekalbėjo apie krizę, kuri mus dabar ištiko. Aš turiu galvoje terminus „akcijų skolinimasis“ ir „skolintų vertybinių popierių pardavimas“. Mes dabar girdime, kad kai kurie svarbūs finansų rinkos reguliuotojai tai uždraudė, ir turėdami rimtą pagrindą. Mes kažkada prašėme ir vėl prašome dabar, kad tai bent jau turėtų būti ištirta. Turi būti numatytos to pasekmės ir prireikus pateikti teisės aktų siūlymai. Viena iš problemų yra geresnis akcininkų identifikavimas, taip pat skaidrumo problema ir problemos, susijusios su skaidrumo reglamentų ribojimu, atsižvelgiant į tai, jog įmonės, taip pat šių įmonių vadybininkai turi žinoti, kam jie iš tikrųjų priklauso, kad galėtų atsakingai veikti juos valdančiųjų atžvilgiu.

Tai taip pat reikalauja protingų patikrų, daromų esant tam tikrai rizikai, kai kreditas teikiamas užtikrinti, kad būtų ištrauktos ir opios, neišvengiamos pasekmės, kad milžiniškų svirčių negalima pajudinti palygint mažomis pastangomis, nes tai galiausiai sukuria poveikį, tampantį visiškai nekontroliuojamu ir paskui save traukiančiu bėdas plačiai visuomenei.

Beje, vienas patarimas: tuo metu pramonėje buvo išdėstyta daug praktinių kodeksų, taip pat savanoriško sprendimo, kaip kiekvienas turi elgtis, pasiūlymų. Vien tai, kad šie reglamentai buvo kuriami, net jei tik savanoriškai, paaiškina, kad pati pramonė aiškiai jaučia tam tikro reguliavimo poreikį. Vadinas, visiškai protinga pažvelgti ir pamąstyti, ar mes galime šiuo atveju imtis veiksmų.

Kitas dalykas, į kurį turėtume atkreipti dėmesį, tai skubus aktyvų perpardavimas. Bendrovių veiklą reglamentuojantys įstatymai turi padėti spręsti šią problemą, nes esu įsitikinęs, kad neturi būti leidžiama išgrobstyti įmonių. Mes laukiame konkretaus Komisijos pasiūlymo. Tai pranešimas pagal 192 straipsnį ir Komisija turi į jį atsakyti. Mes tikimės, kad ji tą netrukus padarys.

Charlie McCreevy, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui ir Teisės reikalų komitetui, ypač pranešėjams P. N. Rasmussenui ir K. H. Lehne'ui, už įdėtą darbą rengiant šiuos du pranešimus.

Prieš metus tik nedaugelis būtų galėję numatyti, kad situacija finansų rinkoje bus tokia sunki, kokia ji yra šiandien. Ir krizės padariniai bus juntami kurį laiką. Viskas prasidėjo nuo neapgalvoto paskolų teikimo Jungtinėse Valstijose, kurį skatino bankai ir kitos įstaigos, nesirūpinusios dėl skolinimo standartų, nes jos galėjo paskolas užkrauti kitiems paversdamos jas vertybiniais popieriais.

Kredito reitingų agentūros tada gerai vertino šiuos didelės rizikos produktus, skirdamos žemą kredito finansinių įsipareigojimų nevykdymo rizikos vertinimą. Finansų įstaigos visame pasaulyje teikė šiuos produktus, pačios, regis, nedarydamos jokio reikšmingo rizikos vertinimo.

Vertinant praėjusių metų įvykius buvo sunku patikėti, kaip mažai finansų įstaigų vyresnieji vadybininkai suprato apie savo prisiimtą riziką. Be abejo, susižeriamo pelno dydis atbukino didelės rizikos analizės gebėjimus. Atrodo, kad ir prižiūrėtojai ne ką geriau suprato šių nepaprastai sudėtingų dalykų rizikos lygį. Viskas buvo taip paskirstyta, susmulkinta ir iš naujo supakuota, kad niekas nežinojo, kur slypi tikroji rizika. Vienas apžvalgininkas prieš kelis mėnesius apie artėjančios krizės grėsmę rašė, kad tai yra tarsi sulėtinto vaizdo traukinių susidūrimo stebėjimas. Praėjusią savaitę krizės greitis smarkiai padidėjo.

Suderinti pasaulio pagrindinių bankų veiksmai ir Jungtinių Valstijų valdžios institucijų pranešimas dėl palaikymo priemonių grąžino rinkoms tam tikrą ramybę. Turime pasveikinti šiuos veiksmus, atsižvelgdami į labai nepalankią situaciją, su kuria susiduria reguliuotojai. Taip pat sveikinu tai, kad Jungtinių Valstijų

valdžios institucijos pripažino, jog teikiant pasiūlymus reikia atkreipti dėmesį į panašius aktyvus, kurie laikomi ne JAV finansų įstaigose.

Vienas dalykas, už kurį mes Europai galime būti dėkingi, yra tas, kad nepajutome tokio griuvimo masto, koks įvyko Jungtinėse Valstijose. Nors Europos Sąjungos bankai nukentėjo nuo panašaus pasitikėjimo stokos skolinči vienam kitam, nebuvo tokio masto įvykių, kaip Jungtinėse Valstijose. Bet niekas dar nesibaigė. Dar laukia sudėtingos prekybos sąlygos ateityje. Ekonomikos smukimas turės savo padarinių. Budrumas ir skaidrumas yra pagrindiniai dalykai, jei norime, kad rinkoje būtų atkurtas pasitikėjimas. Europos Sąjungos lygmeniu turime ir toliau tobulinti priemones, skirtas tarpvalstybinėms finansų priežiūros institucijoms. Dar turime galimybių, ir jų negalime prarasti.

Visa tai leidžia manyti, kad turėsime kitokių finansinių paslaugų sektorių, kai ši krizė baigsis, be to, turėsime kitokią kontrolės sistemą. Jei moralaus rizikavimo naudos negalima parodyti, tai negalima tikėtis, kad mokesčių mokėtojai apmokės sąskaitą už papildomą ir neatsakingą privačių organizacijų rizikos prisiėmimą.

Galutinė naujo reguliavimo būdo forma bus priimta ir parengta artimiausiu laikotarpiu, kai paaiškės šios krizės pamokos ir bus gauti atitinkami atsakymai. Turime ir toliau glaudžiai dirbti su kitomis reguliavimo institucijomis, kad kiek galima geriau suderintume savo atsakymus.

Kaip daugelis jūsų žino, mes jau ėmėmės veiksmų. Jau metus Komisija dirbo rengdama gaires, suderintas su Finansų ministrų taryba ir patvirtintas Europos Vadovų Tarybos. Mes tiksliname atsakymą, kadangi nerami situacija įgauna platesnį mastą.

Jau ėmėmės priemonių, kad pagerintume prižiūrinių institucijų suderinamumą ir bendradarbiavimą. Europos Sąjungos kontroliuojančios valdžios institucijos, finansų ministrai ir centriniai bankai susitarė dėl naujo supratimo memorandumo, kuriame išdėstyti bendri principai, įskaitant tarpvalstybinių stabilumo grupių įkūrimą. Tai dabar įgyvendinama. Mes peržiūrėjome indėlių garantijų schemų gerinimo būdus. Buvo įkurta ypatingoji grupė, turėianti atsiskaityti artėjant šių metų pabaigai, kurios paskirtis yra analizuoti dabartinių priemonių, įskaitant „Bazelį 2“ ir tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), cikliškumo padarinius. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV), glaudžiai bendradarbiaudama su Finansinio stabilumo forumu, įkūrė patarėjų kolegiją, atliksiančią teisingą įvertinimą. TASV taip pat vyksta darbas dėl nebalansinių straipsnių. Verslas pateikė vertingų duomenų, kurie rinkos reguliuotojams gerina skaidrumą pavertimo vertybiniais popieriais rinkoje. Komisija spaudžia verslą, kad jis patikslintų šią informaciją, siekiant didesnio skaidrumo reguliuotojams.

Dėl šių ir kitų veiksmų, apie kuriuos kalbėsiu, Parlamento nariai neturėtų stebėtis, kai aš sakau, kad galiu pritarti daugeliui dalykų, išdėstytų P. N. Rasmusseno pranešime. Svarbu tai, kad mes sugebame nustatyti pagrindines priemones, kurių dabar turime imtis ir jas įgyvendinti.

Kaip sakiau anksčiau, rinkos sąmyšis parodė didelių finansų įstaigų rizikos valdymo trūkumus. Jis taip pat išryškino daug silpnų reguliavimo priemonių vietų. Būtent šioms sritims dabar turi būti sutelktas visas dėmesys. P. N. Rasmussenas savo pranešime pažymėjo daugelį labiausiai neatidėliotinų sričių: piktnaudžiavimus kredito reitingų agentūrų, poreikį gerinti nelikvidžių aktyvų įvertinimą ir netinkamą skatinimo priemonių suderinimą, taikant „kūrimo ir paskirstymo“ modelį.

Per praėjusius metus plenariniame posėdyje, ypač Ekonomikos ir pinigų politikos komitete, aš nuolat informuodavau Parlamento narius apie darbą, kurį atlikome gerindami kapitalo keliamus reikalavimus bankams, ir taip pat apie savo idėjas dėl kredito reitingų agentūrų reguliavimo. Manau, kad visi sutinkame, jog reikia stiprinti kapitalo reikalavimus ir įsipareigojimus dėl skaidrumo ir reikiamo atidumo naudojant turimus produktus. Mes dirbome rengdami pakeitimus Kapitalo reikalavimų direktyvoje, pagal kurią, bus gerinama didelės rizikos vadyba, gerinama kapitalo kokybė derinant hibridinio kapitalo taikymą. Mes taip pat siekėme sustiprinti tarpbankinių grupių priežiūrą.

Per kelias ateinančias savaites siūlysiu Komisijai dvi skirtingas reguliavimo priemones, skirtas spręsti šias ir kitas problemas: pirma, teikti pasiūlymus dėl Kapitalo reikalavimų direktyvos pakeitimo ir, antra, pasiūlymus dėl kredito reitingų agentūrų reglamento pakeitimo. Tikiuosi, kad Europos Parlamentas palaikys šiuos pasiūlymus, kurie labai atitinka tai, ko jūs reikalaujate šiame pranešime.

Rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai plačiai analizuojami abiejuose pranešimuose. Pastaraisiais metais įvyko įdomių rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų vaidmenų pokyčių. Manau, jog galime sutarti dėl vieno dalyko, būtent dėl to, kad šie pokyčiai nebuvo dabartinio sąmyšio priežastis. Paaiškėjo, kad būtent reguliuojamam sektoriui buvo leista nevaržomai naudoti mažai suprantamas pavertimo vertybiniais popieriais priemones.

Nemanau, kad vertinant šią stadiją reikia pasmerkti rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondus taip pat, kaip tai darome su reguliuojamu sektoriumi. Problemos, susijusios su dabartiniu sąmyšiu, yra skirtingos. Neužmirškime, kad šie fondai yra reguliuojami valstybės narėse. Rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų vadybininkai yra įgaliojimus turintys ir prižiūrimi subjektai visoje Europoje. Jie vykde tą pačią rinkos piktnaudžiavimo praktiką kaip ir kiti finansų rinkos dalyviai. Juos sieja panašūs skaidrumo ir konsultacijų įsipareigojimai, kai jie investuoja kapitalą į viešas bendroves. Bankininkystės sektoriaus neapsaugojimas nuo rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų veiklos yra reglamentuojamas pagal Kapitalo reikalavimų direktyvą.

Bet tai nereiškia, kad mes nekreipiame dėmesio į rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondus. Kadangi šie verslo modeliai plėtojasi ir jų vaidmuo finansų rinkose keičiasi, reguliuotojai visame pasaulyje turi likti budrūs. Verslas turi pats prisiimti visas pareigas, kurios jam tenka dėl svarbaus vaidmens Europos ir pasaulinėje finansų rinkoje. Kelios neseniai pasirodžiusios rinkos iniciatyvos rodo, kad verslas suprato šį pranešimą. Mes, atsižvelgdami į savo vaidmenį, turime atidžiai kontroliuoti šiuos ir kitus įvykius rinkoje ir būti pasiruošę sureaguoti, jei ir kai tai bus reikalinga.

Aš sveikinu konstruktyvius pasiūlymus, kad būtų palaikoma vieninga rinka. Tik norėčiau paminėti, kad per šią stadiją Komisijoje atliekamas didelis darbas dėl privataus investavimo ir kapitalo rizikos.

Aš sutinku su K. H. Lehne, kad pakankamas skaidrumas yra būtina sąlyga, užtikrinanti investuotojų pasitikėjimą. Tai būtina, jei norime, kad finansų rinka efektyviai funkcionuotų.

Pranešime išdėstytas skaidrumo taisyklių sąrašas, kurios šiandien taikomos skirtingiems finansų rinkos dalyviams Europos Sąjungoje. Mano nuomone, svarbu tai, kad rinkai pateikiama pakankamai skaidrios ir naudingos informacijos. Mes turime rasti balansą tarp poreikio užtikrinti investicinių priemonių nuosavybės informacijos konfidencialumą teisėtiems investuotojams, priešingų šalių, reguliavimo priemonių ir investavimo firmų poreikių.

Todėl esu patenkintas, kad pranešime pabrėžiamas poreikis išanalizuoti dabartinių Europos Sąjungos nuostatų ir papildomų valstybių narių taisyklių poveikį šioje srityje ir tik po to imtis teisėkūros žingsnių.

Komisija buvo labai aktyvi šioje srityje. Mes rengėme išsamias konsultacijas, pasinaudodami mūsų akcininkų teisių iniciatyva, kuriose analizavome daug problemų, apie kurias kalbama pranešime, pavyzdžiui, akcijų skolinimas ir klausimas dėl akcininkų identifikavimo.

Be to, neseniai paskelbėme konkursą rengti išorės tyrimą, kuris analizuotų Skaidrumo direktyvos įgyvendinimą valstybės narėse. Šis tyrimas turėtų būti pasiekiamas kitais metais, ir jis suformuos pagrindą bendrai įvertinti Direktyvą, įskaitant perspėjimų slenksčius.

Parlamento nariai turbūt prisimena, kad Komisija šių metų pavasarį priėmė komunikatą, išdėstantį jos politikos metodą nepriklausomų turto fondų atžvilgiu. Mes priėjome prie išvados, kad šios priemonės tinkamos ir pakankamai svarbios, kad būtų į jas atkreipiamas dėmesys, ir jos šiuo metu aptariamose. Šį metodą patvirtino Europos Vadovų Taryba, nors matau, kad Teisės reikalų komitetas visiškai nepritaria šiam vertinimui.

Pasakysiu kelias pastabas dėl šių dalykų. Pirma, turime pripažinti, kad rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai daugeliu aspektų nėra unikalūs – kiti instituciniai investuotojai turi panašių tikslų ir dabar naudoja panašias priemones. Jei esant tokiai situacijai mes skirtume ypatingus įpareigojimus rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondams, tai būtų šių kategorijų investuotojų diskriminacija.

Antra, neturime klaidingai suprasti, kad visa rizikos draudimo fondų veikla yra grėsmė rinkai, bet taip pat turime žinoti apie teigiamus jų veiklos rezultatus. Leiskite pasakyti aiškiai, kad Europos Sąjungos ekonomikai ateityje reikės didelių investicijų: be nepriklausomų turto fondų, privataus kapitalo ir panašių fondų Europos atsigavimas esant dabartiniam sąmyšiui bus kur kas lėtesnis.

Trečia, sutinku, kad tam tikri dalykai, pavyzdžiui, akcijų skolinimas ir išvestinių produktų naudojimas tikrai kelia iššūkius nustatytiems valdymo modeliams. Šioje srityje mes kartu su nacionaliniais prižiūrėtojais skirsime šioms klausimams daug dėmesio ateityje.

Apibendrinamas norėčiau pasakyti, kad šie du pranešimai turės reikšmingą poveikį tebevykstantiems apmąstymams. Noriu pagirti Parlamento narius už šiuos pranešimus. Komisija išnagrinės jūsų rekomendacijas ir atsiskaitys su jumis, kaip numatyta pagrindų susitarime. Mes turime būti įsipareigoję atsakyti į šią krizę tokiomis priemonėmis, kurios būtinos norint atkurti pasitikėjimą ir stabilumą.

Sharon Bowles, *Ekonominių ir pinigų reikalų komiteto nuomonė*. – Gerb. pirmininke, noriu pasakyti Komisijos nariui, kad dabartinio sąmyšio metu nesunku matyti visų institucijų tarpusavio ryšį. Visiškai aišku ir logiška, kad reglamentas turi reguliuoti funkcijas, o ne objektus. Būtų neteisinga, jei viena privati bendrovė laikytųsi skirtingų taisyklių, nei kitos, tik todėl, kad ji valdoma privataus kapitalo.

Visuomet egzistuoja dvi pusės. Šią savaitę dažnai kritikuodami skolinų vertybinių popierių pardavimą, neužmirškime fondų kreditorių. Investuotojų, net ir inspektorių, dėmesys pensijų ir kitų fondų skolinimo politikai yra suprantamas dalykas, o ne vien besiskolinančiųjų akcijas veiksmai. Mes jau anksčiau susipažinome su šiuo klausimu balsuodami už pasiskolintas akcijas. „Dvi pusės“ taip pat reiškia, kad skaidrumo didinimas bus veiksmingas tik tada, jei jį lydės reikiamas kruopštumas, o ne neišbaigtumas, sukeltas daugybės atšaukimų. Galų gale savanoriški kodeksai turi savo vaidmenį ir pasiekia tas sritis, kurių mes negalime reguliuoti. Tačiau jie nėra tik privatus tam tikrų pramonės šakų dalykas, ir reikia aiškumo, lengvos prieigos, aktyvios apžvalgos ir kontrolės.

Harald Ettl, *Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonė* – (DE) Gerb. pirmininke, 2007 metai vis mojava galimos tolesnės hipotekos kreditorių krizės vėzdu. Mes bandėme tai užglaistyti. 2007 m. birželio mėn. turėjome girdėti skambant dar daugiau pavojaus varpų, bent jau tada, kai du rizikos draudimo fondai, valdomi Niujorko investicinio banko „Bear Stearns“, paslydo, nes dideliu mastu buvo įsigiję obligacijų, gautų užstačius nekilnojamąjį turtą. Tai buvo tikrai visko pradžia! Darėsi vis aiškiau, kaip šios finansinių paslaugų verslo rūšys plėtojosi esant labai žemam skaidrumo lygmeniui. Viena vertus, kai kas gavo didelį pelną – žinoma, didelės rizikos sektoriuose, kita vertus, mes šiandien matome klasikinį nuostolių nacionalizavimą. Ne tik Amerikos ekonomikos žurnalistai ir ekonomistai būtent taip apibūdina šią situaciją. Europos Sąjungoje ir Europos Parlamente mes norom nenorom turime keisti perspektyvą, nors jau per vėlu. Taigi būtų gerai, kad Komisija tuo išsiskirtų.

Abu pranešimai – P. N. Rasmusseno ir K. H. Lehne's – rodo, kad reikia skubiai imtis veiksmų. Bent jau dabar visiems politiniams veikėjams turi būti aišku, kad rinkta nėra pajėgi visiškai susireguliuoti pati. Komisija dabar taip pat turi tai žinoti. Rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai yra vieni iš didžiausių darbdavių, bet pagal daugelį teisminių sistemų jie tokie nebeatrodo ir todėl, žinoma, nebesijaučia įsipareigoję kaip darbdaviai. Tai nepriimtina; skaidrumo trūkumas yra per didelis! Tuo tarpu tūkstančiai darbo vietų dėl finansinės krizės pateko į rizikingą padėtį.

Gyvybiškai svarbu užtikrinti reguliavimą, priežiūrą, skaidrumą, darbuotojų dalyvavimą ir informacijos teikimą pensijų fondų sektoriuje, labai susijusiame su rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondais.

Tai svarbu Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui, kurių darbuotojų neprašoma mokėti du kartus, Komisijos nary: vieną kartą dėl finansinės krizės *per se* ir vieną kartą pasidalijant pensijų fondų riziką. Kad taip neatsitiktų, 2003/41/EB direktyva turi bent jau užtikrinti, kad darbuotojai tiesiogiai ar netiesiogiai būtų nuolat informuojami patikėtinių apie pensijų investavimo tipą ir riziką, taip pat jiems turi būti suteiktas balsas darant sprendimus. Tai tik vienas iš daugelio aspektų, kuriuos mes pabrėžėme pranešimuose ir išsakydami nuomones.

Komisijos nary, Jūsų dabar prašoma veikti. Žinau, kad mes galime kalbėti apie daugelį dalykų, bet savo pareigų esate susaistytas mums padėti. Teisės aktų leidybos periodas dar nepasibaigė. Norėčiau į tai atkreipti Jūsų dėmesį.

Kurt Joachim Lauk, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šis pranešimas iš pradžių buvo skirtas aptarti rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondus, tačiau dabar jis apima visą finansų sistemą, kuri visiškai žlugo.

Dabartinė krizė yra bjaurus kreditų manijos, tiksliau, besaikio skolų didėjimo, padarinys. Federalinė Rezervų sistema per ilgai laikė per žemas palūkanų normas ir taip iš esmės suteikė kredito subsidiją.

Remdamiesi dabartine situacija, mes parengėme pranešimą ir kartu su mūsų kolegomis iš Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos pasiekėme susitarimą su P. N. Rasmussenu, apimančią visą finansų sistemą. Mes dėkingi, kad Ekonomikos reikalų komitete to buvo pasiekta faktiškai vieningai.

Mes ilgiau negalime pasitikėti JAV standartais ir jų nustatymu tarptautinėje finansų sistemoje. Turime sukurti mūsų pačių naujus, europietiškus atitikmenis, todėl pasiūlėme priimti daug dalykų ir baigti diskusijas apie tai.

Iš pradžių turime įtraukti visas finansų institucijas, susijusias su skolingumo svertu įvertindami konkrečią riziką. Kalbant, kad pasaulinėje finansų sistemoje pagal riziką įvertinto kapitalo reikalavimas turi turėti tą

patį statusą, privalomą visiems dalyviams. Turime taip pat nustatyti reikalavimus, keliamus paketų steigėjams, ir vienijantiems juos į sindikatus, bet kartu išlaikantiems didelę dalį anapus šių paketų. Vertinimo agentūros – P. N. Rasmussenas ir K. H. Lehne – jau pabrėžė, kad reikia lopyti informacijos spragas ir atskleisti interesų konfliktus.

Turime apsisvarstyti, ar vertinimo agentūros prisiima atsakomybę už savo vertinimus laikydamosi finansų auditorių linijų, ar ne. Taip pat turime apsisvarstyti, ar išvestinės priemonės būtinai turi būti parduodamos į Vertybinių popierių biržą – gal tik išskyrus palūkanų normos keitimą, ar neturi būti. Mes taip pat prašome, kad bankų valdybos užtikrintų, jog bankininkų priedai būtų skiriami ne tik už gerai atliktą veiklą, bet reikia atsižvelgti ir į nuostolius, kurių ilgainiui gali atsirasti. Taigi tai reiškia, kad bankininkams paskatos taikomos tiek blogais, tiek gerais, o ne vien gerais laikais.

Godumas buvo ir yra blogas patarėjas finansinių strategijų klausimais. Pastaraisiais metais ECB buvo patikimas mūsų partneris, kuris apskritai reaguodavo *grosso modo* kur kas protingiau ir subalansuočiau nei Federalinė Rezervų sistema. Taip galime pasakyti žvelgdami atgal. Euro zonoje mums taip pat skubiai reikia Europos bankininkystės priežiūros, nes mes negalime gyventi turėdami vien nacionalinę priežiūrą. Tai reiškia, jog apskritai manome, kad institucijos ar netgi savanoriškos asociacijos Europoje turi būti kuriamos taip, kad klausimai, į kuriuos atkreipėme dėmesį, būtų geriau suprasti siekiant užkirsti kelią tokio masto krizei.

Ieke van den Burg, *PSE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyčiau K. J. Laukui, kad jis galbūt palaiko pranešimą, kurio projektą D. Dāianu ir aš pateikėme Europai įvertinti, bet šis pranešimas stokojo EPP palaikymo.

Leiskite man taip pat šį tą atsakyti Komisijos nariui, nes man atrodo neįtikėtina, kad jis nereagavo į esmines pranešimo problemas. Jis paprasčiausiai pasakė mums, kad Komisija glaudžiai stebi ir artimai seka įvykių raidą, o paskui pasakė, kad rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai taip pat turi daug teigiamos įtakos, ir kad mes turime apie tai pamąstyti.

Tai panašu, lyg girdėtume, kaip artinasi uraganas ar cunamis, o mums būtų sakoma, kad mes turime pamąstyti apie teigiamus vandens ir vėjo aspektus! Tai juokinga.

– (NL) Toliau tęsiu olandiškai, norėdama susitelkti ties dviem problemomis, ypač susijusiomis su K. H. Lehne's pranešimu. Viena iš jų – ir ją K. H. Lehne jau minėjo pats – yra vertybinių popierių skolinimasis ir skolintų vertybinių popierių pardavimas. Žinoma, kad tai klasikinės Komisijos paskutinių klaidų neiti koja kojon su įvykių raida pavyzdys. Mes iškėlėme problemą dėl būtinybės imtis veiksmų dėl skolinimosi, akcijų skolinimo – jau seniai, kadangi tuo buvo piktnaudžiaujama rizikos draudimo fondų kampanijose, nukreiptose prieš bendroves. Dabar finansų rinkos prižiūrėtojai – daug atskirų prižiūrėtojų atskirose šalyse – pagaliau taip padarė. Tai nėra koordinuotas europinio lygio veiksmas; tokios iniciatyvos, kaip ši turėjo būti kilusios iš nacionalinio lygmens. Mes turėjome eiti vienu žingsniu priekyje ir galbūt taip būtume sutrukdę nevykdyti, kai kurių finansinių išpareigojimų, nebūtų žlugę kai kurie bankai ar draudimo bendrovės, jei būtume turėję tinkamų priemonių.

Tai taip pat iliustruoja faktą, kad tokie dalykai peržengia sektorių ribas ir kad nepakanka vien sektorinės bankų, draudimo bendrovių ar saugumo priemonių priežiūros. Iš tiesų mums reikia sukurti tokią priežiūrą ir užtikrinti, kad šių saugumo priemonių imtųsi abi pusės, siekiant užbėgti už akių tokiems įvykiams.

Kita problema yra išmokų sistemos. Pranešime išdėstėme, jog labai svarbu, kad jos būtų stabdomos ir akcininkų susirinkimuose būtų galima balsuoti dėl išmokų politikos. Man smagu pastebėti, kad šios savaitės diskusijos apie Jungtinių Valstijų kuriamą būsimą skubios pagalbos fondą metu mano bendrapartiečiai demokratai Kongrese išreiškė norą padaryti skolinimąsi iš šio fondo sąlyginį siekiant, be kita ko, sutramdyti besaikius valdytojų atlyginimų ir priedų skyrimą.

Pirmiausia tikėjimą pakirstų tai, jei „Goldman Sachs“ ir „Morgan Stanley“, dabar patys norintys užtikrinančios priežiūros, kad būtų galima panaudoti tas valstybės lėšas, ir toliau skirtų milijonus siekiančius priedus. Taip pat deramasi, kad mes Europoje peržengtume poros metų senumo rekomendacijas. Norėčiau paklausti Komisijos nario, ką jis ketina daryti šiuo klausimu, nes mums jau seniai laikas imtis veiksmų.

Sharon Bowles, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, atsiprašau, tai antroji dalis. Kaip teigė P. N. Rasmussenas, šie pranešimai yra subalansuoti, nors kai kurie gali būti labiau nusveriami spaudos vienos svarstyklių lėkštės nei kitos. Jau ne vienerius metus girdėjome šurmulį dėl rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų, bet mus pasivijus dabartiniam finansiniam sąmyšiui, susirūpinimas dėl skolų ir skolingumo svėro jau nėra retenybė. Tačiau tai mums suteikia galimybę išgryninti orą ir sudaryti išsamią apžvalgą, kurioje

dėmesys būtų atkreiptas į problemas, susijusias su nuostoliais, sudarančias dabartinio sąmyšio pagrindą, taip pat ir į kitas rizikos ir skolų problemas, įskaitant rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondus.

Pranešimuose sutinkama, kad tai turi būti atlikta nediskriminavimo ir principingumo pagrindu, reikiamą dėmesį skiriant proporcingumui. Reikia atsižvelgti į tarptautinius įvykius ir svarbiausia viskas turi būti daroma protingai. Skolos ir deramas jų valdymas yra viena iš problemų, kurių šiuo metu kyla visur, o kita susiję su kompensacijų paketais ir interesų konfliktais. Aišku, jog siekiant užtikrinti rinkos stabilumą reikia žengti žingsnius, kad atlygis derės prie ilgesnės trukmės horizontų. Sutinku, kad toks principas turi apimti visas sritis. Jis neturi pritarti nuomonei, kad viso privataus ir rizikos kapitalo motyvacija yra turto iššvaistymas – tikrai ne geriausias būdas paversti silpstančią bendrovę naudinga ir paklausia. Iš tiesų egzistuoja nacionaliniai įstatymai, užkertantys kelią turto švaistymui, bet jais retai naudojamosi. Todėl aš nesu tikra, kad Europos masto priemonė iš tiesų prisidėtų bent prie šios tokios pažangos.

Vėl grįžtant prie reguliavimo klausimo, daug savanoriškų kodeksų yra tik kuriama, ir didžiajai jų daliai turi būti duota laiko, kad pradėtų veikti. Juos lengviau atnaujinti, tačiau, kaip minėjau anksčiau, tai nėra privatus dalykas, o jų atitikmuo yra visuomenės pasitikėjimas. Taigi man malonu, kad mano „vienos stotelės“ žiniatinklio svetainės, kuri būtų savanoriškų kodeksų, turinčių atitinkamas nuorodas į atitiktis išdėstymus registras, pasiūlymas buvo priimtas kolegų kaip potencialiai naudingas įrankis, ir, tikiuosi, kad Komisijos narys tuo paseks.

Kalbant apie skaidrumą, taip pat svarbu pripažinti, kad viešiesiems investuotojams ir prižiūrėtojams reikia skirtingų lygių informacijos, ir kad informacija turi būti pritaikyta tiems tikslams. Netgi profesionaliems investuotojams informacijos slėpimas, kurį pavadinau teisėtu „brukalu“, yra nepriimtinas. Prižiūrėtojams turi būti prieinama visa jiems reikiama informacija, tačiau reikia rūpintis tomis sritimis, kurių informacija neturi patekti į viešumą.

Galiausiai mes perėjome prie opių paskolų vertimo investicijomis klausimų ir kredito reitingo agentūrų sričių. Kas dėl paskolų vertimo investicijomis, žinau, kad Komisijos nariui patinka užlaikymo idėja, bet tai aiškiai rodo, kad yra tik vienas prieinamas įrankis, todėl primygtinai siūlyčiau, kad jis pasirengtų keisti įrankius ir per greit neuždarytų įrankių dėžės. Kalbant dėl reitingo agentūrų, reikia geresnio daugelio reikalų valdymo įrankio, bet aš įspėju dėl tarptautiniu mastu priimtų reitingų sistemos skaidymosi. Abi šios sritys yra pavyzdys, kur, kaip aš minėjau, mes turime būti protingi: mes turime protingai pagalvoti prieš bandydami būti kerštingi.

Eoin Ryan, UEN frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, šis pranešimas tikrai pateiktas labai įdomiu laiku, kadangi šiuo metu patiriame beprecedenčius ekonominius neramumus, o paskutiniai įvykiai mums, deja, parodė kai kuriuos trūkumus, silpnas vietas ir piktnaudžiavimą daugelyje finansų rinkos sektorių.

Nėra jokio sektoriaus ar grupės, kurie nebūtų nukentėję ar likę nepaveikti. Negali būti jokių kalbų dėl „leiskite mums grįžti prie tų pačių senų taisyklių“. Iš tikrųjų Jungtinėse Valstijose mes matome radikalius didelių finansų pokyčius. Juos taip pat reikia atlikti ir čia, Europoje ir taip pat pasauliniu mastu.

Tokiame įtemptame finansiniame klimate gali atrodyti patrauklu paversti tam tikrus finansinės veiklos dalyvius ar organizacijas atpirkimo ožiais. Kadangi trūksta supratimo, kaip veikia rizikos draudimo fondai, jie dažnai puikiai tinka tapti atpirkimo ožiais.

Tačiau turime atsiminti, kad nei rizikos draudimo fondai, nei privataus kapitalo fondai nebuvo krizės dabartinės finansinės krizės priežastis, net priešingai, jie kartais rinkai suteikdavo labai reikalingas likvidumo injekcijas.

Taip pat turime atsiminti, kad Amerikoje prasidėjusi krizė kilo dėl blogų bankininkystės praktikų, ir atrodo, kad Europos bankininkystės sektoriaus, nors ir labai paveikto, yra geresnė padėtis ir jis gali lengviau susidoroti su šia problema negu Jungtinių Valstijų bankai.

Vis dėlto neturime neigti, kad yra problemų ir klaidų dėl daugelio investicinių priemonių, taip pat ir alternatyvių investicijų priemonių struktūroje ir veikloje. Nėra gerai šen bei ten koreguoti mažą taisyklę. Būtina tikra reforma, ir ji turi būti pasaulinio lygmens.

Manau, kad pranešime, kurį parengė Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas vadovaujant P. N. Rasmussenui, į šias problemas atsižvelgiama. Siekdami užtikrinti ilgalaikę finansinę gerovę ir konkurentiškumą, mes neturime ir negalime reguliavimo priemonėmis uždrausti konstruktyvios rizikos. Nepaisant pranešimo pavadinimo, šiame tekste nesiekama apšmeižti rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų, bet pabrėžiama, kad būtina bendra rinkos reforma, didesnis skaidrumas ir raginama sukurti principais grindžiamą reguliavimo sistemą.

Aš pritariu Komisijos nario šį vakarą išsakytiems komentarams ir visiškai neabejoju, kad jis parengs tinkamą atsaką situacijai, kurioje mes dabar atsідūrėme.

Finansinė sistema yra tarptautinė pagal savo pobūdį ir mums reikia tarptautinės šios rinkos priežiūros pasauliniu mastu. Siekdami užtikrinti pasaulinį ekonomikos stabilumą, turime dirbti išvien, kad rastume geriausią kelią pirmyn, pasauliniu mastu atstatytume patikimumą ir gyventojų pasitikėjimą finansų įstaigomis ir rinka, taip pat atkurtume Europos gyventojų pasitikėjimą pensijų fondais ir dėl santaupų.

Pierre Jonckheer, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. pranešėjai, manau, kad šis pranešimas, kurį priėmė Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas, yra geras, ir mes ypač turime būti dėkingi P. N. Rasmussenui už tai, kad jis jau daug mėnesių primygtinai tvirtino, jog Europos Sąjungai reikia stipriai įsikišti į tas sritis, kurias aptariame per šio vakaro diskusiją.

Vis dėlto mano frakcija iš naujo siūlė daug pakeitimų, kurie – nors ir keista – buvo ne mūsų parengti, bet paties P. N. Rasmusseno. Kitaip tariant, tai svarbūs pasiūlymai – ypač dėl Europos Sąjungos lygmens kontrolės institucijos ir Europos turto valdymo ir fondų valdymo bendrovių registracijos ir atestavimo sistemos įkūrimo (6 ir 7 pakeitimai) ir kapitalo investicijų fondų išskolinimo ribos nustatymo (9 pakeitimas) – iškelti P. N. Rasmussenui, bet jis buvo priverstas šiuos pasiūlymus atsiimti, ir tai suprantama, nes jis siekė užsitikrinti daugumą Rūmuose, tai yra daugumą su PPE frakcija ir liberalais.

Kaip matau, šie pakeitimai – kurie apima klausimus, iškeltus darbinuose dokumentuose ir kuriuos mes laikome konstruktyviais ir vertais pagrindimo – buvo atsiimti todėl, kad čia, Parlamente, kaip Taryboje ir neabejotinai Komisijoje, yra dvi idėjų mokyklos: pirmosios požiūriu, mes jau turime pakankamai taisyklių tiek nacionaliniu, tiek Europos lygmeniu, ir bet kokias kilusias problemas galima išspręsti per finansų verslo savireguliaciją; antroji mokykla, kuriai priklauso ir P. N. Rasmussenas (ir jis jokia būdu nėra vienišas), jau daug metų sakė, kad dabartinė priežiūros sistema finansų rinkai apskritai yra neadekvati.

Bet jokių veiksmų nebuvo imtasi Ch. McCreevy, mano nuomone, todėl, kad mes negalėjome numatyti, ar nežinojome, kaip plėtosis įvykiai. Manau, kad per tuos metus girdėjome nemažai autoritetingų balsų, ypač Finansinio stabilumo forume, kurie įspėjo valstybines institucijas apie rizikos, su kuria susidūrėme, pavojų.

Jūs ir J. M. Barroso Komisija buvote apskritai linkę pateikti argumentus už toliau taikytiną *laissez-faire* metodą, laikydami dabartines priemones tinkamas. Dabar Parlamentas prašo iš jūsų daugiau negu pakeisti pažiūras. Ar jūs galite tai atlikti, aš nežinau, bet manau, kad tai būtina.

Aš pats norėčiau pabrėžti tris punktus, kuriuos kiti kalbėjusieji jau minėjo, bet jie kelia tam tikrą susirūpinimą gamtos saugininkams. Mes žinome, kad klimato ir energijos paketas, kuris turi būti priimtas, priklausys nuo ilgalaikio investicijų lygmens, esant palyginti kukliai lėšų sugrįžimo normai su palyginti kukliu pelnu, kad būtų užtikrintas mums reikalingas finansavimas.

Tokie finansiniai instrumentai, kaip rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai, nėra tinkami, ir mes laukiame, kol Europos bankininkystės ir pinigų institucijos pateiks idėjas, kaip vėl grąžinti kai kuriuos senus pasiūlymus: čia turiu omenyje Jacques'o Deloro pasiūlymus 1990 m. pradžioje ir atgaivintą Europos investicijų banko vaidmenį, kad galėtume užsitikrinti ilgalaikes investicijas su saikinga lėšų sugrįžimo norma.

Bus sunku stabilizuoti finansinę sistemą – ir P. N. Rasmusseno pranešime minimas šis punktas – jei nebus pradėta ryžtingo puolimo prieš kitose valstybėse veikiančius finansinius centrus ir mokesčių mokėtojų prieglaudas, o tai yra dar viena sritis, kurioje J. M. Barroso Komisija nepajėgia imtis iniciatyvos. Galiausiai, kalbant apie įmonių valdymą – ką kiti kalbėjusieji taip pat minėjo – mes turime daug griežčiau vertinti investicinių fondų išmokas vadovams ir premijų politiką. Dabartinė tvarka nėra priimtina ir iš tikrųjų kelia grėsmę visai ekonomikai.

Konstantinos Droutsas, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (EL) Gerb. pirmininke, mūsų nuomone, dilema, ar spręsti kredito krizę tvirtai laikantis dabartinių Bendrijos įstatymų, ar priimti kokią nors naują, griežtesnę reguliaciją, yra neteisinga. Nė vienas pasirinkimas negali sutrukdyti cikliškam kapitalistinės ekonomikos judėjimui krizės link, kurios pagrindas yra gamyboje sukauptas per didelis kapitalo kiekis.

Kredito krizė taip pat yra šio judėjimo atspindys. Buržuazinė vadyba siekė spręsti per didelio sukaupimo problemą drąsindama perskolinimą ir skatindama gyventojų vartojimą rizikos draudimo ir privataus kapitalo fonduose kaip priemones finansuoti firmas. Konkretūs vadybos pasirinkimai ne tik negalėjo atitolinti judėjimo nuo sulėtėjimo ir nuosmukio, bet, priešingai, sukūrė pasirodusią sprogti bombą su nesuskaičiuojamomis pasekmėmis žmonių pajamoms.

Tuo pat metu Europos Sąjungos politika pagreitino visišką kapitalo liberalizaciją kredito sistemoje pagal kapitalistinės rinkos principus. Rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai yra šio kurso palikuonys liberalizacijos link.

Jokios pasiūlytos priemonės dėl didesnio skaidrumo ir griežtesnio įstatymų reglamentavimo kapitalo judėjimo kredito sektoriuje, tai yra cirkuliacijos srityje, negali išspręsti visų nesuderintų dalykų ir prieštaravimų, kuriuos sukūrė kapitalistiniai gamybos ryšiai.

O griežtesnių skolinimo sąlygų nustatymas atitinkamai vers gyventojus mažinti vartojimą ir krizė labai greitai išryškės. Niekas negali pateikti aiškaus šių schemų apibrėžimo ar nurodyti bendrų savybių, išskyrus greitą pelną, o šių schemų įtaka pasaulinės ekonomikos viduje vis didėja, nes jas kuria plutokratija ir jos yra tinkamos naudoti tik jai vienai, padedant specialioms rinkos organizacijoms.

Šios politikos aukos yra darbuotojai, stebintys, kaip jų gaminamas turtas susikaupia keliolikos plutokratų rankose, matantys, kaip kyla grėsmė išnykti jų santaupoms ir pavojuje atsiduria pensijos.

Rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondams būdinga tai, kad jie yra atleisti net nuo darbdavių įsipareigojimų savo darbuotojams. Tas pats nutinka ir su pensijų sistemomis – viešomis ir privačiomis, kurios paverčia darbuotojų pensijos teises grobiu kapitalui, vis labiau dalyvaudamos šiose schemose, pavadintose investicinėmis, keldamos riziką ir nepaisydamos darbuotojų teisių.

Yra daug nesenų pavyzdžių Jungtinėse Valstijose ir Jungtinėje Karalystėje, kai saugios kredito įstaigos sugriuvo per vieną dieną kaip kortų namelis ir šimtai tūkstančių darbuotojų prarado savo santaupas ir pensijas.

Šiuo metu rinkas kamuojanti ekonominė krizė netrenkė kaip perkūnas iš giedro dangaus. Ji buvo visuotinai laukta tiek pagal laiką, tiek pagal mastą. Galbūt šiandien naudojamos priemonės taip pat buvo suplanuotos. Darbuotojai, kurie kapitalistinėje išnaudojimo sistemoje savo darbu ir savo santaupomis finansavo plutokratijos viršpelnį, šiandien prašomi vardan stabilumo – kaip mokesčių mokėtojai – taip pat padengti jų nuostolius.

Darbuotojų ir gyventojų grupių neįtikino paskelbtos skaidrumo priemonės, be to, jų įgyvendinimo galimybė ir efektyvumas yra abejotini. Jų neįtikino priemonės, dėl kurių jų prašoma dar kartą mokėti gelbėjant kapitalo pelną ir išnaudojimo sistemos palaikymą. Jie rodo savo neklusnumą ir nesitaikstymą su šia sistema ir centro–dešinės ir centro–kairės sąjungomis, kurios palaiko ir saugo šią sistemą. Jie kovoja su neteisybe, nelygybe ir žmonių išnaudojimu bei siekia radikalių pokyčių, kad sistema atstovautų žmonėms ir gintų darbuotojų interesus.

John Whittaker, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerbiamasis pirmininke, ar visa tai nerodo, kad šis platus Europos Sąjungos finansinis reguliavimas taikydamas į taikinių visiškai prašovė pro šalį? Laikydamosi įkyrios minties apie pinigų plovimą ir siekdama nepasiekiamos vieningos finansinių paslaugų rinkos, Europos Sąjunga nusistatė sau neteisingus tikslus. Sutikime, kad nepaisant ankstesnių J. C. Trichet ir J. Almunia ir kitų asmenų draudimų, Europos Sąjungoje dar bus finansinių nesėkmių, ir kredito krizė paveiks realią Europos Sąjungos ekonomiką.

Taigi dabar nėra prasmės aptarti reikalavimus, keliamus kapitalui, ir tai, ką darysime ateityje, kad sustabdytume dabar vykstančius procesus; mes turime problemą, ir problema yra dabar. Galime kaltinti amerikiečius, galime kaltinti rizikos draudimo fondus, galime kaltinti investicijų bankininkus, galime kaltinti, ką tik norime, bet Ch. McCreevy Komisija galėtų verčiau leisti laiką aptardama su įvairių šalių finansų ministrais, kaip ši našta bus padalyta atskiroms valstybėms, kai suprasime, kad turime gelbėti finansų įstaigas dėl šimtų milijonų žmonių, kaip tai dabar vyksta JAV.

Kaip padėsime Italijai, Ispanijai, Graikijai ir Airijai – Ch. McCreevy gimtajai šaliai – kai blogą tenykštę situaciją dar labiau pablogino krizė, ir tos šalys, būdamos pririštos prie euro, pačios negali sau padėti?

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, gerbiamasis. Komisijos nary, ponios ir ponai, jei Europos bankai atlaiko dabartinę krizę palyginti gerai, tai yra tiesiog todėl, kad bankininkystės priežiūra Europoje, nors ji ir ne ideali, yra bent jau patikima. Tebevykstantis darbas dėl Kapitalo reikalavimų direktyvos ir Mokumo II suteikia galimybę taikyti naudingas priemones, kurios pagerintų finansinį saugumą. Savaime suprantama, kad bankininko darbui būdinga rizika, bet ši rizika turi būti kontroliuojama. Bankininkams visada svarbu žinoti, kokios yra saugumo garantijos, kai imasi rizikos. Tam tikri nereguliuojami finansų operatoriai pamiršo apie šį paprastą principą, ir jiems savireguliuojimo jau nepakaks. Išvestinės rinkos tapo vis tamsesnės, ir prekybininkai pirkė bei pardavinėjo tokiais rizikos lygmenimis, kuriais negalėjo veikti vadybininkai iš dabar labiausiai nukentėjusių įstaigų.

Atsigavimas nuo šios krizės priklauso nuo to, ar bus sukurta priežiūros sistema, gebanti įkvėpti ir atkurti pasitikėjimą. Šiuo metu yra ištisos finansų verslo sritys, kurių nepasiekia priežiūros institucijos. Kas prižiūrėjo paskolų brokerius, kai jie taip dosniai skolino namų ūkiams, niekada negalėsiantiems grąžinti paskolų? Kas prižiūrėjo investicinius bankus, kurie gilino krizę, paversdami beviltišką skolą į finansinius produktus, pardavinėjamus po visą pasaulį? Taip pat yra priežiūros spraga ten, kur veikia kreditų skatintojai, reitingų agentūros ir rizikos draudimo fondai. Nėra priimtina, kad Europa turi periodiškai kęsti Amerikos finansinės sistemos griuvimo pasekmes.

Kalbant apie rizikos fondus, finansų „policija“ Jungtinėje Karalystėje ir JAV laikinai uždraudė spekuliacijas krintančia aktyvų nominaliąja verte, ir tai padarė visiškai teisingai! Jei kai kurie iš šių tamsių operatorių bankrutuotų, tai pagreintų krizę nereguliuojamame sektoriuje. Ne visi investiciniai fondai yra kenksmingi, ir kai kurie iš jų yra tikrai būtini, bet negalime leisti, kad nuolat egzistuočių finansinės juodosios skylės. Apžvalgos yra vertingos ir iš tikrųjų būtinos, bet šiuo momentu mums reikia veiksmų! Tai yra mūsų svarstomų dviejų pranešimų pagrindinė mintis.

PIRMININKAVO: M. ROURE

Pirmininko pavaduotoja

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, nepaisant to, kad prieš mane kalbėjęs pranešėjas priklauso kitai politinei frakcijai, aš visiškai su juo sutinku: mes negalime palikti finansų rinkos finansų vadybininkų rankose. Tai tarsi paliktume sūrį prižiūrėti pelėms. Savireguliacija ir savanoriški elgesio kodeksai yra beveik niekas. Kaip anksčiau sakė Komisijos narys Ch. McCreevy, Europos finansų rinką gelbsti tai, kad yra nacionaliniai reglamentai, nes kiekviena iš mūsų valstybių turi reglamentus, kurie veikia ir neleidžia JAV rinkose įvykusiai finansinei katastrofai išplisti po Europą.

Kokią pamoką galime iš to gauti? Kad Europa negali sekti Jungtinių Valstijų pavyzdžiu ir panaikinti finansinius reglamentus. Jei siekiame apsaugoti savo ekonomiką ir ekonominę bei socialinę sistemą, privalome turėti Europos masto reguliavimo priemones, bet neturime panaikinti nacionalinio reguliavimo, kaip įvyko Jungtinėse Valstijose, kuriose sistema leidžia bendrovių vadybininkams lobti neturtingų investuotojų, pensininkų ir žmonių, kurie priklauso nuo to kapitalo, sąskaita.

Todėl manau, kad pamoka, kurią mes turime išmokti, yra ne apie reguliavimo panaikinimą, bet priešingai: ji yra apie tai, kad turime visais šiais aspektais įtvirtinti Europos reguliavimą. Tai, mano nuomone, yra ir P. N. Rasmusseno ir K. H. Lehne's pranešimų branduolys: reikalingumas įvesti Europos finansinį reguliavimą.

Daug kalbama apie Europos pasą, apie paso suteikimą įmonėms, kad jos galėtų visiškai laisvai judėti po Europą, bet kaip mes galime suteikti pasą, jei nesame įsitikinę, kad tos įmonės yra tinkamai reguliuojamos savo kilmės šalyje? Toks veiksmas galėtų sukelti kitą tarpvalstybinę finansinę katastrofą.

K. H. Lehne's pranešime pateikiamuose reglamentuose yra nemažai nurodymų ar rekomendacijų, pavyzdžiui, dėl fondų valdytojų veiksmų. Turime žinoti, kaip tie fondai yra valdomi; ir ypač turime žinoti apie pelną, kurį jie uždirba, pavyzdžiui, pirkdami ir parduodami akcijas. Manau, kad tai būtina. Skaidrumą reikia susieti su labai griežtu reglamentavimu, numatant galimybę įsikišti tinkamu laiku, nelaukiant, kol rinka sugrius, kaip neseniai įvyko Jungtinėse Valstijose, kai mokesčių mokėtojų pinigus ketinama panaudoti vien tam, kad būtų ištaisytos visos blogybės, kurias padarė žmonės, piktnaudžiaavę savo padėtimi.

Todėl, gerb. Komisijos nary, raginu Jus pasinaudoti savo padėtimi ir pabandyti sukurti tikrą Bendrijos sistemą šiems sektoriams reglamentuoti, kad mes neitume savireguliacijos ar reglamentavimo panaikinimo keliu.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, norėčiau nuoširdžiai padėkoti P. N. Rasmusseni ir K. H. Lehne'ui už jų svarbius pranešimus. Kaip daugelis atkreipė dėmesį, jie buvo parengti bene tinkamiausiu laiku.

Įvykiai JAV paskolų rinkoje per praėjusius metus sukėlė reikšmingus padarinius visai pasaulio rinkai. Blogos paskolos buvo sukauptos ir perduotos. Daugelio naujų rinkos priemonių trumparegiškumas ir sudėtingumas pavertė rinką miglota ir greitai besikeičiančia. Be to, besaikės išmokos bendrovių direktoriams smarkiai sumažino pasitikėjimą – manau, kad mes dėl to sutariame. Pasaulinės finansų priežiūros institucijos taip pat neįstengė pakankamai sustiprinti savo bendradarbiavimo ir kompetencijos. Buvo pritaikyta naujų priemonių, bet trūko atvirumo ir skaidrumo. Dabar pirmiausia reikėtų pradėti nuo visų finansų rinkos veikėjų vienodo vertinimo; tai yra reikia nustatyti griežtesnius reikalavimus ir reglamentavimą kapitalui, įskaitant rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondus.

Dėl priežiūros klausimo jau vyko diskusija, ar reikia naujų institucijų, per kurią daugelis – aš tikrai šiandien mačiau Gordoną Browną – reikalavo bendros europinės ar net pasaulinės finansų priežiūros sistemos. Mano nuomone, besitęsiantys skirtumai tarp rinkų, kaip rodo įvykiai Jungtinėse Valstijose, duoda peno apmąstymams. Kita vertus, rinkos yra susijusios pasauliniu mastu. Kaip pareiškė ir mūsų komitetas, dabartiniai komitetai Europoje, skirti bendradarbiauti finansų, bankininkystės ir draudimo srityse, turi būti labai sustiprinti. Daug galima nuveikti šiuo atžvilgiu, įskaitant veiksmus pasauliniu lygmeniu. Reikia skaidrumo, būtina aiškesnė priežiūra, jei norime atkurti pasitikėjimą finansų rinkoje. Manau, kad šiuo klausimu mes taip pat visiškai sutariame.

Rinkos ekonomikai reikia aiškių taisyklių, įskaitant aiškas žaidimo taisykles. Kaip liberalui, man nesunku pasisakyti už aiškesnes taisykles ir efektyvesnius įstatymus. Kita vertus, turime pasirūpinti, kad nesukurtume įstatymų ir taisyklių, kurios nespęstų dabartinių problemų ir kuriose nebūtų atsižvelgiama į pasaulinės finansų rinkos svarbą. Pasaulinė prieiga prie kapitalo didina plėtos potencialą ir kuria naujas darbo vietas – mes neturime to užmiršti. Europai reikia atviros, efektyvios finansų rinkos, kuri paliktų vietas ir savireguliacijai, ir vidaus korekcinėms priemonėms.

Todėl mums kyla iššūkis išvengti sistemos paralyžiaus dėl perdėto reguliavimo, kuris neleistų mums tvarkytis su plėtra ar su naujomis krizėmis. Šią savaitę kilo finansinės bendruomenės panika. Neturime leisti, kad tokia panika mums diktuočių įstatymus – bent jau šiuose Rūmuose.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, šios diskusijos vyksta plačiai išplitusios finansų rinkos krizės fone, kurią sukėlė vis didėjanti finansų įtaka ekonomikai, neregamentuojama spekuliacija ir vyravusios finansinės priemonės bei produktai, kurių tikslas visada buvo vis didesnis spekuliacinis pelnas. Tai dar vienas kapitalizmo krizės aspektas. Jau kurį laiką buvo aišku, kad čia susidarė dar vienas finansinis burbulas, ir kad vieną dieną jis sprogs ne tik Jungtinėse Valstijose, bet taip pat ir Europos Sąjungoje. Tai taip pat yra neoliberalios politikos rezultatas, skatinusios investuotojus siekti vis didesnio pelno, mažinti skaidrumą, o tai sukūrė mokesčių mokėtojų prieglaudas bei leido jiems apsaugoti ir išplauti pinigus, gautus iš šešėlinės ekonomikos, iš karo pelno, iš prekybos žmonėmis ir narkotikų verslo.

Dabar valstybių lėšos, kurios nebuvo suteikiamos socialinės politikos reikmėms, kovai su skurdu ir socialine atskirtimi ir, apsaugoti milijonams žmonių, įskaitant vaikus, nuo mirties dėl bado ir pirminės sveikatos priežiūros trūkumo, dabar, aš kartoju, valstybių lėšos yra naudojamos tam, kad būtų išvengta finansinių grupių bankrotų ir dar didesnių jų nuostolių. Pelnu naudojasi tik maža investuotojų ir nepagrįstai didelį atlyginimą gaunančių administratorių grupė, o nukentėjusiųjų, visada sulauks tos pačios pasekmės: darbuotojai praras darbo vietas, žmonės turės mokėti daugiau palūkanų, įskaitant ir Europos Sąjungą, ypač šalis, kurių yra silpnesnė ekonomika. Pavyzdžiui, kad ir Portugalija, kurioje darbuotojai gauna mažą darbo užmokestį, menkos senatvės pensijos, o skurdo ir nedarbo rodikliai yra vieni iš aukščiausių Europos Sąjungoje. Kadangi namų ūkių išsiskolinimo rodikliai yra vieni iš aukščiausių, siekiančių apytiksliai 120 proc. BVP, ir mažosios ir vidutinės bendrovės labai priklauso nuo kreditavimo, ten dabar patiriama vis didesnių sunkumų dėl padidėjusių palūkanų normų, ir tai yra ypač opi problema Portugalijoje ir kitose šalyse, kurių ekonomika silpnesnė.

Todėl reikia nedelsiant imtis kai kurių priemonių, pradedant nuo mokesčių mokėtojų prieglaudų ir konfidencialumo panaikinimo, nes be šių veiksmų negalima pasiekti jokio skaidrumo. Tačiau sprendžiant iš to, kas buvo pasakyta, ypač Komisijos nario Ch. McCreivy kalbos, atrodo, kad nebus einama pirmyn, ir tai nepriimtina. Šioje kritiškoje situacijoje taip pat reikia atsisakyti Europos Centrinio banko apsimestinės nepriklausomybės, kad būtų užtikrinti pinigų ir finansų politikos tikslų pokyčiai, ir reikia imtis ilgalaikių priemonių kovai su vertybinių popierių biržos spekuliacijomis. Viešosios politikos prioritetu turi tapti parama darbo vietų, pagrįstų teisėmis, sukūrimas, gamyba ir skurdo mažinimas, siekiant kelti darbuotojų ir pensininkų perkamąją galią bei palaikant kokybiškas viešąsias tarnybas.

Nils Lundgren (IND/DEM). - (SV) Gerb. pirmininke, šiuo metu finansinė krizė atskleidžia visas rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų blogybes – ir kitos finansinės naujovės, kaip antai, struktūrinių investicijų priemonės, pervedimų sistemos ir pinigų rinkos fondai, yra panašiai paveiktos. Visos šios naujovės sugalvotos būtent tam, kad būtų išvengta per spartaus kapitalo pasitraukimo ir būtų laikomasi skaidrumo reikalavimų, kuriuos taikome bankams. Gaunama daug pelno skolinant likvidžius trumpalaikius aktyvus, investuojant į nelikvidžius ilgalaikius aktyvus ir minimaliai rizikuojant kapitalu, bet tai yra pavojinga veikla. Kaip matome, ir likvidumas, ir mokumas gali netrukus dingti. Būtent todėl priimtose griežtos tarptautinės bankininkystės taisyklės. Dabar matome tarptautinės nebankinės sistemos žlugimą. Po to seks rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai. Jie turi labai nedaug savo kapitalo ir dideles paskolas. Privataus kapitalo fondus sudaro daugybė pirkimų gavus paskolą, kontrolinių akcijų paketų įsigijimų už paskolą, iš esmės nenaudojant jokio

nuosavo kapitalo. Esant tokiai situacijai, ar mes dėl reformų turėtume pateikti tik tokius silpnus pasiūlymus, kokie šiuo metu pateikiame šioje srityje? Aš tikrai taip negalvoju.

Karsten Friedrich Hoppenstedt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, mes dabar išgirdome viską iš ekspertų, – P. N. Rasmusseno, K. H. Lehne's, K. J. Lauko – rengusių pranešimą, labai jums dėkoju. Tai puikus darbas ir jis susilaukė didelio pritarimo Ekonomikos ir pinigų politikos komitete.

Per praėjusius trejus metus, gerb. Komisijos nary, mes nuolat prašėme priimti taisykles tokiais klausimais: kaip galime pasiekti daugiau skaidrumo rizikos draudimo fonduose, kas konsultuoja reitingų agentūras ir t. t. Jie dabar atvyksta iš Airijos ir todėl yra lenktynių ekspertai. Kai tvoros aukštos, arkliai gali baidytis. Tiesiai tariant, vengiama kliūtis, kurios ten net nėra! Dabar turime – ir tai Jūs iš tikrųjų pažadėjote – nustatyti taisykles ir pateikti pasiūlymus. Turime parodyti, kad šio to išmokome iš visų šitų krizių ir randame naujų būdų. Jūs teikiate šį pasiūlymą. Tikiuosi, kad spalio mėn. iš Jūsų gausime nurodymų.

Prieš kelias dienas dalyvavau didelėje konferencijoje, vykusioje netoli Romos. Pirmiausia ten buvo aptariamas, žinoma, bankų klausimas. Ketvirtadienį laikraščių antraštės mirgėjo: „Morgan Stanley“ teikia vilčių. Penktadienį jos pasikeitė: „Morgan Stanley“ siekia apsaugos. Kaip tai gali įvykti per vieną dieną? Aiškiai matyti, kad trūksta skaidrumo ir panašių dalykų. Jei po „Bear Stearns“, „Lehman Brothers“ ir „Merril Lynch“ šis investicinis bankas taip pat dar skęsta finansų rinkos chaose, būtina imtis korekcinio veiksmų.

Neseniai buvau Kinijoje. Kinai sakė: mūsų sektinas pavyzdys – Jungtinės Valstijos – sugriuvo. Visi kartu – Europa, Kinija ir t. t. – turime ieškoti naujų kelių. Viliuosi, kad kartu mes turėsime jėgų juos nutiesti, kad išsigelbėtų ne tik tie, kas nugalėjo, bet taip pat ir tie, kas pralaimėjo.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, žinau, kad Komisijos narys mėgsta lažintis dėl arklių, taigi, jis atleis man už sporto metaforos vartojimą, kai pasakysiu, kad jis šiandieniam renginyje tikrai nėra favoritas. Kita vertus, P. N. Rasmussenas atrodo kaip labai geras lažybų objektas, taigi, manau, kad jūs, gerb. Komisijos nary, galėtumėte apsvastyti, kad verta keisti spalvas. P. N. Rasmussenas mums bendrais bruožais nubrėžė ir pasiūlė būtent tai, ko reikia Europos Sąjungai. Tai tinkama ne tik Sąjungai, bet ir likusiai pasaulio daliai: Europos iniciatyva ir remiantis P. N. Rasmusseno pasiūlymais taip pat galima sustiprinti ir transatlantinius ryšius, tokius brangūs Jūsų širdžiai.

Atrodo, Jūs, gerb. Komisijos nary, atvykote ne į tas diskusijas. Jūs pateikėte mums apžvalgą apie tai, kaip pernai prasidėjo krizė, bet dabar mūsų svarstomos problemos patraukė mūsų dėmesį dar anksčiau, negu kilo krizė praėjusį rugpjūčio mėn., kadangi puvimas aiškiai prasidėjęs, ir finansinis pasaulis buvo prinokęs žlugti. Mes nesame seno mąstymo žmonės, siekiantys pasmerkti ar uždrausti alternatyvius fondus ar investicinius fondus. Mes tiesiog pripažįstame, kad kai tam tikros finansinės priemonės atlieka tokias strategines funkcijas tarptautinėje rinkoje ir užima tokią svarbią padėtį, jos turi būti pavaldžios bendram reguliavimo principui. Iš tikrųjų patys operatoriai mums tai sako. Jie sako: „Gera, mes galime susitarti dėl reguliavimo; mes tik nenorime būti išskiriami ir nenorime ypatingos reguliavimo sistemos.“

Na, visai teisingai! Norime, kad jie būtų užregistruoti, norime, kad jie būtų prižiūrimi, norime, kad jiems būtų mokama, vadovaujantis įprastais principais, ir norime, kad jie laikytųsi skaidrumo taisyklių ir taisyklių dėl kapitalo pakankamumo. Tokia yra tikrovė. Šios struktūros dabar užima tokią svarbią vietą finansų rinkoje, kad jos negali toliau būti atleistos nuo bendrų taisyklių. Tačiau būtent tai Jūs, gerb. Komisijos nary, buvęs Airijos finansų ministras, atsisakote pripažinti. Tokia yra tikrovė! Jūs sakote mums, kad rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai „nėra dabartinio sąmyšio priežastis“ ir kad kaltė tenka reglamentuojamam sektoriui. Aš neketinu dėstyti ekonomikos paskaitos, bet mes puikiai žinome, kad bankai jautėsi galintys prisiimti riziką, kurią jie prisiėmė būtent dėl lygiagretaus rizikos draudimo ir privataus kapitalo buvimo, kurie naudojo finansinius produktus, pagreitinusius bankininkystės sektoriaus puvimą.

Kalbant apie P. N. Rasmusseno pranešimą, norėčiau pakviesti Jus atsakyti į jį praktiškai, į kiekvieną punktą, kadangi jame yra daug teisėkūros pasiūlymų, kurie galėtų pagerinti Jūsų pačių kadencijos pabaigos ataskaitą, kai Komisija grąžins savo įgaliojimus. Aš klausiausi Jūsų, kai kalbėjote mums, ir Jūs minėjote apie „galimybių langą“ gerinti skaidrumą. Taip, mes sutinkame su Jumis, ir tikimės, kad Komisija pasinaudos ta galimybe. Pagrindinis dalykas, užtikrinantis paprastų žmonių ir finansų rinkos operatorių pasitikėjimą yra skaidrumas. Šiandien akivaizdu, kad alternatyvių fondų ir investicinių fondų sektoriuje nėra jokio skaidrumo. Bet mums būtent jo reikia.

Savaime suprantama, kad aš palaikau daugelį pasiūlymų, išdėstytų Poulo Nyropo Rasmusseno pranešime, bet taip pat norėčiau kiek išsamiau pateikti argumentus. Jei mes iš tikrųjų norime suvokti problemos esmę, turėsime išnagrinėti sąvoką, kurią Jūs apibūdinote kaip „akcijų paketų demokratija“. Ką reiškia akcijų paketų

demokratija, jei tampa įmanoma per kelias minutes ar dienas atsidurti pavojuje labai daug darbo vietų? Tai yra labai svarbi problema, į kurią turite atkreipti dėmesį ir dėl kurios mes laukiame efektyvių pasiūlymų. Vertybinių popierių skolinimas ir skolinimasis kelia grėsmę darbo vietoms Europoje ir prieštarauja Lisabonos strategijai.

Mano paskutinis punktas yra apie tai, ką taip pat pabrėžė ankstesni kalbėtojai, būtent problema, kuri kyla dėl į užsienį perkeltų centrų. Jūs, gerb. Komisijos nary, esate aistringas transatlantinės sąjungos gynėjas, taigi leiskite man informuoti Jus, kad kitoje Atlanto pusėje yra demokratų, kurie, kaip ir mes, yra pasiruošę skatinti imtis plataus masto puolimo prieš mokesčių mokėtojų prieglaudą. Kokia nauda didvyriškai kovoti Afganistane ar Irake, bet neliesti blogio, kuris yra finansų rinkoje, o į užsienį perkelti centrai kaip tik ir yra blogio šaltinis, galintis pakenkti finansų sektoriui. Tai kita tema, dėl kurios laukiame Jūsų, gerb. Komisijos nary, pasiūlymų.

Andrzej Wielowieyski (ALDE). - Gerb. pirmininke, tokios finansų rinkos nesėkmės dar niekada nebuvo. Svarbiausia to priežastis buvo didžiulis apyvartos padidėjimas ir šalia egzistuojančios bankų sistemos naujos finansinio pelno gavimo sistemos susiformavimas, nesant skaidrumo, efektyvaus įvertinimo ar priežiūros. Naujos investicijos ir priemonės atnešė didelį pelną, bet taip pat kėlė vis didėjančią grėsmę net Tarptautiniam valiutos fondui.

Nors P. N. Rasmusseno ir jo komiteto pasiūlymai dėl skaidrumo ir priežiūros – ypač besaikių išpirkimų už skolintas lėšas – yra teisingi ir būtini, taip pat turime pripažinti, kad Teisės reikalų komiteto nuomonė, pagal kurią vien reikalaujama, kad būtų palikta teisė patiems rinkos dalyviams nuspręsti, kokios rizikos jie gali imtis, yra labai pavojinga. Komitetas nepastebėjo to, kad pernai vidutinė vertybinių popierių firma buvo išpirkta už kreditus santykiu 27 su 1 nesant reguliavimo ar priežiūros. Be to, jie reguliavosi visiškai savarankiškai, ir net dideli skoliniojai ignoravo priimtą rizikos mastą.

Šios nesėkmės kaina bus nepaprastai didelė. Pavyzdžiui, amerikiečių sumokėta kaina pasibaisėtina – apie 1000 mlrd. JAV dolerių. Ji turės dar vieną papildomą padarinį: finansų rinkos veikėjai greičiausiai neišmoks būti atsargesni, nes jie bus įpratinti prašyti pagalbos iš mokesčių mokėtojų. Todėl mes galime pasirinkti, ar finansiniams veikėjams išsaugoti beveik visišką rizikos pasirinkimo laisvę, ar paskirti skirtingus įpareigojimus ir apribojimus, efektyviai apdraudžiančius nuo per didelių smūgių ir garantuojančius finansų rinkos stabilumo raidą.

Komisijos nario nuomonė suteikia šiek tiek vilties dėl ateities, bet būgštauju, kad Komisijai tenkančios užduotys yra nepaprastai sudėtingos ir reikalauja daug daugiau drąsos ieškoti naujų metodų ir naujų priemonių.

Othmar Karas (PPE-DE). - (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, visų pirma norėčiau pasakyti, kad abu pranešimai – P. N. Rasmusseno ir K. H. Lehne's – bei 19 punktų socialinė darbotvarkė, kurią svarstėme paskutinį kartą, ir Tarybos bei Parlamento rezoliucijos dėl Gruzijos rodo, ką mes galime nuveikti, kai visi susitelkiame, nepaisydami skirtingų nuomonių.

Sakau tai, nes esu patenkintas, kad buvo apsieita be socialistų rinkimų kampanijos mašinos, paviršutiniško populizmo ir abipusių kaltinimų, todėl tikiuosi, kad demokratinio parlamentarizmo verslas, atsakomybė imtis būtinų veiksmų ir atvirų bei realistinių diskusijų, ilgainiui išsigaš. Be to, aš taip pat sakau todėl, kad Europos Parlamente Socialistų frakcijos pirmininkas M. Schulz, plenariniame posėdyje ne kartą bandydavo įkalti pleišta tarp frakcijų būtent dėl šių klausimų. Mąstymas tokiomis priešybėmis kaip „geras/blogas“, „kairysis/dešinysis“, „valstybė/rinka“ neatitinka dabartinio žmonių gyvenimo, bet kyla iš senos rinkiminės retorikos, pagrįstos klasių kova, kuri, maniau, jau buvo įveikta Europos Sąjungoje, ir šiandieninė diskusija kol kas, laimei, tai taip pat parodė.

Protas triumfavo, todėl galima žengti realistinį žingsnį į priekį, duoti atsaką finansiniam sąmyšiui ir atsakyti į žmonių klausimus. Mes turime ilgalaikę finansinę krizę. Todėl mums reikia veiksmų. Mes negalime ignoruoti darbotvarkės. Mums reikia daugiau Europos Sąjungos skaidrumo, daugiau priežiūros, daugiau reguliavimo priemonių Europos ir pasaulinio mastu. Mums reikia rizika pagrįsto privataus kapitalo, bet turime užtikrinti, kad darome tai, ką pripažįstame šiuose pranešimuose, ir kad visi susiję asmenys ir institucijos įgyvendina tai, ko mes reikalaujame abiejuose pranešimuose.

Udo Bullmann (PSE). - (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, O. Karras'ai, jei aš teisingai supratau „Morgan Stanley“ pranešimus pastarosiomis keliomis dienomis, jie mažiau bijo M. Schulzo nutildymo negu rizikos fondų.

Jei aš gerai suvokiau vieną dalyką per pastarųjų kelių dienų diskusijas, gerb. Komisijos nary, tai būtent, kad amerikiečiai laikėsi vienos nuomonės šioje bendrovėje, kuri padarė daug klaidų tvarkydama savo turtą ir sprendama finansinę krizę, ir kad mes daugiau nenorime leisti atskiriems lošėjams priremti prie sienos visą finansinę sistemą, pasinaudojant jos lankstumu ir reguliavimo trūkumu. Kiek dar mes turime laukti, kol ne tik sergančios įstaigos, bet taip pat ir sveikosios susilauks raudonos šviesos ir tada rizikos ir kiti fondai statys už jų smukimą, kad pagriebtų juos vėliau pigesnėmis kainomis?

Reikia išvengti šio nukrypimo ir dėl šios priežasties abejoju, kad tai, ką čia padarėte, bus pakankama. Dabar nėra tinkamas laikas atlikti tolesnius tyrimus. Dabar nėra tinkamas laikas tiesiog vykdyti tolesnę susijusių organizacijų priežiūrą. Atėjo laikas imtis veiksmų!

Praėjusią savaitę aš lankiausi įmonėje, veikiančioje mano rinkimų apygardoje, geroje įmonėje, gaminančioje naujas medžiagas, kurių mums reikia: vakuuminio lydymo bendrovėje Hanau, esančioje vietovėje šalia Frankfurto. Labai ilgą laiką tai buvo gerai veikianti įmonė, kol jos neperėmė Amerikos investuotojas. Skolos dėl perėmimo paveikė darbo jėgą, jos paveikė įmonę. Po to įmonė bandė nesilaikyti kolektyvinės darbo sutarties ir joje įvyko skaudžių pasekmių turėjęs streikas. Ar norime, kad tai vyktų visoje Europoje? Ar iš tikrųjų norime, kad Europos ekonomika būtų pagrįsta tokiu konfliktu, ar mes galime atgauti tam tikrą supratimą ir užpildyti Europos teisės aktų reguliavimo spragas?

Būtent tai yra mūsų darbotvarkėje. Per praėjusius devynerius metus šiuose Rūmuose, gerb. Komisijos nary, aš nesu dalyvavęs diskusijoje apie ekonominę politiką, kurioje Jūs būtumėte prašomas veikti taip vieningai ir tokiu bendru sutikimu.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Ponios ir ponai, prieš šešerius metus pradėjome pasauliniu mastu derinti apskaitos taisykles ir konkurencingumą Europos bankininkystės sektoriuje. Sąjungos tarpvalstybinė finansinė integracija neturi jokio atitikmens pasaulyje. Finansų tyrėjai jau seniai atkreipė dėmesį, kad Europos Sąjunga stokoja mechanizmų, kurie galėtų padėti spręsti tarpvalstybinio masto krizes, kylančias dėl didėjančios Europos bankų tarpusavio priklausomybės ir jų ryšių su pasauline finansų rinka. Nors Europos centriniams bankui ligi šiol pavyko išlaikyti finansinį stabilumą euro zonoje, pavienės nacionalinės reguliavimo institucijos yra nepajėgios įgyvendinti efektyvių sprendimų, galinčių išspręsti tarpvalstybinio pobūdžio bankininkystės krizes, kurios ir toliau vyksta. Kitaip tariant, centralizuota kontrolė yra labai svarbi. Tačiau, užuot nustatę visa apimančią finansų reguliuotoją, mes turime rūpestingai nustatyti konkrečias sąlygas, kada visos Europos finansų reguliuotojas gali įsikišti. Valstybės įsikišimas į tokius investicijų bankus kaip AIG taip pat kelia nuogąstavimų, kad toks precedentas ateityje leis bankams elgtis neatsakingai.

Todėl esu įsitikinusi, kad turime nustatyti kontrolės mechanizmus, kurie neleistų investicijų ir rizikos draudimo fondų vadybininkams atlikti blogai vertinamas esamos ir sisteminės rizikos analizes. Pavyzdžiui, rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai neturi turėti teisės finansuoti ilgalaikių investicijų trumpalaikėmis paskolomis, jei jie nenustatę minimalaus pagrindinio kapitalo kiekio pagal veiksmų rizikingumo lygmenį. Tai, kaip paskolos buvo finansuotos ne tik JAV, bet taip pat ir Jungtinėje Karalystėje bei Ispanijoje, yra aiškus perspėjimo ženklas, kad Europos finansų rinkai reikia atlikti esminę savianalizę, kuri, būgštauju, gali būti jau šiek tiek pavėluota. Net jei Europos Komisija rytoj pasiūlytų konkrečius privalomus teisės aktus, tai būtų įgyvendinama ne ramiomis sąlygomis, bet audringoje ir galbūt isteriškoje atmosferoje. Bet kuriuo atveju dar kyla klausimas dėl to, ar tie teisės aktai būtų priimtini Tarybai.

Kristian Vigenin (PSE). - Gerb. pirmininke, leiskite man pradžioje pasakyti, kad tai retas atvejis, kai Europos institucija ima veikti prieš kylant problemai, o ne jai iškilus. Mes kalbame apie didžiulę problemą, kurios tikrosios pasekmės bus matomos ateinančiais mėnesiais.

Pranešėjo Poulo Rasmusseno dėka svarstomas klausimas apie rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų reguliavimą pajudėjo nuo periferijos į finansų ekspertų ir strategų dėmesio centrą. Būtent Europos socialistų partija iškėlė pasiūlymą, kad reikia geriau reguliuoti rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų veiksmus. Mes tai padarėme todėl, kad visai Europos politikai reikia ilgalaikių investicijų, kurioms reikalingas ilgalaikis finansavimas. Mes tai padarėme todėl, kad mūsų svarbiausias tikslas turi būti užtikrinti tvarią plėtrą ir darbo vietų kūrimą, garantuoti tolesnę perspektyvą ir ilgalaikį planavimą šeimoms ir firmoms.

Aš primygtinai raginu visus Parlamento narius palaikyti pranešimą, kuris susilaukė didelio pritarimo Ekonomikos ir pinigų politikos komitete. Tai bus didelis Parlamento žingsnis pirmyn, nes mes ketiname prašyti Komisijos imtis įvairių teisėkūros priemonių, kuriomis būtų siekiama skaidrumo ir finansinio stabilumo.

Tai nėra lengvos diskusijos. Tai tiesa, kad šis pranešimas numato daug mažiau, negu mes iš pradžių siekėme. Kartu ketiname pasiekti daugiau, negu anksčiau atrodė, kad bus galima. Dabartinė situacija ir įvykiai finansų rinkoje rodo, kad mes esame teisūs.

Dabar, gerb. Komisijos nary, mes neketiname kaltinti Jūsų, jei nuspręsite veikti preventyviai ir įtrauksite į savo teisėkūros pasiūlymus daugiau, negu Europos Parlamentas reikalaus iš Jūsų padaryti. Dabar nėra laikas lenktyniauti siūlant reguliavimą, nes besaikis reguliavimas nėra geriau negu jo trūkumas, bet jau seniai laikas veikti, ir Jūs tai žinote.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, pastarųjų metų ar net mėnesių įvykiai, taip pat ir atskirų šalių bei sričių dedamos pastangos rodo, kad skaidrumo svarba tampa vis svarbesnė ne tik atskiroms bendrovėms, bet taip pat ir konkrečių valstybių ekonomikos plėtrai.

Vienas barjeras, kliudantis tiesiogiai reguliuoti rizikos draudimo fondų veiksmus, yra pasaulinis šios veiklos pobūdis ir šių fondo įstaigų turima galimybė persikelti į kitą valstybę, siekiant išvengti nacionalinio reguliavimo. Tai pagrindinė priežastis, kodėl visos tarptautinės institucijos, turinčios reikalų su rizikos draudimo fondais, bando daryti įtaką fondų veiklai per savo ryšius su objektais, kurie yra pavaldūs reguliavimui, ypač bankais.

Skaidrumo problemos Europos Sąjungoje daugiausia siejamos su teisės aktų suvienodinimu ir harmonizavimu valstybėse narėse. Sunkiai tvarkomos sritys, susijusios su skaidrumo aspektais, gali būti apibendrintos šitaip: bendrų standartų dėl informacijos, kurią atskleidžia bendrovės, pateikiančios savo akcijas vertybinių popierių biržai, dėl bendrovių veiklą reglamentuojančių vidaus normų ir įmonės valdymo, kiek tai susiję su agentūrų kolektyvine atsakomybe už informaciją, pateikiamą bendrovės pranešimuose, nustatymas, nepriklausomų tarybos narių vaidmens stiprinimas, standartų dėl komitetų kaip tarybų dalių steigimo nustatymas, informacijos apie tarybos ir valdybos narių atlyginimą atskleidimas, taip pat investuotojų apsaugos gerinimas.

Bendro reguliavimo nustatymas, geresnių sąlygų rizikos draudimo fondų veiklai ir pasiskirstymui Europos Sąjungos viduje kūrimas galėtų turėti teigiamą poveikį jų plėtrai Europoje, bet atskirų reguliavimo priemonių dėl šių fondų nustatymas pavienėse šalyse nepadės sukurti suvienytos, bendros Europos rinkos. Bendrų ir skaidrių principų sukūrimas labai palengvintų fondų produktų platinimą.

Europos Komisija, gavusi prašymą peržiūrėti pagrindų principus, susijusius su tokiais nesuderintais produktais kaip rizikos draudimo fondai, siekianti kurti visos Europos rinką, laikosi nuomonės, kad nėra jokių reikšmingų argumentų steigti Europos Sąjungos reguliavimo institucijas rizikos draudimo fondams. Niekas negali būti neteisingesnis! Aš prisidedu prie pranešėjo raginimo Komisijai pateikti teisėkūros išvadą dėl rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų skaidrumo.

Andrzej Jan Szejna (PSE). - Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti Poulą Nyrupą Rasmusseną už parengtą pranešimą, pagrįstą labai giliomis analizėmis ir puikiomis finansų rinkos žiniomis.

Abu mūsų aptariamų alternatyvių finansinių priemonių tipai turi vis didėjančią aktyvų dalį pasaulinėje rinkoje ir dalyvauja kuriant naujas darbo vietas.

Tačiau pats svarbiausias dalykas susiduriant su finansine krize, kurią mes labai susirūpinę neseniai pradėjome stebėti ir su kuria nėsėkmingai bandėme kovoti, yra finansinio stabilumo užtikrinimas.

Mano nuomone, veiksmingiausias būdas didinti ne tik finansinį stabilumą, bet taip pat ir teisingą konkurenciją tarp rinkos dalyvių, yra priežiūros ir skaidrumo atitinkamais lygmenimis didinimas, nedarant žalos modeliui, pagrįstam novatoriškoms rinkos strategijoms.

Kai kurios su finansų rinka susijusios normos, tiesiogiai ir netiesiogiai taikomos rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondams, tikrai neatitinka nacionalinio ir Europos lygmens. Vis dėlto turime siekti, kad šis teisinis reguliavimas būtų įgyvendinamas ir taikomas nuosekliai ir nešališkai. Dėl šios priežasties visiškai pritariu Europos Parlamento Komisijai skirtoms rekomendacijoms dėl veiklos pagyvinimo ir tinkamų teisėkūros pasiūlymų pateikimo.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Norėčiau pasveikinti P. N. Rasmusseną ir, manau, kad šio pranešimo priede pateikta rekomendacija yra ypač svarbi. Rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai suteikia kapitalą, kurio reikia finansuoti ilgalaikes investicijas ir novatoriškus, dažnai labai rizikingus projektus. Bet jų veikimas yra mažiau reguliuojamas negu bankų sistemos darbas. Finansų rinkos stabilumui reikia tinkamo skaidrumo, ir reikia imtis konkrečių priemonių, padėsiančių išvengti per didelės skolos.

Per praėjusius 10 metų pensijų fondai ir draudimo bendrovės suteikė vieną trečdalį lėšų, kurias surinko privataus kapitalo fondai. Manau, kad būtina siekti didesnio skaidrumo, ypač pensijų fondams, kad jie galėtų tiksliai įvertinti įvairių investicijų rizikos laipsnį. Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai yra pagrįsti plėtros strategija, numatyta mažesnei trukmei negu Europai reikalingų investicijų trukmė.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, finansų krizė parodė, kad įvairūs finansų operatoriai yra tarpusavyje susiję. Jų elgesys susilpnino finansų rinką ir tikrą ekonomiką: plėtrą ir užimtumą.

Sukurti atvirą, konkurencingą ir patikimą rinką nepavyksta atsitiktinai; tai rodo patirtis Europoje. Finansų rinkos trapumas taip pat reikalauja politinių veiksmų Europos ir tarptautiniu lygmeniu.

Turi būti aišku, kad naujovių kūrimas nereiškia, kad imituojama sena praktika privatizuoti pelną ir socializuoti nuostolius, ar kad įvairinimas nereiškia kelių žmonių priimtų sprendimų išlaidų uždėjimo visai visuomenei.

Europos Sąjunga negali tiesiog nieko nedaryti esant dabartinei krizei. Pranešėjas P. N. Rasmussenas ėmėsi iniciatyvos ir išdėstė viziją, kad rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai, kurie yra sukaukę aktyvų, prilygstančių daugiau kaip 4,5 proc. pasaulinio BVP, nebūtų laisvi nuo atsakomybės visuomenei ir turėtų būti pavaldūs protingam reguliavimui ir priežiūrai. Aš sveikinu jį už tai ir palaikau ir lygiai tą patį sakau apie K. H. Lehne's pranešimą apie skaidrumą.

Kostas Botopoulos (PSE). - (EL) Gerb. pirmininke, atsižvelgdamas į tai, kad aptariame didžiulę ir labai aktualią problemą, norėčiau susitelkti ties vienu klausimu: ar yra dešiniųjų ir kairiųjų atsakymas į mūsų svarstomą problemą? Ar yra dešiniųjų ir kairiųjų kelias iš krizės? Daugelis pasakytų, ir išties kai kurie iš mūsų šiandien taip jau pasakė, kad nėra – kad visi čia turi susitarti dėl tokių klausimų, kurie yra techniniai ir ekonominiai.

Be to, kad tai sakantys beveik visada yra dešinėje, aš taip pat noriu pasakyti, kad skiriamoji linija čia – ir pranešimai tai rodo – yra labai aiški. Kokia yra kairiųjų perspektyva? Kad rinka negali visko reguliuoti savarankiškai ir reikalingas valstybinės valdžios reguliavimas – o reguliavimas reiškia draudimus. Kodėl mes turime negalvoti apie tai, ką anksčiau pasakė G. Katiforis savo pranešime: kad kreditų reitingo agentūros turi tikrai pateikti reitingus, o visi kiti veiksmai turi būti uždrausti; kad skaidrumas yra svarbus ne rinkoms, bet gyventojams? Šiuo atveju mes turime galvoti apie tai, kad pensijų fondai turi būti prižiūrimi ypatingai.

Galiausiai, kad labai svarbu, jog valstybė įsikištų ne pabaigoje, kaip dabar vyksta Amerikoje, ir Amerikos žmonės moka už tai, bet būtinu momentu, kol krizės dar galima išvengti.

Manuel António dos Santos (PSE). - (PT) Gerb. pirmininke, aš visiškai sutinku su tuo, kas buvo čia pasakyta apie galimybių langą, pateiktą Poulo Rasmusseno puikiame pranešime. Tačiau norėčiau pasakyti, kad būtų buvę net tinkamiau, jei būtų buvę politiškai galima pristatyti šį pranešimą prieš šešerius metus – ir manau, kad Poulas sutinka su manimi. Prieš šešerius metus kai kurie iš mūsų bandėme kelti Europos Parlamente šį klausimą dėl rizikos draudimo fondų reguliavimo, bet dauguma, kurią sudarė liberalai ir PPE, metodiškai neleido socialistų frakcijai įtraukti šio klausimo į įvairias diskusijas.

Dabar patiriame krizę, struktūrinę krizę, kaip sako J. Almunia, krizę, kurios pabaiga yra nežinia kur, ir tokią, į kurią negalime nekreipti dėmesio. Mes negalime užimti tokios padėties, kokios laikosi Komisijos narys Ch. McCreevy, mes turime – ir noriu tikėti, kad Komisija yra pasiruošusi tai padaryti, turėdamas galvoje J. Almunia komentarus – mes turime būti proaktyvūs ir atsisakyti finansų valdymo modelio, kuris pastaraisiais metais reguliavo Europos ir pasaulinę ekonomiką. Būtent tai Poul siūlo savo pranešime, ir Komisija turi pareigą – aš kartoju, pareigą – išnagrinėti šį pranešimą ir jo nuosekliai laikytis.

Mia De Vits (PSE). - (NL) Gerb. pirmininke, žmonės nerimauja dėl to, kas nutiks jų santaupoms, bet atrodo, tai kelia menką susirūpinimą Komisijos nariui. Darbuotojai buvo primygtinai raginami kaupti privačias pensijas, kurios buvo tariamai saugesnės ir efektyvesnės negu valstybinės pensijos; jų pinigai dabar yra šiuose pensijų fonduose, bet jie visiškai nėra užtikrinti.

Dabartiniai įvykiai yra smūgis tiems, kurie tiki nežabotomis laisvosios rinkos jėgomis. Pats Komisijos narys yra vienas iš tokių laisvosios rinkos šalininkų. Kiek galima nuspėti, neturėtų būti nustatyta per daug reguliavimo priemonių, taip jis sakė pernai šiuose Rūmuose ir jis vis dar tą patį sako šiandien. Na, jam niekada nėra per vėlu persigalvoti. Galų gale, jo nuomone, kokių reikia tolesnių prevencinių veiksmų? Nepradėję laiku veikti, pasekmes jausime daugelį metų. Prevencija yra geriau negu gydymas.

John Purvis (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, naujuoju velniu – manau, kad Komisijos narys su tuo sutiks – atrodo, tapo skolintų vertybinių popierių pardavimas. Norėčiau paprašyti Komisijos atlikti tyrimą, kuriame būtų palygintas HBOS atveju skolintų vertybinių popierių pardavimo dažnumas su nuosavus vertybinius popierius turinčių investuotojų – pensijų fondų, draudimo bendrovių, privačių investuotojų ir jų fondų valdytojų – pardavimais ir paprastu išgąsdintų bankų klientų skaičiumi ir bankų indėlių išėmimu. Manau, kad turime turėti kai kurių faktų prieš skubėdami daryti išvadą – dar vieną galbūt klaidingą išvadą.

Savo pranešime, prie kurio mūsų frakcija atsitiktinai daug prisidėjo, P. N. Rasmussenas kalbėdamas minėjo HBOS ir „Northern Rock“ kaip priežastis stiprinti reguliavimą, bet HBOS ir „Northern Rock“ buvo bankai, o ne rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai, ir buvo visiškai pavaldūs egzistuojančiai bankų reguliavimo sistemai, įskaitant reikalavimus dėl įstatinio kapitalo. Ar ne ironiška, kad krizė įvyko ir išplito galbūt visai gerai reguliuojamoje finansų sektoriaus dalyje? Saugokitės „Sarbanes–Oxley“!

Victor Boştinaru (PSE). - (RO) Kartais mes, ypač politikai, patenkame į dogmatizmo spąstus, ir tai gali turėti katastrofiškų pasekmių. Prieš kelerius metus liberalizmo, ir ypač neoliberalizmo, šalininkai būtų galvoję, jog neįmanoma, kad įvyktų kažkas tokio, kas neseniai atsitiko Vašingtone. Jie būtų tai atmetę dėl savo doktrinos, bet tai vis dėlto įvyko. Šiandien globalizacijos mastu pasekmės atsiranda greitai ir jos paveikia kiekvieną šalį ir kiekvieną ekonomiką. P. N. Rasmusseno pranešime teigiama, kad Europos Sąjunga turi imtis veiksmų, ir aš esu įsitikinęs, kad po Europos Parlamento balsavimo Europos Komisija bus paraginta priimti šį iššūkį, kuris paveiktų ne vien kelių žmonių, bet ir visos Europos Sąjungos gyventojų gyvenimą – ir ji tai padarys.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - Gerb. pirmininke, anksčiau vyko mūsų karštos diskusijos apie investicinius bankus. Dabar investiciniai bankai pasitraukė iš rinkos, ir dabartinės taisyklės mes taikome bankininkystės sektoriui. Tas pats klausimas taikytinas rizikos draudimo fondams. Rizikos draudimo fondai dabartinėje aplinkoje nėra tvarūs, ir aš tikrai manau, kad mums reikia visiems investiciniams fondams taikyti tas pačias taisykles, o ne kurti specialias taisykles rizikos draudimo fondams. Su šiomis taisyklėmis, P. N. Rasmussenai, mes iš tiesų tik trukdome pertvarkyti finansų sektorių, ir nuostoliai dar didės. Tai reiškia, kad galiausiai neišstengsite apsaugoti paprastų žmonių, kuriuos norite apsaugoti.

Charlie McCreevy, Komisijos narys. - Gerb. pirmininke, vienas iš paskutiniųjų kalbėtojų, plėtodamas savo argumentus, pareiškė – bet aš esu įsitikinęs, kad jis nenorėtų, jog šį argumentą panaudočiau prieš jį patį – sakydamas, kad žmonės neturi būti apakinti savo pačių dogmatizmo.

Šiose ypatingose diskusijose rizikinga siekti ir priimti subalansuotą sprendimą dėl problemų, su kuriomis dabar susiduriame. Apskritai pranešime, kuris buvo gerokai patobulintas lyginant su pradinėmis mintimis, kurias iškėlė P. N. Rasmussenas, mano nuomone, dedamos tikros pastangos parengti subalansuotą metodą visai šiai sričiai. Bet daugelis dalyvavusiųjų šiuose Rūmuose vykstančiose diskusijose nori parengti nesubalansuotą metodą, ir tai neatitinka to, kas buvo išdėstyta pranešime.

Keletas – ypač dauguma kalbėtojų, pasisakančių vienoje ginčo pusėje – mano, kad dabartinis finansų sąmyšis ir sunkumai, kurie neabejotinai egzistuoja, yra puiki galimybė imti reguliuoti viską iš eilės, ir todėl kyla didelis pavojus, kad bus priimtas labai nesubalansuotas metodas tiek atskirų šalių mastu, tiek bendrai Europoje.

Manau, kad J. Purvis užčiuopė esmę, pareiškęs, kad šios finansinės krizės didžiausia ironija yra tai, kad labiausiai reguliuojamas sektorius, būtent bankai, įtraukė mus ir save į didelius sunkumus, ir kad šias problemas sukėlė anaipol ne rizikos draudimo ar privataus kapitalo fondų veikla. Iš tikrųjų daugelis jų patyrė didelių nuostolių dėl to, kas įvyko kitose srityse.

Aš tikrai sutinku su tuo, ką J. Purvis sakė apie tai, kad reikia peržiūrėti skolintų vertybinių popierių pardavimo poveikio sąsają su kai kurių organizacijų žlugimu, lyginant su tuo, ką padarė nuosavais vertybiniais popieriais prekiaujančių investuotojų ilgalaikio turto perleidimas. Įtariu, kad J. Purvis žino atsakymą beveik taip pat gerai kaip ir aš, kuris yra toks, kad tų dviejų minėtų bendrovių problemas sukėlė ne prekyautojai skolintais vertybiniais popieriais: tai buvo ilgalaikiai investuotojai, kurie teisingai atsikratė nuosavų vertybinių popierių, nes jautė, kad tam tikra organizacija neturi tvirto finansinio pagrindo.

Kad ir kaip būtų, manau, kad P. N. Rasmusseno ir J. Leineno pranešimai, kaip jie buvo mums pateikti, yra nuoširdžios pastangos įvertinti visus šiuos dalykus subalansuotai. Ir aš esu pasiruošęs tai padaryti. Daug mėnesių – beveik metus – aš siunčiau signalus, kad ketinu šio to imtis dėl kreditų reitingo agentūrų. Dar praėjusį lapkričio / gruodžio mėn. pradėjau procesą ir parašiau Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komitetui (angl. CESR), išskeldamas jiems daug klausimų, pagaliau šiais metais gavau iš jų atskaitas, taip pat ir iš ESME ir kitų institucijų. Visa tai gavęs, pateiksiu pasiūlymą Parlamentui ir Tarybai po kelių mėnesių. Kredito reitingo agentūros yra paminėtos šioje P. N. Rasmusseno pranešimo dalyje.

Aš taip pat jau daugiau kaip metus dėju pastangas siekdamas aiškiau išdėstyti idėjas steigti prižiūrėtojų kolegijas ar geresnes reguliavimo sistemas tarpvalstybinėms finansų institucijoms.

Visi, kurie atidžiai stebėjo šias ypatingas diskusijas, labai gerai žino, kad tarp valstybių narių nebuvo visuotinio sutarimo ar kažko panašaus. Pasiūlymas, kurį šiuo metu ECON komitetui yra pateikęs pranešėjas Peter Skinner, būtent Mokumo II direktyva, ir mintys, kurias aš ten iškėliau apie tarpvalstybinę draudimo bendrovių priežiūrą ir pasiektą didelę pažangą dėl priežiūros, susidūrė su dideliu daugelio valstybių narių ir daugelio parlamentarų pasipriešinimu, posėdžiaujančių šiuose Rūmuose ir galinčių paveikti prižiūrėtojų ir savo valstybių piliečių nuostatas. Ir nors šiuose Rūmuose daugiausia girdima raginimų dėl geresnės tarpvalstybinės priežiūros, kai jiems užduodamas klausimas, ką aš turiu daryti dėl to, kad parengčiau nuoseklesnį metodą tarpvalstybinei priežiūrai, jie grįžta atgal ir atstovauja savo nacionalinėms nuostatomis.

Taigi būkime bent kiek sąžiningi visose šiose specialiose ir bendrose diskusijose.

Kapitalo reikalavimų direktyvos srityje, kaip žino žmonės, kurie tai stebi ECON komitete, nuo tada kai priėmėme Kapitalo reikalavimų direktyvą, buvo atidėta nemažai sričių, kurias ketiname tvarkyti pataisytoje Kapitalo reikalavimų direktyvoje 2008 m. rudenį. Tai buvo jau daugiau kaip prieš metus, prieš 18 mėnesių.

Paskui mes prie šios direktyvos pridėjome kitas sritis, pavyzdžiui, finansinių grupių tarpvalstybinę priežiūrą, dėl kurios prieš kelis mėnesius pagaliau gavome tam tikras išvadas iš ECOFIN Tarybos, ir aš siunčiau signalą dėl to, ką ketinu veikti „sukurti ir paskirstyti“ modelio klausimu. Aš tikrai parodžiau savo ketinimus prieš kelis mėnesius – ką aš noriu daryti – ir pateikiau kai kuriuos pasiūlymus; tai matyti P. N. Rasmusseno pranešime, kuris šiuo konkrečiu aspektu daugmaž atitinka mano nuomonę. Bet aš tai pasakysiu jums anksčiau, negu bus pateikta atitinkamam komitetui: Parlamento nariai – jei ir toliau bus laikomasi įprastinių normų – atstovaus savo valstybių narių nuostatomis, o tai labai prieštarauja tam, ką ten iškėliau.

Taigi pudingo įrodymas bus pateiktas valgant. Nėra jokios prasmės palaikyti P. N. Rasmusseno pranešimo šioje konkrečioje srityje ir paskui, kita vertus, kai Parlamentui užduodami konkretūs klausimai pasiūlymo forma – kurį aš ketinu pateikti po keleto mėnesių ir dėl kurio prieš daugelį mėnesių siunčiau signalus, kad ketinu jį parengti – jei Parlamento nariai laikysis savo nacionalinių nuostatų, atstovaudami kai kurių bankininkystės firmų iš savo šalių požiūriui ir kai kurių valstybių narių vyriausybių požiūriui, tai nebūtinai bus labai geras sumanymas.

Dar kartą prašau laikytis tam tikro racionalaus metodo ir bent jau tam tikro nuoseklumo. Aš labai gerbiu tų žmonių nuomones, kurie yra nuoseklūs visuose šiuose dalykuose: jie sako: „aš nemanau, kad tai yra ypač geras sumanymas“ ir laikosi savo nuostatos sakydami tai čia, Parlamente, ir paskui, kai dalyvauja komitetų posėdžiuose, ten jie taip pat laikosi tos nuomonės.

Bet man tikrai sunku dirbti su žmonėmis, kurie iš esmės palaiko tam tikrą pažangą kai kuriose srityse, bet paskui, kai imamasi konkretaus pasiūlymo, jie persigalvoja ir daugmaž atstovauja savo valstybės narės ar institucijų savo valstybėje narėje nuostatomis.

Bet šis ypatingas miestas turbūt yra pasaulio lobizmo verslo centras. Per kelerius metus aš girdėjau įvairius skaičius dėl to, ar čia yra daugiau lobistų, negu Kongreso rūmuose Vašingtone, bet skirtumas tarp jų bet kuriuo atveju nėra didelis.

Taigi man bus įdomu sužinoti, kurias iš mano dabar pateikiamų minčių, minėtų prieš kurį laiką ir dabar jau paviestintų (dėl to vyko konsultacijos, buvo išdalyti dokumentai, ir visi žino apie kai kuriuos iš šių pasiūlymų minėtose srityse) – kai netrukus šie pasiūlymai bus pateikti Europos Parlamento nariams – ar visi Parlamento nariai, kurie taip smarkiai pasisakė už tam tikrus pakeitimus platesnėje srityje, kai bus pereita prie konkrečių dalykų, išlaikys savo nuostatas ir palaikys tai, kas čia yra nutarta.

Mes tinkamai atkreipėme dėmesį į punktus, išryškintus P. N. Rasmusseno ir J. Leineno pranešimuose. Kaip žadėjau savo ankstesnėse pastabose, mums smulkiau į tai atsakyti suteiks galimybę pagrindų susitarimas. P. N. Rasmussenas paklausė manęs, ar tai įvyks iki šių metų pabaigos – pamenu, prieš porą mėnesių jis pasakė, jog tikimės, kad artėjant metų pabaigai mes galėsime atsakyti – ir aš pažadėjau jam, kad mes galėsime atsakyti.

Bet atsakydamas džentelmenams, kurie kalbėjo apie tai, kad niekas neturi būti apakintas dogmatizmo, manau, kad jis galėtų pritaikyti kitą argumento pusę. Aš prašau, kad žmonės toje Rūmų pusėje taip pat nebūtų apakinti savojo dogmatizmo.

Poul Nyrup Rasmussen, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, aš noriu padėkoti savo kolegoms ir taip pat Komisijos nariui už diskusijas.

Prieš apibendrinamas diskusijas, kiek šis pranešimas yra susijęs su manimi, noriu pasakyti J. Purviui, mano kolegai, kad tiesa yra ta, jog bankai yra reguliuojami, bet produktai, kurie sukėlė visas mūsų dabartines problemas, nėra reguliuojami, ir kad nebuvo reguliuojama taip, kad mes galėtume atidėti tiek daug balanso lape, kaip mes iš tikrųjų padarėme. Taip, J. Purviui, mano atsakymas – mums reikia geresnės reguliavimo sistemos ir taip pat mums reikia geresnio produktų reguliavimo.

Norėčiau pasakyti M. Starkevičiūtei, siekdamas išvengti kokio nors nesusipratimo, kad aš nekalbu apie organizacijų reguliavimą, bet apie elgesio reguliavimą. Mes žinome, kad realiai veikiančių rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų dažnai keičiama teisinė struktūra, ir tokių pavyzdžių yra daug – investiciniai bankai patys atlikdavo privataus kapitalo fondų veiksmus. Taigi mes turime pakeisti elgesį, ir tai yra šio pranešimo pagrindas.

Norėčiau pasakyti Komisijos nariui Ch. McCreedy, kad yra vienas fundamentalus dalykas – kuris neturi nieko bendro su dogmatizmu ar kuo nors kitu – kurį noriu jums pabrėžti, ir būtent tai pabrėžiama mūsų pranešimo pirmojoje pastraipoje: kad reguliavimas turi apimti visus finansų srities veikėjus. Tai pagrindinis šio pranešimo ketinimas, pirmą kartą Europos Sąjungos teisėkūros istorijoje mes norime įvesti bendrą reguliavimą, pagrįstą vienodų veiklos galimybių filosofija, kai niekas nepaliekamas nuošalyje, bet taikomas unikalus reguliavimas, apimantis visus finansų srities veikėjus. Pranešime aiškiai pridėdama: „įskaitant rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondus.“ Tada Jūs, Komisijos nary Ch. McCreedy, sakote man ir visai Europos Parlamento daliai: taip, aš sutinku su jumis, bet ne dėl rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų. Apie ką mes čia kalbame? Trejus metus mes aptarinėjome su jumis, ar rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondai turi būti įtraukti ar neįtraukti į reguliavimą. Prieš finansinę krizę Jūs sakėte, kad tai nėra būtina: jie geresni negu bet kokia reguliuoti norinti vyriausybė, todėl leiskite jiems daryti savo darbą. Dabar sakote, kad jie neprisidėjo prie finansinės krizės, todėl mes nesikišime į rizikos draudimo ir privataus kapitalo fondų reguliavimą.

Gerb. Komisijos nary, jūs kalbėjote apie lobizmą čia, Europos Parlamente. Aš galiu jums pritarti, nes daug rizikos fondų, lobizmo organizacijų ir privataus kapitalo organizacijų būna čia kiekvieną dieną, kiekvieną naktį, visuomet. Bet manau, kad šie Rūmai turi dabar primygtinai reikalauti iš Komisijos – ir tai yra iš Jūsų – iki metų pabaigos pateikti visus reguliavimo planus; tai yra pirmoji pastraipa, apimanti visus finansų srities veikėjus.

(Plojimai)

Klaus-Heiner Lehne, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, toks didelis yra fondų skaidrumas, kad protingosios reitingų agentūros, dar protingesnės bankų valdybos ir ne tokios protingos reguliavimo institucijų valdybos negalėjo žinoti, kas vyksta. Štai kokia skaidri veikla! Faktas, kad turime veikti, yra savaime akivaizdus ir nereikia jokio papildomo pagrindimo.

Gerb. Komisijos nary, jūs atkreipėte dėmesį į klausimą dėl skolintų vertybinių popierių pardavėjų. Svarbu ne tai, ar skolintų vertybinių popierių pardavėjai galų gale pralaimi. Svarbu tai, ką jie sukelia ir kokią žalą tai gali atnešti. Iš tikrųjų kalbama apie jų veiksmų padarinius kitiems. Būtent dėl šios priežasties sureagavo reguliuotojai įvairiose šalyse.

Kaip sakė daugelis Parlamento narių, mums svarbu paprasti žmonės, pensininkai ir mokesčių mokėtojai. Turiu dar kartą pabrėžti, kad mes nacionalizuojame nuostolius, ir tai negali būti teisinga.

Mano, kaip ir P. N. Rasmussen, pranešime yra daug labai konkrečių pasiūlymų. Mano pranešime jie dažniausiai susiję su bendrovių veiklą reglamentuojančių teisės aktų problemomis. Palyginti nesunku parengti ir įgyvendinti šių problemų sprendimo pasiūlymus. Iš esmės vienintelis dalykas, kurį reikia padaryti, tai papildyti esamas taisykles. Tai jokių būdu nereikia kurių nors rizikos draudimo fondų ar kitų fondų diskriminacijos.

Dabartiniu metu turime tokią situaciją Europoje – ir niekas to neginčija – kad kai šie alternatyvūs finansiniai instrumentai yra reguliuojami pagal nacionalinius įstatymus, kai kuriais atvejais jie yra reguliuojami labai skirtingai. Todėl visiškai pagrįstai galima įtraukti juos visus į Europos finansų rinką ir reguliuoti vienodai. Reikalauti daugiau specialistų ataskaitų šiuo metu, kai mes jau aptarinėjame šį klausimą, kaip sakė P. N. Rasmussen, trejus metus ir šiuose Rūmuose jau turime specialistų tyrimus, kai Komisija jau sprendė šį klausimą, ir mes rengėme svarstymus, būtų, manau, beprasmiška ir tikrai gaišintų laiką. Iš tikrųjų reikia imtis tikrų praktinių priemonių. Situacija reikalauja veiksmų.

Leiskite man pasakyti dar vieną pastabą, kuri yra susijusi su vyriausybių fondais. Aš visiškai sutinku su jumis. Mums reikia vyriausybių fondų, ir ateityje mums taip pat reikės vyriausybių fondų iš kitų šalių, iš šalių už Europos Sąjungos ribų, nes priešingu atveju ilgainiui turbūt taps neįmanoma finansuoti infrastruktūros

išlaidų Europoje. Šiuo klausimu jūs tikrai sulauksite palaikymo iš Teisės reikalų komiteto, nors tai nėra tiesiogiai susiję su šiandien mūsų aptariama tema. Mes visada palaikydavome Komisijos teikiamas iniciatyvas šioje srityje ir toliau taip darysime.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Corina Crețu (PSE), raštu. – (RO) Neabejotina, kad skaidrumo trūkumas rizikos draudimo ir privataus kapitalo fonduose buvo dabartinės ekonominės krizės išliepsnojimo priežastis. Tai vienas iš elementų, kuris yra priežastis to, kad dabar negalima tiksliai įvertinti daugelio finansų įstaigų skolų ir paskolų balanso. Per daug metų šitos finansų įstaigos sugriovė ekonomiką ir atliko agresyviuos perėmimus, ignoruodamos ne tik tai vidutinės trukmės ir ilgalaikės ekonominės pasekmės, bet taip pat ir socialines savo veiklos pasekmes. Sugundytos vien trumpalaikio pelno, jos atliko svarbų vaidmenį žlugdydamos ir parduodamos ištisas bendroves, griaudamos valstybių ekonomikas ir žaisdamos su pinigų rinkomis, visiškai ignoruodamos skaidrumą ir taisykles. Aišku, kad šie fondai turi būti reguliuojami ir turi būti nustatytas tinkamas skaidrumo lygmuo. Tai būtina ne tik finansų rinkos stabilumui, gerovei ir deramam funkcionavimui, bet taip pat ir tam, kad būtų sumažinti pavojai, grėsiantys besivystančių šalių finansų rinkoms, išgyvenančioms ankstyvąją stadiją ir todėl stokojančioms stabilumo. Ši krizė parodė, kokios pavojingos yra *laissez-faire* pasekmės, ir kaip svarbu užtikrinti būsimą finansinės veiklos skaidrumą.

Daniel Dăianu (ALDE), raštu. – (RO) Noriu pagirti pranešėją už atkaklumą tiriant šį klausimą, nepaisant įvairių stambių įmonių stiprios opozicijos. Gilėjanti finansinė krizė turi struktūrines priežastis, susijusias su didžiulių finansinių sandorių padidėjimu per praėjusį dešimtmetį, kai šie sandoriai buvo pagrįsti prastu apsaugos mechanizmu, neapgalvota rizika, reikiamo atidumo nebuvimu ir sisteminės rizikos supratimo trūkumu. Problema, susijusi su rizikos draudimo fondais yra ta, kad jie prisideda prie sisteminės rizikos didinimo. Tvirtinimas, kad investuotojų pinigai atsidūrė grėsmės akivaizdoje, yra tikrai labai maža visos istorijos dalis. Labai dideli pirkimai gavus paskolą ir susitelkimas ties trumpalaikiu pelnu didina nesėkmės tikimybę. Bet dar blogiau yra tai, kad tokių operacijų pobūdis sukuria nestabilumą ir gali pakenkti finansiniam stabilumui, kaip tai aiškiai parodė dabartinė krizė. Todėl prasminga rizikos draudimo fondų veiklą (ir privataus kapitalo fondų veiklą) įtraukti į reguliuojamų finansinių organizacijų sritį. Pirkimai gavus paskolą neturi būti nevaržomi. Rizikos draudimo fondai taip pat turėtų suteikti reguliavimo ir kontrolės institucijoms visą informaciją apie sandorius.

20. Peticijų komiteto svarstymai (2007 m.) (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Davido Hammersteino pranešimas (A6-0336/2008) Peticijų komiteto vardu dėl Peticijų komiteto svarstymų per 2007 m. parlamentinio darbo metus (2008/2028(INI)).

David Hammerstein, pranešėjas. – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems Peticijų komiteto nariams, ypač visiems šešėliniams pranešėjams ir mūsų pirmininkui Marcinui Libickiui, už bendradarbiavimą ir kasdienį darbą su petijomis.

Labiau nei bet kada mums reikia petijų iš piliečių, kad priartintume Europą prie tikrojo gyvenimo ir kasdienių problemų. Labiau nei bet kada mums reikia petijų iš piliečių, kad užtikrintume, jog Bendrijos teisės būtų laikomasi ir ji būtų įgyvendinama.

Mums reikia petijų iš gyventojų, kad galėtume pateikti apčiuopiamą Europos paskirties įrodymą, kad galėtume teigti, jog Europa nėra nepermatoma įstaiga, o būtent ta, kuri gali veikti visų kasdienį gyvenimą, ir mes sugebame palaikyti dialogą su tūkstančiais piliečių.

Mus lydi sėkmė. 2007 m. Peticijų komitetui buvo pateikta 50 proc. bylų daugiau negu 2006 m. Šis pasisėkimas yra mūsų darbo pasekmė; ši sėkmė nušviečia kelią visoms Europos institucijoms.

Mano šalis, Ispanija, yra šalis, pateikianti daugiausia petijų, tiriamų Peticijų komitete. Vienas trečdalis petijų, pateikiamų Europos Sąjungai dėl aplinkos, yra iš Ispanijos. Tai rodo pasitikėjimą Europos institucijomis, kurios veikia Ispanijoje, ir rodo darbą, kurį atlikome Ispanijoje. Bet vis didėja bylų skaičius iš naujų Europos Sąjungos valstybių narių, pavyzdžiui, iš Rumunijos ar Lenkijos.

Tačiau Peticijų komiteto pasisekimas ir didėjantis peticijų skaičius taip pat sukelia daug administracinių ir politinių problemų. Komitetas stokoja išteklių. Bylų skaičius nuolat didėja, bet Sekretariate ir Europos Komisijoje dirba toks pat skaičius žmonių, apdorojančių peticijas.

Institucijos turi greitai atsakyti į gyventojų problemas; mums reikia išteklių, kad sugebėtume skubiai ir tinkamai spręsti peticijų klausimus. Kartais peticijų procedūros užsitęsia daug metų; jei peticijos nėra apdorojamos, jos nustoja galioti, ir Europos institucijos visiškai praranda teisę padėti.

Kartais trūksta aukšto lygmens teisinio ir administracinio aspekto dėl to, kaip peticijas apdoroja Europos Komisija. Taip, yra peticijų, kurios erzina galinguosius. Taip, yra peticijų, kurios erzina valdžios institucijas. Taip, yra peticijų, kurios yra nepatogios dėl to, kad parodo kelią šimtams ar tūkstančiams žmonių į Europos Parlamentą. Bet būtent taip Europa taps stipresnė.

Pernai mes šešis kartus vykome į Vokietiją, Ispaniją, Airiją, Lenkiją, Prancūziją ir Kiprą, kad nustatytume faktus, ir po kiekvieno apsilankymo buvo parengta ataskaita. Mes teikėme ypatingą svarbą peticijoms, kurios išreiškia piliečių susirūpinimą dėl aplinkos apsaugos, ir peticijoms, susijusioms su direktyvomis dėl vandens, teisės į nuosavybę ir mažumų teisių.

Mes įvairiais būdais geriname bendradarbiavimą su Komisija, ombudsmenu ir tokiomis institucijomis kaip SOLVIT, kad pagreintume atsakymus į peticijas.

Peticijoms dažnai reikia tarpininkavimo už teismo ribų, o ne sprendimo, pagal kurį tiesiog pateikiama byla į Europos teismus.

Vienas iš svarbiausių atvejų pastaraisiais metais, 2007 m. ir anksčiau, buvo peticija dėl Via Baltica, magistralės, kertančios pagal Bendrijos teisę apsaugotą regioną; Europos Komisija ir Teismas veikė pavyzdinčiai, užkirsdami kelią nepataisomam aplinkos pakenkimui.

Kiti labai svarbūs atvejai (ta proga norėčiau padėkoti Komisijos nariui Ch. McCreevy, kuris čia šiandien dalyvauja) buvo Valensijos miesto plėtros įstatymas, kur Ch. McCreevy ir jo komanda veikė efektyviai, kad apgintų Viešųjų pirkimų direktyvą. Kiti atvejai buvo „Teisingas gyvenimas“, Loiret Prancūzijoje, vandens kokybės apsauga Prancūzijoje ir subtilus vaikų globos Vokietijoje klausimas.

Šiuo metu turime daug peticijų, pavyzdžiui, peticija dėl vienos Europos Parlamento posėdžių vietos, kurią pasirašė pusantro milijono gyventojų: mes reikalaujame teisės apdoroti tą peticiją, t. y. teisės, kurios nesuteikė Parlamento biuras.

Galų gale mes pateikiame kai kuriuos pasiūlymus, įskaitant Peticijų komiteto pavadinimo pakeitimą, pagal kurį jis taptų Piliečių peticijų komitetu, kad išryškėtų jo pagrindinė funkcija ir Europos piliečių vaidmuo Komiteto veikloje. Tuo pačiu tikslu prašome Parlamentą atsiverti visais būdais internete ir paprašyti taikyti Parlamento tinklo sistemų tarpusavio suderinamumą; tinklo sistemos šiuo metu uždaro duris tūkstančiams ar milijonams europiečių, kurie neturi tokios programinės įrangos, leidžiančios naudotis tinklaviete, kurioje šiuo momentu yra transliuojama mano kalba čia, Parlamente.

PIRMININKAVO: MAREK SIWIEC

Pirmininko pavaduotojas

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, aš dalyvauju šiose diskusijose mano kolegės Margot Wallström vardu.

Peticijų komiteto darbas yra žavus gilinimosi į gyventojų problemas ir nusiskundimus dėl Europos reikalų šaltinis. Jie apima plačią politikos sritį, nors žemės naudojimo planavimas ir problemos dėl aplinkos kyla ypač dažnai; jie apima beveik visas valstybes nares, ir platų pilietinės visuomenės spektrą – nuo atskiro gyventojų iki tarptautinių nevyriausybinį organizacijų. Jūsų pranešėjas, mano nuomone, yra teisingas pabrėždamas, koks svarbus yra darbas, kurį rodo tūkstantis ar daugiau peticijų, kurias jūs gaunate kasmet.

Yra du pranešimo aspektai ir sprendimas, kurį aš norėčiau iškelti. Pirmasis aspektas yra neseniai prasidėjusios komiteto išvykos į nusiskundimų vietas. Šios išvykos gali turėti didelį poveikį per žiniasklaidą ir, be abejo, padidins jūsų darbo matomumą. Šios misijos yra ne tik gvildenamos spaudoje, jos taip pat leidžia parengti labai informatyvias ataskaitas, ir man atrodo, kad tai yra aukštos kokybės veikla. Manau, kad ataskaitos yra svarbūs jūsų veiklos įrašai ir jie nusipelno būti paviešinti. Tai didelė jūsų laiko ir išteklių investicija, bet esu įsitikinęs, kad ši investicija atsiperka.

1 dalis iki čia; 8,7,75 psl

Antrasis punktas, kurį noriu paminėti, labiau susijęs su ateitimi. Noriu dar kartą patikinti jus dėl to, kad mes siekiame užtikrinti kuo geresnį Komisijos ir Parlamento bendradarbiavimą. Šis bendradarbiavimas mus abipusiškai stiprina; bendradarbiavimas rodo geresnį keitimąsi informacija, ir galiausiai pasiekiamas geresnis paslaugų mūsų gyventojams standartas. Dėl pastaruoju metu padidėjusio darbo krūvio apdorojant peticijas, kaip buvo minėta pranešime, vis svarbesnis tampa veiksmingas tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Norėčiau, kad žinotumėte – mes pasistengsime, kad ši sistema veiktų.

Simon Busuttil *PPE-DE frakcijos vardu.* – (MT) Dėkoju, pirmininke. Pirmiausia norėčiau pasveikinti pranešėją D. Hammersteina dėl parengto pranešimo projekto ir padėkoti už jo atliktą darbą. Iš paskutinės Eurobarometro atliktos nuomonių apklausos ES lygmeniu matome, kad Europos Parlamentas yra ta institucija, kuria labiausiai pasitiki Europos Sąjungos piliečiai. Tiesą sakant, 52 proc. piliečių, tai yra daugiau nei Europos Komisija pasitikinčių piliečių (47 proc.), daugiau nei piliečių, pasitikinčių savo nacionaliniu parlamentu (tik 34 proc.), taip pat daugiau nei piliečių, pasitikinčių savo šalių vyriausybėmis (pasitiki tik 32 proc. ES piliečių). Manau, kad turėtume didinti šį pasitikėjimą, pareikštą Europos Parlamentui. Faktas tas, kad Europos Parlamentas yra ta institucija, kuria labiausiai pasitiki ES piliečiai. Manau, kad taip yra todėl, kad šio Parlamento nariai yra tiesiogiai renkami žmonių. Tai pat ir dėl to, kad Sutartyje yra pripažįstama piliečio teisė pareikšti skundą ir teikti peticiją šiam Parlamentui svarstyti. Šį darbą atlieka Peticijų komitetas. Šis komitetas yra labai svarbus, nes išreiškia piliečių balsą ir iš visų 20 šiame Parlamente veikiančių komitetų yra arčiausiai žmonių. Kaip mes galėtume pagerinti šią situaciją? Manau, kad reiktų didinti šio komiteto sąmoningumą ir piliečių galimybes pateikti peticiją. Nesutinku su pranešėju, kad sąmoningumo pakanka. Manau, kad gaunamų 1 500 peticijų nėra daug, atsižvelgiant į tai, kad atstovaujame žemynui, kuriame gyvena pusė milijardo žmonių. Be to, turime didinti sąmoningumą ir piliečių galimybes paduoti skundus ir teikti peticijas. Reikia labiau supaprastinti procesą, kad piliečiai galėtų lengviau apskųsti. Todėl šiame pranešime prašome Europos Parlamento generalinio sekretoriaus susitarti su Europos Komisija dėl peticijų teikimo procedūros supaprastinimo. Taip pat norime, kad viskas vyktų veiksmingiau, nes mums atrodo, kad yra per daug vilkinamas skundų svarstymas. Švelniai tariant, tris mėnesius trunka pateiktų peticijų arba skundų užregistravimas. Toks vilkinimas nėra priimtinas. Galiausiai norėtume veiksmingesnių teisų gynimo būdų. Būtinai didesnis bendradarbiavimas iki teismo procedūros pradžios ir norime, kad nagrinėjant mūsų piliečių skundus taip pat dalyvautų ir šalių atstovai. Dėkoju.

Victor Boştinaru *PSE frakcijos vardu.* – Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti pranešėją dėl parengto šio puikaus darbo ir pateiktų konkrečių pasiūlymų. Mūsų šiandien svarstomame tekste matyti, kad jo pranešimas yra daugiau nei eilinis 2007 m. peticijų komiteto atliktų pagrindinių veiksmų išvardinimas.

Džiaugiuosi matydamas, kad punktai, kuriuos primygtinai prašėme įtraukti, yra pranešime. Peticijos skirtos atskleisti klaidingai arba visai netaikomiems Bendrijos teisės aktams. Jos užtikrina teises, kurias Europos Sąjunga suteikia savo piliečiams. Tačiau reikia pasakyti, kad ši unikali priemonė nėra visada veiksminga arba ne tokia veiksminga, kokia turėtų būti. Kaip teisingai pabrėžė pranešėjas ponas D. Hammerstein, yra tam tikrų trūkumų ir defektų, į kuriuos privalome atkreipti dėmesį.

Pirmiausia vargu ar galime ginčytis, kad komitetui teikiamų peticijų skaičius nuolat didėja. Peticiją pateikęs asmenys kartais būna priversti ilgai laukti atsakymo ar procedūrų rezultatų. Spaudimui valstybėms narėms daryti skirtos pastangos ne visada pakankamos. Įdomu, ką galėtume padaryti, kad jos taptų veiksmingesnės. Kaip galėtume užtikrinti veiksmingą ir greitą atsakymą? Mums reikia geresnių taisyklių ir griežtesnių terminų. Turime didinti komiteto nepriklausomas tyrimų galimybes. Tam mums reikalingi didesni ištekliai, o komiteto sekretoriui – teisinė ekspertizė. Peticijas teikiančių asmenų skaičius nuolat didėja. Tai yra Europos gyventojų balsas, kurio negalime ignoruoti.

Antra, institucijų ryšiai su šalių valdžios įstaigomis nėra pakankami. Nepriimtų peticijų skaičius yra didelis. Kartu su atitinkamomis valdžios institucijomis turime sukurti papildomas koordinavimo struktūras valstybių parlamentų ir vyriausybių lygmeniu.

Dar karta sveikinu pranešėją su jo darbu. Dėkoju jam ir kolegoms iš kitų frakcijų už vertingą bendradarbiavimą. Peticijas teikia piliečiai, kovojantys už savo, kaip Europos Sąjungos piliečių, teises. Privalome būti pasiruošę juos apginti. Tai yra komiteto institucinis vaidmuo ir pareiga. Esame tai skolingi Europos Sąjungos piliečiams. Todėl tikiu, kad pritarSITE, nes nėra tinkamesnio laiko, nei dabar, įsipareigoti pateisinti jų lūkesčius.

Komisijos nary, šio komiteto vaidmuo nėra tik noras būti matomam ir veiksmingam Europos žiniasklaidos akyse. Norėčiau paminėti, nors tai ir nesusiję su 2007 m. pranešimu, kaip peticijų komitetas ir Europos

Komisijos narys László Kovács labai sėkmingai kartu gynė Europos piliečių teises mano šalyje – Rumunijoje. Norėčiau jam už tai padėkoti.

Pirmininkas. – Labai Jums dėkoju. Apgailestauju, bet mūsų laikas baigėsi.

Marian Harkin *ALDE frakcijos vardu.* – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad pranešėjas D. Hammerstein puikiai parengė labai išsamų ir didelės apimties pranešimą.

Su dideliu susidomėjimu pranešime skaičiau, kad tuo metu, kai kitiems komitetams tenka didelė atsakomybė dėl teisės aktų leidybos veiklos, peticijų komitetas įrodė, kad jo vaidmuo ir funkcijos taip pat yra svarbios. Iš tikrųjų visiškai pritariu tai nuomonei. Ir tuo vis labiau įsitikinu dalyvaudamas komiteto posėdžiuose.

Šio Parlamento pagrindinis funkcija – leisti teisės aktus. Tačiau norėdami tai daryti gerai, turime suvokti, kaip veikia mūsų leidžiami teisės aktai, kad galėtume didinti pastangas Parlamente.

Manau, kad bet koks šiuose rūmuose priimamas teisės aktas turėtų gerinti piliečių gyvenimo kokybę. Ir kaip matome iš peticijų komiteto, taip yra ne visada.

Dažnai taip yra dėl to, kad teisės aktai nėra įgyvendinami arba netinkamai įgyvendinami, arba tam turi įtakos konkrečios aplinkybės arba situacijos, kurių nereguliuoja jokie teisės aktai. Manau, kad ši pamoka yra naudinga mums visiems. Ir į tai turime reaguoti.

Tačiau šio pranešimo esmė yra ta, kaip komitetas reaguoja į piliečius. Ir kaip jau minėjau anksčiau, norėdami tinkamai reaguoti, turime patys atsidurti peticijas teikiančių asmenų vietoje. Jie kreipiasi į didelę instituciją dažnai neturėdami jokių teisinių ar politinių žinių. Juos atbaido biurokratija ir tikriausiai labai dažnai erzina ta padėtis, į kurią jie patenka. Daugeliui teikiančių peticijas asmenų esame paskutinė vieta, į kurią jie kreipiasi pagalbos. Todėl labai svarbu, kad reaguotume veiksmingai ir kvalifikuotai.

O tai, manau, priklauso nuo piliečiams teikiamos aiškios ir suprantamos informacijos. Mes, kaip EP nariai, ne visada galime tai tinkamai įvertinti. Manau, kad tuo užsiimti turėtų piliečių grupės, vertindamos bet kokią mūsų teikiamą informaciją, kuriame tinklalapius ir leidžiamas brošiūras.

Turime būti labai atsargūs, kad nežadėtume daugiau, nei galime įvykdyti. Kitaip piliečiai visiškai susierzins ir apkaltins Briuselį biurokratija.

Sakydamas „žadėti“, noriu pasakyti, kad privalome suprasti, kad piliečiams nėra žinomos valstybių valdžios kuriamos kliūtys ir sistemos veikimas. Todėl mūsų pareiga yra jiems tai paaiškinti. Aišku, mes galime ir turime veikti pokyčius, tai daro ir šis pranešimas, tačiau negalime leisti piliečiams patekti tarp dviejų girnapusių.

Kai piliečiai gaus geros, tikslios informacijos ir žinos apie veikimo galimybes, tada galėsime suteikti jiems reikalingas paslaugas. Šiame pranešime smulkiai išdėstyta, kas yra būtina – pakankami ištekliai, kad sekretoriatas galėtų reaguoti laiku, didesnis Tarybos ir valstybių narių dalyvavimas, maksimalus suderinimas su ombudsmenu ir SOLVIT.

Tačiau, be viso to, šiame pranešime aiškiai sakoma, kad būtina toliau sistemingai tirti trūkumus. Tai vyksta, kai teikiantys peticijas asmenys negali gauti teisėtų kompensacijų, valstybės narės vilkina teisės aktų taikymą tol, kol joms bus skirtos didelės baudos ir vis tiek toliau vengia atsakomybės už praeityje sąmoningai padarytus pažeidimus.

Mes, kaip teisės aktų leidėjai, kartu su Komisija turime veikti tokiose situacijose.

Marcin Libicki *UEN frakcijos vardu.* – (PL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui David Hammerstein. Labai džiaugiuosi, kad D. Hammerstein parengė šį pranešimą, nes jis yra vienas iš labiausiai atsidavusių ir geriausių Peticijos komiteto narių. Tai žmogus, su kuriuo labai džiaugiuosi galėdamas dirbti paskutinius ketverius metus. Tai pat norėčiau padėkoti kitiems Peticijų komiteto nariams ir tiems asmenims, kurie jau pasisakė ar dar ketina pasisakyti šiuo klausimu, Peticijų komiteto sekretoriatui už puikiai atliktą darbą. Kaip galime matyti iš D. Hammerstein pateikto pranešimo, peticijų skaičius labai padidėjo. Šis krūvis užgulė sekretoriato darbuotojų pečius.

Kaip jau buvo minėta anksčiau, Peticijų komitetas yra ypatingas komitetas, nes jis nedirba su teisės aktais taip, kaip tai vyksta kituose komitetuose. Jis pirmiausia kuria bendravimą tarp Europos institucijų, ypač Europos Parlamento ir mūsų piliečių. Kaip mums priminė S. Busuttil, Europos Parlamentu labai pastitikima ir šis pasitikėjimas atsirado, be kitų priežasčių, ir dėl mūsų komiteto darbo. Šioms 15 000 peticijų atstovauja daugiau nei 1 500 jas pateikusių žmonių. Už šių peticijų dažnai yra šimtai tūkstančių žmonių. Norėčiau

priminti, kad po klausimu dėl vienintelės Parlamento būstinės pasirašė daugiau nei milijonas žmonių. Dėl nuorodų į Dievą ir krikščionybę konstitucijoje taip pat pasirašė daugiau nei milijonas. Dėl COPE radijo stoties buvo pateikta 700 000 parašų. Dešimtys tūkstančių parašų buvo surinkta peticijose dėl „Equitable Life“ ir „Lloyds“ administravimo planų Ispanijoje. Milijonams ES piliečių žinoma, kad Peticijų komitetas yra Europos Parlamento dalis. Ir labai dažnai jie žino, kad tai yra galutinė galimybė apginti savo teises. Deja, dėl laiko stokos negaliu daugiau kalbėti šiuo klausimu. Dar kartą norėčiau padėkoti visiems, kurie prisidėjo prie puikaus Peticijų komiteto darbo.

Tai pat norėčiau pasakyti, kad politinių frakcijų pirmininkų sueigoje buvo atmestas iš Europos ombudsmeno gautas pranešimas dėl netinkamo Europos kovos su sukčiavimu tarnybos valdymo. Kokia gėda!

Vadovų sueigoje taip pat buvo atmestas pranešimas dėl vaikų, kilusių iš nedarnių šeimų Europoje, diskriminacijos. Šį pranešimą mes pavadiname „Jugendamt“ pranešimu. Šiame pranešime buvo kalbama apie vaikų, kilusių iš nedarnių šeimų, diskriminaciją, kuriose vienas iš sutuoktinių yra vokiečių, o kitas – kitos tautybės. Labai apgailestauju, kad šis susitikimas nepadėjo Europos Sąjungos piliečiams gauti pagalbos iš Europos Parlamento.

Pirmininkas. – Gerb. pirmininke, prašau tai laikyti nedideliu Jūsų puikaus darbo įvertinimo ženklu. Tęsiame diskusijas.

Eva Lichtenberger *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau kalbėti ne kaip šio komiteto narė. Peticijos suteikia Europos gyventojams tiesioginę balso teisę. Didėjant skepticizmui Europos Sąjungos atžvilgiu daugumai valstybių narių tai yra labai svarbus dalykas.

Peticijos turi būti kruopščiai vertinamos ir pripažįstamos. Tai matyti iš padidėjusio peticijų skaičiaus. Peticijose pateikiamus dalykus turime tinkamai ištirti, kad išsaugotume visuomenės pasitikėjimą Europos Parlamentu. Privalome akylai tai stebėti.

Norėčiau pateikti tris pavyzdžius. Pirmiausia peticijoje dėl vienos Europos Parlamento buveinės pasirašė daugybė žmonių. Tačiau panašu, kad čia yra priešinamasi tam, kad vyktų tikros diskusijos ir būtų pateiktas aiškus atsakymas. Tačiau visuomenė turi gauti atsakymą ir mes privalome jį pateikti.

Antrasis mano pavyzdys yra Via Baltica greitkelio projektas ir su juo susijusios aplinkos apsaugos problemos. Šiuo atveju buvo tinkamai sureaguota ir peticiją pateikusiai ji visiškai pripažino.

Mano trečiasis pavyzdys yra priminimas, kad kartais peticijos būna susijusios su Europos Sąjungos skelbiamais tikslais, kurie vėliau nėra įgyvendinami, taip yra dėl atviro Parlamento iniciatyvos. Šios peticijos esmė yra ta, kad neturėtų būti reikalaujama iš žmonių įsigyti tam tikros kompiuterio programos, kad jie galėtų matyti iš Europos Parlamento transliuojamą informaciją ir atsakyti tik tai leidžiamu formatu. Atviras Parlamentas reiškia atvirus standartus. Esame įsipareigoję ir privalome veikti.

Kathy Sinnott *IND/DEM frakcijos vardu.* – Gerb. pirmininke, manau, kad Peticijų komitetas yra svarbiausias komitetas šiuose Rūmuose. Tai forumas, kuriame piliečiai mums praneša, kaip daugelis teisės aktų, kuriuos mes nagrinėjame kituose komitetuose, veikia arba neveikia. Be šio grįžamojo ryšio, esame pasmerkti dirbti vakuume. Bet kalbant apie Europos piliečių palaikymą, kažko trūksta – Tarybos dalyvavimo ir nuolatinių valstybių narių atstovų. Kaip mes galime tarpininkauti piliečiams ginčė su savo šalimi, jei ta šalis nedalyvauja Peticijų komiteto susirinkime?

Airijos gyventojai Peticijų komitetui pateikė tris peticijas dėl labiausiai vertinamos archeologinės vietovės – Didžiųjų karalių ir Šv. Partriko būstinės – Taros. Į tai Peticijų komitetas reagavo entuziastingai ir pareikalavo sustabdyti šios vietovės niokojimą bei paragino Komisiją šį atvejį perduoti tirti Airijos valdžiai, tačiau iki šiol niekas nepasikeitė. Vietovė yra beveik suniokota. Tuoj tenai nieko neliks. Suprantama, kad Airijos žmonės nesugebės paslėpti savo nusivylimo.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, mane apėmė nevienareikšmiški jausmai skaitant 2007 m. Peticijų komiteto pranešimą. Pirmiausia teigiami, nes mūsų piliečiai turi teisę reikalauti, kad visi teisės aktai būtų taikomi tinkamai. Suprantama, kad neįvyksta jokių problemų dėl žmonių, besikreipiančių į bet kurią organizaciją, iš to skaičiaus ir į Europos Parlamentą tam, kad šie teisės aktai būtų įgyvendinti, jei šalies ar vietos valdžia atsisako tai padaryti. 2007 m. pranešime pateikiama daug pavyzdžių, kai peticijų komitetas buvo beveik teisingas imdamasis veiksmų.

Bet mane buvo apėmę kiti jausmai, nes esu ypač sunerimęs ir išsigandęs dėl didėjančio kėsėjimosi į Europos teisę, didesnio modeliavimo masto ir kišimosi Europos mastu į dalykus, kuriems, manau, turėtų būti taikomas

subsidiarumo principas, ir tai turėtų spręsti valstybės narės. Mano regione, Flandrijoje, teko stebėti, kaip Europa vis labiau kišasi į didelės svarbos reikalus. Čia kalbu ypač norėdamas pabrėžti mūsų olandų kalbos, mūsų kultūros ir tapatybės išsaugojimą sostinėje Briuselyje ir Flandrijos srityje *Vlaamse Rand*, supančioje Briuselį. Tokiai atvejais manome, kad eurokratai kalba mažai ką apie tai žinodami, bendrais terminais ir nurodo, ką daryti. Tai mus ypač pykdo ir nėra priimtina.

Taip pat matau, kad šiame pranešime pakartotinai remiamasi Lisabonos sutartyje nustatyta tvarka. Norėčiau dar kartą pabrėžti, kad po to, kai Airijoje buvo balsuota prieš ją, ši Lisabonos sutartis yra politiškai ir teisiškai žlugusi. Mes kaip peticijų komiteto nariai turbūt turėtume daugiau nei kiti šių Rūmų nariai parodyti pagarbą teisei realybei ir demokratiškai išreikštam žmonių balsui, šiuo atveju Airijos žmonių balsui, kurie išmetė Lisabonos sutartį į istorijos šiukšlyną.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, mūsų kolega narys D. Hammerstein visada prisimena, kas rūpi gyventojams. Turėjau progos tai pamatyti pats dalyvaudamas Peticijų komiteto delegacijose. Taip pat jis rodo didelį dėmesį pranešime pristatydamas Peticijų komiteto darbą. Drįstu pareikšti, kad šis pranešimas skiriasi nuo kitų pranešimų, kuriuos mes teikiame kiekvienais metais. Jame bandoma pabrėžti tam tikrus atvejus, kuriuos tvarkė komitetas. Šios pastangos neabejotinai yra skirtos gerinti peticijų komiteto veiksmingumą, siekiant patenkinti žmonių lūkesčius. Šios pastangos yra skirtos užtikrinti, kad piliečiai manytų, jog gerai sprendžiamos jų problemos ir kad yra skirtumas tarp teisės paduoti peticijas Europos Parlamentui, Europos Komisijai ir kitoms institucijoms.

Labai svarbu, kad piliečiai suprastų esamus tvarkų skirtumus. Nesiekiamo gauti daugiau peticijų. Siekiame, kad peticijos būtų pagrįstos ir nepolitinės. Todėl mums yra reikalingas sekretoriatas, kuris nedalyvautų politiniuose ginčuose arba nespirstų dėl peticijų remdamasis politiniais šalies pokyčiais.

Taip pat yra dėl teismų sprendimų. Nenorime, kad Peticijų komitetas išpainiotų į teisinius klausimus ir norime gerbti Europos Teisingumo Teismo sprendimus. Nematome jokios naudos dėl padidėjusio komiteto narių skaičiaus nuo 25 iki 40. Pažiūrėkite į balsavimo rezultatus. Kiek narių balsuoja? Niekada daugiau nei 25. Tiek, kiek iš pradžių sudarė Peticijų komitetą.

Piliečiams yra svarbi neteisinė tvarka. Laimei, mes turime SOLVIT tiems atvejams, kurie yra susiję su vidaus rinka. Tai šaltinis, kuriuo piliečiai turėtų vadovautis. Kad mes galėtume susidoroti su savo užduotimi, pirmiausia viskas turi būti tvarkoma skaidriai, nepriklausomai.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, 2007 m. Europos Parlamentas gavo daugiau nei 1 500 peticijų, tai yra 50 proc. daugiau nei praėjusiais metais. Tai neabejotinai rodo, kad padidėjo gyventojų sąmoningumas dėl teisių gynimo Europos lygmeniu.

Peticijų komitete buvo svarstoma daugiau nei 500 peticijų. 159 jų – dalyvaujant jas pateikusiems asmenims. Be to, 2007 metais įvyko 6 vizitai į Vokietiją, Ispaniją, Airiją, Lenkiją, Prancūziją ir Kiprą tirti aplinkybių, po kurių buvo parengtos rekomendacijos visoms suinteresuotoms šalims.

Savo peticijose ES piliečiai išreiškia susirūpinimą daugiausia tokiais klausimais, kaip aplinka ir jos apsauga, nuosavybės teisės, laisvo judėjimo ir užimtumo teisės, profesinių kvalifikacijų pripažinimas ir diskriminacija. Peticijos gali teigiamai veikti teisėkūros procesą, ypač nustatant peticijas pateikusių asmenų pabrėžtas sritis, kuriose Europos Sąjungos teisė vis dar silpna arba neveikia. Todėl kompetentingi teisės aktus leidžiantys komitetai, rengdami ir derėdamiesi dėl naujų arba atnaujintų teisės aktų, turi ypatingą dėmesį skirti aprašytoms peticijose problemoms.

Atsižvelgdamas į tai, kad valstybės narės ne visada rodo politinį norą ieškoti praktinių problemų, išdėstytų peticijose, sprendimo, Peticijų komitetas turėtų dirbti veiksmingiau, kad geriau padėtų savo piliečiams tenkinti lūkesčius. Geresnis tarpinstitucinis koordinavimas turėtų pagreitinti skundų nagrinėjimo procesą ir nepriimtų peticijų perdavimą kompetentingoms valstybinėms institucijoms. Veiksminga Peticijų komiteto veikla aiškiai rodo gyventojams, kad jų pagrįstas susirūpinimas yra tiriamas veiksmingai ir tai sukuria tikrą piliečių ir Europos Sąjungos ryšį.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, tai dar vienas pranešimas dėl Peticijų komiteto veiklos ir funkcijų. Privalome pripažinti, kad Peticijų komitetas ir Europos ombudsmenas toliau išlieka puikios priemonės, kurias Europos piliečiai gali naudoti norėdami atkreipti dėmesį ir prašydami rasti sprendimus dėl Europos Sąjungos teisės neteisingo taikymo. Todėl svarbu, kad mes, rengdami pasiūlymus, Europos piliečius ir toliau laikytume pirmoje vietoje, nors kartais reikalai ne visada vyksta taip sklandžiai, kaip turėtų.

Kartais, ypač paskutiniuoju metu, reikia pripažinti savo kaltę, EP narių vadovaujantis vaidmuo ir jų politinės diskusijos nacionaliniu ar vietos lygmeniu turi per didelę įtaką tais atvejais, kai dar nėra išnaudotos visos priemonės nacionaliniu lygmeniu. Piliečiai gali pradėti klaidingai manyti, kad Europos Sąjunga gali išspręsti visus klausimus. Todėl būtina parodyti, kad visoms institucijoms tiek nacionalinėms, vietos, regioninėms ar net europinių lygmeniu svarbu vadovautis subsidarumo principu vykdant savo įsipareigojimus.

Todėl norėčiau, kad piliečiai vėl užimtų pagrindinę poziciją. Tai jie galėtų padaryti gaudami išsamesnės informacijos apie visas teisės pateikti peticiją galimybes. Tai, kad tokia galimybė yra ir peticijų gaunama kaip niekada daug, yra teikiama informacija apie tai, kaip veikia kitos vietos, regioninės ar nacionalinės regreso teisės priemonės, kurios rodo, kad kreipimasis į Europos Parlamentą teikiant peticiją yra tinkama ir veiksminga priemonė.

Taip pat manau, kad kai kurie pranešėjo pasiūlymai turi prieštaravimų. Mums buvo pasakyta, kad neturime pakankamai išteklų, vėluojama, teikiami neišsamūs atsakymai, atvejai dubliuojasi. Bet yra pateiktas pasiūlymas perduoti peticijų registrą sekretoriui. Manau, kad taip būtų nuvertinta peticijų svarba ir ...

Pirmininkas. – Šiuo metu nėra nei vieno norinčio dalyvauti „pagauk žvilgsnį“ procedūroje. Taisyklės yra taisyklės. Galite baigti savo kalbą!

Inés Ayala Sender (PSE). - (ES) Dėkoju, gerb. pirmininke. Jei taip yra rodomas Jūsų lankstumas, esu už tai dėkinga.

Manau, kad peticijų registras turi išlikti Pirmininko biure. Manau, kad neturėtume mažinti peticijų reikšmės. Palikę peticijas ten, kur jos yra dabar, galėsime užtikrinti ir išsaugoti peticijų matomumą mūsų Parlamente. Jos neturi apsiriboti vien Peticijų komitetu.

Tai pat norėčiau išgirsti Komisijos nario C. McCreavy's nuomonę dėl pranešėjo pasiūlymo peržiūrėti pažeidimo tvarką. Norėčiau, kad jis mums pateiktų išaiškinimą.

Galiausiai mane domina vystančios diskusijos dėl faktų nustatymų ir galutinių įrodymų. Manau, kad Peticijų komiteto pareiga yra išsaugoti politikų ir piliečių galimybes reikalauti, kad kitos institucijos veiktų taip, kaip turėtų.

Charlie McCreavy, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti D. Hammerstein už jo pranešimą ir komiteto pirmininkui M. Libicki bei jo pavaduotojams už visą per daugelį bendradarbiavimo su mumis metų atliktą darbą. Tikiuosi, kad bendradarbiausime ir toliau, kol bus priimtas šis teisės aktas.

David Hammerstein, pranešėjas. – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems prisidėjusiems, jų pastabas aš pabandžiau įtraukti į pranešimą.

Pastabos dėl bet kokios procedūros lėtumo, yra vertingos. Tam yra peticijų registras. Nesuprantu, kodėl peticiją pateikęs asmuo turi laukti tris arba keturis mėnesius, kol ji bus užregistruota. Dėl šios priežasties jų registracija perkeliama į Briuselį, kad sekretoriatas galėtų padėti Peticijų komitetui tai daryti sparčiau. Tai visai nesusiję su mažesne peticijų reikšme.

Daugiau pastabų buvo pateikta dėl Bendrijos teisės ar jos neatitikimo atvejų. Peticijų komitetas kontroliuoja tai. Jokiu būdu nemanome, kad mūsų tikslas yra trukdyti. Tai, kad Komisijos pirmininkas lankosi Ispanijoje, nėra kišimasis, tai Europos teisės klausimas.

Peticijų komitetas suteikia piliečiams galimybę pasinaudoti Bendrijos teise, kai visi teisių gynbos būdai jų šalyse yra išnaudoti. Nemanau, kad nors vienai bylai buvo daroma politinė įtaka. Peticijų komiteto dėmesį patraukia svarbūs atvejai, kai jau daugelį metų yra pažeidžiama Bendrijos teisė ir dėl to buvo kreiptasi į šį komitetą.

Peticijų komitetų sekretoriato ištekliai yra svarbūs norint išsaugoti jo savarankiškumą ir nepriklausomumą. Kaip pavyzdį pateiksiu kompiuterių paslaugų pirkimą, kurio negali vykdyti Parlamentas arba Taryba. Šiuo atveju Komisija klysta. Kaip mes galime Europos Komisijos klausti nuomonės dėl pirkimo būdų, jeigu mes neturime galimybių atlikti savarankiško ir nepriklausomo tyrimo? Mes to daryti negalime.

Todėl mums būtinos didesnės galios. Visi Peticijų komiteto nariai supranta, kad sekretoriatas yra labai užimtas ir reikia daugiau išteklių.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. rugsėjo 23 d., antradienį.

21. Europos kūrybiškumo ir naujovių metai (2009 m.) (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Katerinos Batzeli pranešimas (A6-0319/2008) Kultūros ir švietimo komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos kūrybiškumo ir naujovių metų (2009 m.) (COM(2008)0159-C6-0151/2008- 2008/0064(COD)).

Katerina Batzeli, pranešėja. – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, kitų metų paskelbimas Europos kūrybiškumo ir naujovių metais visiškai atitinka ES tikslus ir prioritetus tobulinti Europos žinių visuomenę kaip pagrindinį 27 Europos Sąjungos narių atsaką į ekonominius ir socialinius globalizacijos iššūkius. Šia globalizacija akivaizdžiai siekiama pagrindinį dėmesį skirti tik ekonomikos plėtrai, kuri dažnai yra tik neteisėtas pelno paskirstymas.

Globalizacijos, jei ji taps teisinga plėtros politika, ekonomiškai ir socialiai naudinga visiems regionams, dėmesio centre turi būti žmogus. Ji privalo suteikti vienodas galimybes visiems piliečiams bet kurioje pasaulio dalyje.

Pasirinkdami naujovių ir kūrybiškumo derinį 2009 Europos metams pasielgėme teisingai. „Žinių trikampis“ – švietimas, moksliniai tyrimai ir naujovės kartu su kūrybiškumu – daro pilietį pagrindiniu Europos plėtros modelio ramsčiu.

Be to, politiniu aspektu, 2009 m. paskelbimas kūrybiškumo ir naujovių metais yra akivaizdus Europos kultūrų dialogo metų tęsinys. Norėčiau pridurti, kad dalyvaujant Jums, pone J. Figeli, tai yra didžiulės sėkmės įrodymas.

Žinių judumas ir kūrybiškumas yra neatskiriamos atviro kultūrų dialogo dalys. Šio dialogo tikslas yra sujungti kartu kultūrinę įvairovę, partnerystę versle, profesinį bendradarbiavimą, socialinį susiliejamą ir glaudesni vieniėjimąsi mokymo tikslais tarp ES piliečių.

Todėl yra būtinas visų socialinių partnerių, VMĮ, švietimo ir profesinių institucijų bei Bendrijos, šalies ir regioninių institucijų aiškus įsipareigojimas ir judumas.

Pagrindinė visų veiksmų 2009 m. varomoji jėga bus švietimo programos šalies ir Europos lygmeniu Bendrijos programos, skirtos mokymuisi, trunkančiam visą gyvenimą, veiksmai, susiję su mokymais ir švietimu pagal Socialinį ir kitus struktūrinius fondus. Taip pat šiais metais turėtų būti įtrauktos ir nacionalinės švietimo programos.

Yra įtrauktos kultūros, komunikacijų, darbo rinkos, jaunų žmonių, moterų, imigrantų, vietos ir regioninių subjektų, kultūros industrijos ir VMĮ sritys.

Buvo nuspręsta, kad šis bendradarbiavimas turėtų būti grindžiamas daugiametėmis ir vienerių metų programomis turint konkrečias lėšas, skirtas projektams, nors Parlamentas norėtų, kad šie metai turėtų savo biudžetą, kaip buvo kultūrų dialogo metais. Parlamentas padarė pakeitimus, kad šiemis metams lėšų pirmiausia būtų skiriama ne iš Bendrijos programų, skirtų mokymuisi visą gyvenimą, bet iš atskirų programų ir finansavimo atsižvelgiant į sektorių. Pagal šį pasiūlymą, naujovės ir kūrybiškumas netaps našta švietimo programoms, bet bus visų Bendrijos politikos sričių centre.

Baigdamas norėčiau padėkoti Komisijos nariui, Komisijos departamentams, Taryboje pirmininkavusioms Slovėnijai ir Prancūzijai už vykusį atvirą dialogą ir bendradarbiavimą.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. Pirmininke, norėčiau padėkoti K. Batzeli, Kultūros ir švietimo komitetui bei visiems nariams už paramą, keičiant ir tobulinant pirminį tekstą, siekiant sustiprinti ir pabrėžti keletą potencialių Europos kūrybiškumo ir naujovių metų aspektų.

Komisija iš visos širdies pritaria šiam tekstui. Inicatyva yra atsakas į šio Parlamento ir valstybių narių prašymus stiprinti švietimo ir kultūros ryšius. Skirdama savo dėmesį kūrybiškumui ir žmonių talentams, Komisija nori pabrėžti, kad nors mes galime pasisemti įkvėpimo iš praeities – turtingo Europos ir pasaulio paveldo, dalyvavimas kultūroje pirmiausia turėtų būti patirtis, padedanti atsiskleisti igimtam žmonių potencialui ir padėti aktyviai dalyvauti. Kūrybiškumas ir novatoriški gebėjimai yra susiję su kompetencijomis, kurios turėtų būti kaip galima labiau skatinamos remiantis mokymusi visą gyvenimą.

Kiekvienas iš mūsų turi kūrybiškumo ir naujovių potencialą. Visi mes turime skirtingų talentų, ar tai būtų profesionalūs menininkai ar mėgėjai, mokytojai ar verslininkai, turtingi ar vargšai.

Šio potencialo skatinimas padėtų spręsti socialinius iššūkius ir apibrėžti Europos ateitį globalizuotame pasaulyje, kaip ką tik minėjo K. Batzeli. Šie Europos metai suteiks galimybę atkreipti dėmesį į tai, kad Parlamentas kartu su Taryba ir valstybėmis narėmis jau yra parengęs chartiją dėl suderinto požiūrio į švietimą rekomendacijų dėl pagrindinių mokymosi visą gyvenimą gebėjimų formos. Šias rekomendacijas patvirtinome 2006 m. gruodžio mėn. ir šiomis gairėmis vadovausimės visus metus. Vienas iš svarbiausių jų bruožų yra gebėjimų, kaip „žinių, įgūdžių ir požiūrių“, apibrėžimas. Šie metai bus skirti pabrėžti požiūriams į klausimus, kurie, be abejonės, yra idėja, kuriai įgyvendinti Europoje reikia įdėti daugiausia darbo.

Vykstant pirminėms diskusijoms su Kultūros komitetu dėl šių pasiūlytų Europos metų temos, D. Pack pabrėžė, kad tai yra gera Europos sėkmės istorija, skiriant dėmesį balsuotojams 2009 rinkimų metais. Todėl norėčiau paraginti Parlamentą ir visus mus tapti tikrais kūrybiškumo ir naujovių novatoriais ne tik 2009 m., bet ir jiems pasibaigus.

Mihaela Popa *PPE-DE vardu.* – (RO) Kaip žinote, Komisijos pasiūlymas dėl 2009 Europos kūrybiškumo ir naujovių metų yra iniciatyvos, skirtos įvairių dalykų svarbai pabrėžti, juos siejant su atskirais metais, dalis. Europai reikia pabrėžti kūrybiškumo ir naujovių svarbą, kad būtų galima susitvarkyti su mobiliąja Europa. Šios temos pasirinkimas Europos metais yra gera galimybė perteikti geriausią šios srities informaciją visuomenei atsižvelgiant ir skatinant politines diskusijas.

Bendras 2009 Europos metų tikslas, kad kūrybiškumo skatinimas taptų varomąja naujovių jėga ir pagrindiniu veiksmu ugdant asmeninius, profesinius, verslo ir socialinius įgūdžius visą gyvenimą. Kūrybiškumas ir naujovės yra dvi vertybės, kurių vertė didėja jas naudojant. Kuo daugiau jas naudosisime, tuo veiksmingesnės jos bus. Tačiau, kad jos būtų visiškai išnaudotos, būtina ypatingą dėmesį sutelkti palankioms aplinkybėms.

2009 metais kiekvienai valstybei narei bus svarbu skatinti veiklą pagal subsidarumo ir proporcingumo principus, kurioje dalyvautų jauni žmonės, vyrai ir moterys. Žinome, kad mokslo ir mokslinių tyrimų srityje trūksta moterų. Į šią veiklą taip pat turėtų būti įtraukti neįgalūs asmenys, turintys didelį kūrybiškumo potencialą.

Europos liaudies partija remia Europos naujoves ir teikia pirmenybę Europos inovacijų ir technologijų instituto įkūrimui. Tačiau, manome, kad tikėjimo igimtu žmonių kūrybiškumu ir naujoviškumu neužtenka. Mes turėtume organizuoti veiklą ir skatinti veikti. Todėl mes remiame pranešimą dėl Europos kūrybiškumo ir inovacijų metų, dėl kurio buvo tariamasi su Europos Komisija ir Taryba. Be to, svarbu ir toliau taikyti priemones šioms pastangoms remti pasibaigus šiems metams. Kaip pasakė Komisijos narys, mes, Europos Parlamento nariai, tikrai turime veikti kaip kūrybiškumo iniciatoriai.

Christa Prets *PSE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, dar nesibaigė Europos kultūrų dialogo metai, o mes jau galvojame apie kūrybiškumo ir naujovių metus. Tai gerai, nes šie du dalykai papildo vienas kitą. Tai labai svarbu, nes reikia daug kūrybiškumo ir naujovių norint užmegzti kultūrinį dialogą, naudoti jį ir padaryti savo gyvenimo dalimi. Dabar turime tai įgyvendinti praktikoje, kad sklandžiai sutiktume kitus metus ir prisitaikytume prie naujų reikalavimų. Kūrybiškumas turi būti laikomas varomąja naujovių jėga ir pagrindiniu asmeninių, profesinių, verslumo ir socialinių gebėjimų ugdymo veiksmu.

Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas mokymuisi visą gyvenimą. Europa privalo tapti kūrybiškesnė ir naujoviškesnė, kad galėtų kovoti su pasaulinės konkurencijos iššūkiais, prisitaikyti ir reaguoti į sparčius technologijų pasikeitimus ir įvykius. Šiuo klausimu dar reikia daug ką atlikti. Atsižvelgdami į mokslinių tyrimų ir plėtros programą ir į tai, kad kiekviena šalis privalo tam skirti 3 proc. savo BVP, neturėtume per daug atsilikti nuo nustatytų tikslų įgyvendinimo. Palyginę su kitomis šalimis tokiomis, kaip Jungtinės Valstijos ir Kinija, kurios skiria daug daugiau dėmesio moksliniams tyrimams ir plėtrai, galime matyti, kokias spragas turėtume užpildyti čia, Europoje.

Taip pat reikia nemažai kūrybiškumo ir naujovių rengiant finansavimo paketą. Šiai programai tikrai to reikėtų. Gaila, kad viską tenka daryti neturint jokių finansinių išteklių. Valstybės narės, organizacijos ir institucijos privalo pačios nustatyti prioritetus ir sugalvoti, kaip gauti lėšų. Tam, aišku, būtų naudingos atitinkamos ES paramos programos. Tačiau papildomoms naujovėms ir veiklai netrukdyti ir papildomas finansavimas, kuris tikrai būtinas.

Labai svarbu užmegzti glaudų ryšį tarp meno srities ir mokyklų bei universitetų. Taip pat reikia remti ir skatinti meną ir kultūrą, nes jiems reikia paramos kaip paskatos kūrybiškumui. Labai dažnai trūksta pinigų

esamoms idėjoms įgyvendinti. Todėl svarbu nenuvertinti ryšio su kultūrų dialogo metais, mobilumo metais ir kitais susijusiais dalykais. Taip mes galiausiai sužinosime, kokių pranašumų gali įgyti gyventojai ir kaip mes galėsime aiškiai ir suprantamai piliečiams paaiškinti, kad visi šie prioritetai galiausiai bus jiems naudingi asmeniškai ir skatins Europos Sąjungos plėtrą.

Hannu Takkula *ALDE frakcijos vardu.* – (FI) Gerb. pirmininke, man labai malonu, kad šiandien galiu kalbėti, nes posėdžiui vadovauja geriausias Parlamento pirmininko pavaduotojas Marekas Siwiecas ir gerbiamasis Komisijos narys Jánas Figelis ir vyksta diskusijos dėl labai įdomaus klausimo – kūrybiškumo ir naujovių. Nors visada galima užduoti klausimą, kas iš tikrųjų yra kūrybiškumas ir naujovės.

Labai dažnai atrodo, kad tai tik mažai ką reiškiantys žodžiai. Jei reikėtų atsakyti į klausimą, kas yra kūrybiškumas, žinau bent vieną atsakymą. Kaip yra pasakęs suomių kompozitorius Sibelius, kūrybiškumas yra kančia.

Aišku, kad Europai nebaisi kančia, jei ji kuria pridėtinę vertę. Jei tai yra kažkas, kas visoje Europoje skatina mums, kaip tautoms, eiti į priekį. Kaip suprantu, pagrindinis šių Europos metų tikslas yra sukurti šiek tiek papildomos vertės europinei tikrovei.

Kaip skatinti kūrybiškumą ir naujoves? Kaip žinoma pirmininkui, Jūsų šalyje, Lenkijoje, įsikurs Europos inovacijų ir technologijų institutas. Akivaizdu, kad tai vienas iš veiksmų, kuris šioje srityje paskatins Europos Sąjungos valstybes nars kurti naują papildomą vertę ir naujoves, vadovaujantis įvairiomis iniciatyvomis.

Tačiau, žinome, kad naujoves ar kūrybiškumą skatina ne vyriausybės sprendimai. Nesvarbu, ką čia nuspręstume, tai įvyks ne dėl mūsų priimtų sprendimų. Reikia išteklių ir kurti tinkamas sąlygas universitetuose, mokyklose ir įvairiuose mūsų visuomenės sektoriuose, kad žmonės galėtų skirti dėmesį naujovėms kurti ir vadovautis geriausia praktika. Taip jie galėtų atsikratyti stereotipinio mąstymo, trukdančio į dalykus pažvelgti naujai.

Manau, kad tai yra didžiausias uždavinys mums visiems. Žinome, kad švietimo institucijos mūsų šalyse buvo plėtojamose, remiantis ilgalaikėmis tradicijomis. Buvo mokoma tam tikrų tiesų, tačiau iš dalies į šiuos klausimus buvo bandoma žvelgti pliuralistiniu aspektu. Privalome suvokti, kad kritikuodami ir nesutardami, mesdami iššūkių paradigmoms ir tariamoms tiesoms, galime sukurti naują vertę.

Žinau, kad Komisijos narys tikrai skatins visas valstybes nars siūlyti nacionalines naujovių strategijas, kurios padėtų studentams atrasti naujų idėjų ar sudarytų galimybes atsirasti naujiems mąstymų būdams, pradedant mokyklomis ir baigiant universitetais, remiantis mokymosi visą gyvenimą programa.

Tai svarbus klausimas. Manau, kad svarbiausias šių Europos metų indėlis bus tas, kad kūrybiškumas, naujovės ir nauji mąstymo būdai taps diskusijų centru. Galbūt tai padės kurti naujoves ir naują papildomą vertę, galbūt skatins gaminti produktus, nes ekonomika Europos Sąjungai yra svarbi. Dėkoju, gerb. pirmininke.

Mieczysław Edmund Janowski *UEN frakcijos vardu.* – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Paulas Gauguinas yra pasakęs: „Užmerkiu akis, kad galėčiau matyti“. Jei norime geriau matyti, suprasti ir veikti, turime pažadinti igūdžius ir gabumus, kurie slypi mumyse. Labai svarbu išnaudoti visas Europos visuomenės turimas galias sutinkant pasaulio metamus iššūkius. Sudarome mažiau nei 8 procentus viso pasaulio gyventojų. Kiti žmonės taip pat nėra nei pasyvūs ar mažiau talentingi. Todėl Sąjungos už tautų Europą frakcijos vardu norėčiau pritarti Europos kūrybiškumo ir naujovių metų paskelbimui.

Tačiau nenorėčiau, kad ši veikla būtų tik vardan veiklos. Privalome daryti viską, kad veltui nebūtų švaistomos turimos galimybės ir gabumai kuriant naują ir teigiamą naudą visose srityse – technologijų, verslo, finansų, socialinėje ir kt. Negalime švaistyti tūkstančių talentingų, jaunų ir senų bei neigalių europiečių igūdžių, gebėjimų ir sunkauso darbo. Turime daryti viską, kad pažangių sprendimų pateikimo tvarka taptų paprastesnė. Šiam tikslui išnaudokime programos 7-ąjį tikslą.

Mikel Irujo Amezaga *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (ES) Pirmiausia norėčiau pasveikinti Komisijos narį už pateiktą pasiūlymą ir pranešėją K. Batzeli su pranešimu, kuris sulaukė beveik vieningo palaikymo, išskyrus vieną mūsų komiteto narį.

Viena vertus, norėčiau pastebėti, kad mano regione, Baskų krašte, šie metai yra pažymimi kaip naujovių metai. Tai vyksta remiantis koncepcijomis, kurios buvo patvirtintos 2007 metais. Ir manau, kad turėtų būti įmanoma bent kai kurias iš jų įgyvendinti.

Tiksliau sakant, viena iš idėjų yra kritinio, laisvo mąstymo propagavimas visuomenėje. Bent ši idėja galėtų būti įtraukta į šiuos metus. Iškelianti mokslinę dvasią ir ugdanti gebėjimus motyvuotai pagrįsti mintis, ji skatins pokyčius organizacijose ir institucijose bei prisidės prie modernaus, atviro ir novatoriško žemyno kūrimo.

Kita vertus, kūrybiškumo ir naujovių metai turėtų skatinti atvirų naujovių idėją – naujovių, kurios būtų grindžiamos vidiniais gebėjimais, apimtų visus galimus šaltinius – vartotojus, tiekėjus ir jų tinklus, t. y. ne tik produktus ir technologijas, bet ir su vertės kūrimu susijusius neapčiuopiamus ir daugialypius aspektus.

Taip pat šiais metais naujovės turėtų pasiekti visas sritis ir visas vyriausybes. Čia kalbu ne tik apie valstybių narių vyriausybes, bet ir regionus ar nevyriausybinės institucijas, kurios gali daug ką padaryti per metus. Norėčiau paprašyti į jas taip pat atsižvelgti.

Naujovės taip pat turi skverbtis į visas organizacijas ir institucijas, viešas ar privačias, pelno siekiančias arba nesiekiančias ir visas gyvenimo sritis. Ypač jos turėtų propaguoti socialines naujoves ir naujoves, remiančias aplinkos tvarumą.

PIRMININKAVO: A. VIDAL-QUADRAS

Pirmininko pavaduotojas

Vladimír Železný *IND/DEM frakcijos vardu.* – (CS) Gerb. pirmininke, buvau išrinktas į Europos Parlamentą buvusioje komunistų valstybėje. Tačiau, ES mes vėl susiduriame su tais dalykais, kurie, manėme, jau seniai baigėsi. Atrodo, lyg būtų *dějů* vu. Visą komunistinę erą gyvenau savo šalyje, kurioje mūsų gyvenimas buvo rūpestingai išdalytas į metus, mėnesius, savaites ir dienas, iš kurių kiekviena buvo skirta kam nors. Turėjome Liaudies kultūros metus, Knygos mėnesį, Čekoslovakijos ir Tarybų Sąjungos draugystės mėnesį, Kosmoso savaitę, Kalnakasių dieną. Mūsų gyvenimas buvo kaip viena didelė nesibaigianti kampanija. Tai buvo daroma siekiant paslėpti laisvės trūkumą bei apelsinų ir mėsos stygių. Kaip Europos Sąjungos nariai, apelsinų ir mėsos trūkumo nejaučiame. Tačiau Sąjunga pasiduoda tai pačiai pagundai – gauti rezultatų vykdant kampaniją, o ne kantraus ir nuolatinio darbo dėka.

Kaip Europos Sąjunga ketina labiau skatinti kūrybiškumą? Kūrybiškumas priklauso nuo išradimo ir talento, nuo įkvepiančios (ar bent jau geros) idėjos. Taip pat mes padarysime, kad šimtai naujų nevyriausybinių organizacijų taptų laimingos, ir nieko daugiau. Šios organizacijos yra lyg keista liga, veikianti mūsų demokratiją. Nors jos nėra niekieno išrinktos ar įgaliotos, šios organizacijos gali gauti pinigų iš fondų, nes jos veikia vardan kilnaus tikslo. Jos su džiaugsmu išnaudos visą biudžetą šiai metinei kampanijai. Mokesčių mokėtojų pinigai bus išleisti tūkstančiams lapelių, daugybei reklaminių skelbimų, renginių ir seminarų. Tačiau kūrybiškumas išliks, jis niekur nedings ir po metų. Gerb. pirmininke, turiu pasiūlymą. Siūlau vietoj Europos kūrybiškumo ir naujovių metų kitus metus paskelbti įprastinio darbo be jokių kampanijų metais. Metai be kampanijų – tai būtų toks palengvėjimas. Dėkoju.

Thomas Wise (NI). – Gerb. Pirmininke, bendras 2009 Europos metų tikslas yra „propaguoti visuotinį kūrybiškumą kaip varomosios naujovių jėgos ir pagrindinio veiksnio – asmeninių, profesinių, verslo ir socialinių gebėjimų – ugdymo, vadovaujantis mokymusi visą gyvenimą“. Tačiau mes visada kalbame apie naujus teisės aktus. Valstybės, susipainiojusios teisės aktuose ir biurokratijoje, slopina žmonių kūrybiškumą ir verslumą. Mažai tikėtina, kad Belgijoje kada nors kas nors taps panašus į Joe Meeką arba Richardą Bransoną. Būkime atviri, *The Singing Nun* nėra panaši į *The Beatles* arba *the Rolling Stones*.

Po to, kai Komisija nugrims į nežinią, išliks puikūs Europos kultūros kūriniai. Todėl neslopinkime menininkų priimdami dar daugiau teisės aktų. Kaip kažkada apgailestaudamas pasakė didysis Ralas Donneris: „Nežinote, ką prarandate, kol to netenkate, o taip!“.

Pál Schmitt (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Europos kūrybiškumo ir naujovių metai yra puiki proga atkreipti žmonių dėmesį į Sąjungos veiklą švietimo ir mokslinių tyrimų srityje, ypač į Mokymosi visą gyvenimą programą.

Mokymasis visą gyvenimą yra sudėtinė Lisabonos programos dalis. Į jos svarbiausius tikslus įeina žinių visuomenės skatinimas, didelis konkurencingumas, ekonomikos plėtra ir darbo vietų kūrimas. Kalbėdami apie kūrybiškumą, paprastai galvojame tik apie mokslininkus, inžinierius, statybininkus arba amatininkus. Tačiau, be ekonominių ir technologinių naujovių, kūrybiškumas mums gali būti aiškinimas paprasčiau ir suprantamiau. Tai kūrybiškumas menine prasme.

Mus nuolat stulbinantys menininkai labiau prisideda prie to, kad mūsų gyvenimas būtų pilnavertis. Nesvarbu, ar tai tapyba, skulptūra, literatūra, muzika, teatras, grafika, fotografija, dizainas ar net filmas, kuris suburia didelę auditoriją. Meno kūriniai apibūdina mūsų gyvenimo kokybę.

Kūrybiškumo metai duoda gerą galimybę pripažinti ir vertinti tuos žmones, kurie mūsų aplinką daro tinkamą gyventi, formuoja mūsų skonį, geriau įvertina jaunųjų europiečių nuomonę ir poreikius.

Suprantu, kad būtinos naujoviškos ir kūrybiškos technologijos, kurios sukeltų revoliucinius pokyčius. Esame apakinti pasakiškų automobilių, stebuklus darančių ryšių priemonių ir naujoviškų mokslinių tyrimų, tačiau ko būtų vertas mūsų gyvenimas, jei jame nebūtų mus supančių puikių meno kūrinių, skulptūrų, grafikos, tekstilės ar muzikos ir literatūros kūrinių?

Labai norėčiau, kad į Europos Sąjungos programas bus įtrauktas kultūros vertinimas, ypač darbų, kurie prisideda prie didžiavimosi Europa ir dėl to mes visi dar labiau džiaugiamės, kad esame europiečiai.

Galiausiai nors iki šiol kalbėjau tik apie meną, tikiuosi, kad Europos inovacijų ir technologijų institutas, neseniai pradėjęs veikti Budapešte, taip pat veiksmingai prisidės prie šių metų sėkmės. Dėkoju už dėmesį.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, spartėjant globalizacijos procesui, vartojimo didėjimas kartu su ekonomine plėtra, sveikatos priežiūros ir kultūros išteklių priklauso nuo: švietimo veiksmingumo; veiklos, skirtos kasdieniam žmonių kūrybiškumui ir novatoriškumui propaguoti; geresnių organizacinių ir finansinių modelių, skirtų naujovėms ir idėjoms, gerinančioms produktyvumą ir kokybę, kuriančioms darbo vietas, mažinančioms išlaidas ir gerinančioms konkurencingumą, įdiegti.

Šiuo atveju svarbiausia yra tobulinti švietimo sistemą, apimančią įstatymų numatytą švietimą, turinčią skatinti kūrybišką mąstymą. Taip pat pažangų mąstymą turėtų skatinti žiniasklaida, demonstruodama laimėjimus ir rodydama pagarbą tiems, kurie prie to prisidėjo. Naujovės ekonomikoje, įvairiais vietos valdžios lygmenimis galėtų sukelti didelį susidomėjimą, panaikinus administracines kliūtis ir esant visiškai socialinei integracijai, kuri didžiąja dalimi priklauso nuo politikų.

2009 m. kūrybiškumo ir naujovių metai neturi būti mąstymo, o konkrečios ir kūrybinės veiklos metai. Direktyvos projektas yra būtinas ir pateikti pakeitimai jos esmės nekeičia. Dėkoju, gerb. K. Batzeli, už pranešimą.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE). - (PL) Gerb. pirmininke, kūrybiškumas ir naujovės yra pagrindiniai žinių visuomenės ekonomikos veiksniai. Europos ekonomika tikrai yra viena iš tokių. Susiduriant su globalizacijos iššūkiais ir naudojantis jos teikiama galimybėmis būtinas naujoviškas ir kūrybinis požiūris.

Ekonominė veikla yra viena iš sričių, kurioje kūrybiškumas ir inovacijos yra svarbūs sėkmės garantai, dažnai priduodantys lemiamo konkurencinio pranašumo. Be jų būtų sunku įsivaizduoti produktus ar paslaugas, kurios tenkintų didėjančius vartotojų poreikius. Manau, kad Europos Komisija ypač daug dėmesio turėtų skirti aktyvesniam bendrovių dalyvavimui, ypač jų patirčiai pasinaudojant žmogiškųjų inovacijų ir kūrybiškumo potencialo pranašumais.

Nėra lengva įgyti kūrybiškumo ir kurti naujovių, bet tikrai jas reikia remti. Švietimas yra labai svarbi priemonė, galinti padėti tai įgyvendinti. Tačiau, neturėtume apsiriboti tik mokyklomis ar akademiniu mokslu. Svarbu, kad kūrybiškumas ir naujovės būtų propaguojamas kiekvienu švietimo lygmeniu įvairiomis formomis ir aktyvaus gyvenimo metu, ir esant pensinio amžiaus. Propaguojant naujoves ir kūrybiškumą, verta pasinaudoti įgyta patirtimi iš esamų švietimo programų ir kitų iniciatyvų, ypač tarpvalstybiniu mastu.

Manau, kad 2009 m., paskelbti Europos kūrybiškumo ir naujovių metais, padės labiau didinti žmonių sąmoningumą, skleisti informaciją apie gerą praktiką ir skatinti mokslinius tyrimus ir kūrybiškumą. Be to, skatins diskusijas dėl politikos ir būtinų pokyčių, siekiant, kad kūrybiškumas ir naujovės sulauktų daugiau paramos iš kompanijų, Europos institucijų ir valstybių narių.

Jerzy Buzek (PPE-DE). - (PL) Gerb. pirmininke, labai retai pritariu visiems prieš mane pasisakiusiems. Tačiau visi labai aiškiai ir įtikinamai kalbėjo, kodėl šie metai tokie svarbūs. M. E. Janowski tik prieš kelias minutes kalbėjo ypač išraiškingai. Tačiau taip pat pritariu sakantiems, kad šie metai gali būti dar vieni jokių aiškių rezultatų neduosiantys metai. Todėl, jeigu nenorime, kad taip būtų, privalome imtis konkrečių žingsnių.

Vienas iš tokių žingsnių būtų pareiškimas, kad mes įgyvendiname svarbiausius prioritetus, nustatytus Lisabonos strategijoje. Nesu girdėjęs nei vieno dėl to pasakiusio. Tai labai svarbus klausimas. Būtent Lisabonos

strategijoje mes pirmiausia susiejome technologinius ir ekonominius klausimus su meniniais. Jei ketiname kalbėti apie konkrečius veiksmus, manau, reikėtų daryti tai dviem lygmenimis.

Pirmasis lygmuo (naudojuosi tuo, kad Komisijos narys J. Figelis atsakingas už mokyklinį lavinimą ir švietimą, yra čia) yra švietimas. Turime ištirti padėtį Europos Sąjungoje. Ar mūsų vidurinėse mokyklose imatrikuliacinis egzaminas tikrai skatina šį egzaminą laikančių jaunų žmonių kūrybinį mąstymą? Reikia išnagrinėti, kas vyksta Europoje. Viena vertus, mums trūksta estetiško jausmo, kita vertus – matematinių gebėjimų ir mokslo. Įprastos žmonių pastangos to padaryti negali. Europos universitetų asociacija dažnai pasisako šiuo klausimu.

Dar vienas klausimas yra labai svarbus. Kalbant apie išteklius, tam tikrus išteklius norima priskirti Europos Sąjungos lygmeniui. Šių metų pabaigoje turime pateikti pranešimą ar konkrečią informaciją dėl padėties atskirose valstybėse narėse, ko trūksta ir kaip galėtume palyginti, nes iki dabar nesame niekada to tinkamai darę europiniu lygmeniu. Tai padės mums įgyvendinant Lisabonos strategiją.

Zita Pleštinská (PPE-DE). – (SK) Komisijos nary, J. Figeli, džiaugiuosi, kad šiandien dalyvaujate šiose diskusijose. Jūsų gyvenimiškoji patirtis yra daugybe atžvilgiu panaši į manąją.

Mano, kaip menininko patirtis, leidžia sakyti, kad Europos metų priskyrimas konkrečioms temoms tikrai gerina visuomenės supratimą ir dalyvavimą.

Kadangi Europa privalo kilti į kovą su globalizacijos iššūkiais ir galimybėmis stiprindama savo kūrybinius ir naujovių gebėjimus, pritariu Komisijos sprendimui 2009 m. paskelbti Europos kūrybiškumo ir naujovių metais.

Varomosios naujovių jėgos yra žmonės, jų profesiniai, verslumo ir socialiniai gebėjimai. Todėl ypatingas dėmesys turi būti skiriamas mokymuisi visą gyvenimą. Pritariu pasiūlytomis priemonėms skatinti kūrybiškumą ir naujovių gebėjimus visuose mokymosi visą gyvenimą etapuose – dirbant ir išėjus į pensiją.

Esu įsitikinęs, kad norint pasiekti 2009 m. tikslus, kad Europa gautų naudos iš naujovių, reikia suderinti tam skirtas priemones su kitomis politikos rūšimis, kurios toliau tęstųsi pasibaigus Europos kūrybiškumo ir naujovių metams.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) 2009 m. paskelbimas Europos kūrybiškumo ir naujovių metais yra tvirtas mūsų įsipareigojimas. 42 proc. verslininkų, dirbančių ES pramonės ir paslaugų srityje, yra pranešę apie savo vykdomą veiklą naujovių srityje. 2003 m. 65 proc. Vokietijos kompanijų padarė išradimus ir 312 patentų buvo išduota vienam milijonui gyventojų lyginant su Europoje esamu vidurkiu – 128 patentai – vienam milijonui gyventojų. Rumunijoje vienas penktadalis bendrovių vykdo novatorišką veiklą. 2006 m. Europoje moksliniams tyrimams ir naujovėms buvo skirta tik 1,84 proc. BVP lyginant su Lisabonos strategijos numatytu 3 proc. rodikliu.

Investicijos į mokslinius tyrimus ir naujoves nedidėja taip kaip Europos BVP. Manau, kad tyrimų, apklausų, konferencijų ir informacinių kampanijų neužtenka. Europos kūrybiškumo ir naujovių metai turėtų būti pažadų tesėjimo metai. Kūrybiškumo skatinimas turi sulaukti tinkamos paramos tiek iš Bendrijos biudžeto, tiek iš valstybių biudžetų. Komisijos nary, šiandien kartu su mumis, Europos Parlamentu ir valstybėmis narėmis, įsipareigojate 2009 m. Europoje skatinti kūrybiškumą ir naujoves.

Dumitru Oprea (PPE-DE). - (RO) Norėtume padėkoti visiems, kurių dėka Centrinės ir Rytų Europos šalyse kūrybiškumas buvo iškilmingai paminėtas metais anksčiau. Tiesą sakant, Budapeštas yra šios naujos kūrybiškumo ir naujovių tendencijos Europoje sostinė. Todėl svarbiausiems universitetams buvo suteikta galimybė skatinti šią Europos vykdomą politiką imantis konkrečių veiksmų bent viename kiekvienos paskutiniuos plėtros etapais prisijungusios šalies universitete. Šioje veikloje žodis tenka ekspertams ir specialistams. Taip pat esame pateikę pasiūlymą, kad du arba trys geriausi tų šalių mokslininkai turėtų galimybę apsilankyti penkiuose geriausiuose universitetuose ir mokslinių tyrimų centruose Europoje.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, 2009 m. Europos kūrybiškumo ir naujovių metai leidžia propaguoti kultūrinį, mokslinį ir ekonominį bendradarbiavimą, parodo kiekvienai šaliai atsiveriančias perspektyvas plėtoti nacionalinę programą, skatinti žmonių kūrybinį potencialą.

Kadangi mokymasis visą gyvenimą yra svarbus, todėl kūrybiškumas, kaip kiekvienos naujovių politikos pagrindas, yra lemiamas kartoms kuriant naują socialinę vertę. Tokia politika rodo, kad remiame ir tobuliname žmogiškuosius išteklius. Šie ištekliai yra svarbiausi. Būtinai tiesioginis švietimo, kultūros ir mokslo ryšys. Svarbu, kad institucijos sąveikautų plėsdamos ribas. Kūrybiškumas ir naujovės turi apimti visas amžiaus kategorijas. Tai pat svarbu, kad tam būtų skirti reikiami ištekliai ir talentus skatinanti visuomeninė parama.

Talentai ugdomi, bet jiems reikia paramos, nes visuomenės varomoji jėga yra gabios, talentingos ir kūrybiškos asmenybės.

Ján Figel', *Komisijos narys.* – (SK) Norėčiau labai padėkoti visiems už įdomią diskusiją. Tai rodo susidomėjimą naujovėmis ir kūrybiškumu bei Parlamento palaikymą. Pastebėjau, kad diskusijose daugiausia dalyvavo nariai iš naujųjų valstybių narių. Tai geras ženklas, rodantis, kad įvykus Sąjungos plėtrai naujos temos ir tikrovės yra vertinamos iš viso pasaulio ir vietos perspektyvų.

Amerikos sociologas Ričardas Florida yra pasakęs, kad pažangią visuomenę sudaro trijų „T“ raidžių junginys – talentas, technologijos ir tolerancija. Kiekvienas iš mūsų turime kokį nors talentą, kuris skiriasi nuo kitų. Tokios technologijos, kaip kompiuteris, muzikos instrumentai, galbūt ir neigaliųjų vežimėlis, yra priemonės ugdyti įgūdžius. Trečiosios „T“ raidės – dėl tolerancijos kiekvienas iš mūsų, net ir esantieji nuošalyje ir silpnesni už kitus, gali dalyvauti tobulėjimo, socialinio įsitraukimo ir naujų žinių įgijimo procese.

Džiaugiuosi, kad vyksta 2008 metų tikslų tęstinumas. Mūsų tikslas yra kultūrų įvairovės ir dialogo pagrindu sukurti kitokio masto kultūros darbotvarkę, t. y. kūrybinę pramonę. Jos padedama kultūra taps kūrybine visuomenės dalimi ir nuolatine ekonomikos kūrimo proceso dalimi. Kultūra daro įtaką. Ji nėra susijusi su vartojimu. Jei požiūris į kultūrą būtų toks, mūsų kūrybinę pramonę klestėtų, sukurtų geras darbo vietas ir labai prisidėtų prie ekonominės plėtros, kaip numatyta Lisabonos strategijoje. Tai nėra verslo arba kultūros dichotomija, o tinkama ir suderinta bendrija.

Be to, žinių perkėlimas į praktiką yra labai svarbi mokymosi proceso dalis. Dažnai mūsų mokymasis vyksta izoliuotai ir būna mažai susijęs su praktiniais poreikiais. Nenorėdamas ilgai kalbėti, trumpai reziumuosiu, kad čia buvo pritarta dėl verslo sektoriaus ir verslo švietimo ne tik Europos Sąjungos, bet ir dėl valstybių narių atsakomybės propaguoti ir remti talentą bei naujoves. Visa tai susiję su švietimo sistemos modernizavimu ir mokymusi visą gyvenimą.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad naujovės gali būti matomos ne tik galutiniame produkte ar naujose paslaugose. Jas taip pat rodo nauji požiūriai, metodai ir mąstymas. 2009 m. tikslas yra pakeisti mūsų suvokimą apie naujovių svarbą, talento ir kūrybiškumo vertę. Labai jums dėkoju. Lauksiu tolesnio bendradarbiavimo.

Katerina Batzeli, *pranešėja.* – (EL) Gerb. pirmininke, manau, kad Parlamente visi vieningai pritaria, kad 2009 m. taptų kūrybiškumo ir naujovių metais. Mes stengėmės didinti pasitikėjimą 2009 m. programos sėkme ir visa tai įmanoma bendro sprendimo procedūros dėka. Europos Parlamentas patvirtino, kad ši tvarka bus vykdoma politika, pagrįsta susitarimu tarp institucijų ne tik dėl sprendimų priėmimo, bet taip pat dėl programos įgyvendinimo ir veiksmingumo.

Norėčiau pabrėžti, kad Komisija privalo atsižvelgti į EP narių susirūpinimą dėl programos įgyvendinimo ir sėkmės, kontroliuojant ir gaunant šalies valdžios ir suinteresuotų šalių pasiūlymus. Kūrybiškumo ir naujovių tema turės vyrauti visose politikos srityse. Taip pat tai palengvins judumą tarp menininkų, kultūros pramonės, pedagogikos specialistų ir mokytojų.

Tam reikalingas daug didesnio masto tikrinimas, nei buvo kultūrų dialogo metais, kai lėšos buvo aiškios ir užtikrintos, sprendžiant iš Europos Bendrijų metinio biudžeto. Atsižvelgiant į Komisijos nario J. Figel ir savo kolegų žodžius, kad turėtume stebėti programos įgyvendinimą, norėčiau atkreipti šių Rūmų dėmesį, kad kultūrų dialogo bei kūrybiškumo ir naujovių dialogas privalo būti mūsų politikos komunikacijos centre atsižvelgiant į Europos Parlamento rinkimus. Taip truputį prisidėsime prie piliečių rengimo verslui, kūrybiškumui ir kultūrai.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Diskusijos yra baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Bogdan Golik (PSE), raštu. – (PL) Prieš tapdamas Europos Parlamento nariu, turėjau galimybę susipažinti su švietimo sistemų ir privačių bendrovių veikimo principais. Iš savo turimos patirties galiu pasakyti, kad Europai reikia ugdyti savo kūrybiškus ir naujoviškus įgūdžius vardan socialinių ir ekonominių priežasčių.

Man atrodo, kad kiti kūrybiškumo ir naujovių metai bus puiki galimybė gerinti ES konkurencingumą globalizuotame pasaulyje. Tiek Lenkijos vyriausybė, tiek ES remia projektus, skirtus valstybių narių

bendradarbiavimui švietimo, apsikeitimo gera praktika bei žinių ir naujovių spartinimo srityse Europoje. Džiaugiuosi, kad tai tapo konkretesniu dalyku 2008 m. liepos mėn. įkūrus EIT būstinę Budapešte.

Kad galėtume visiškai išnaudoti žmonių gebėjimus ir pasinaudoti tokiomis idėjomis kaip EIT, būtina ne tik gerai išvystyta infrastruktūra, skirta žmonių kūrybiškumui skatinti, bet ir paramos sistema, užtikrinanti tinkamas darbo sąlygas, suteikianti asmeninio tobulėjimo galimybes. Pasinaudodamas šia galimybe norėčiau atkreipti dėmesį į Lenkijos mieste Lodzėje vykdomą iniciatyvą. Šiame mieste yra vienas iš EIT padalinių. Europoje Lodzė išsiskiria novatoriškais ir išskirtiniais gebėjimais šiuolaikinio švietimo ir verslo koncepcijų srityse. Mums būtų naudinga tinkamai išnaudoti tokias palankias aplinkybes, kaip kūrybiškumo ir naujovių metai, bei nepakankamai vertinamą tokių miestų, kaip Lodzė potencialą!

Zita Gurmai (PSE), raštu. – (HU) Kūrybiškumas ir naujovės yra labai svarbūs Europai, norint veiksmingai reaguoti į globalizacijos iššūkius ir galimybes. Europos ekonomikoje svarbiausia yra gerai pritaikyti žinias ir naujoves, todėl tam turime skirti ypatingą dėmesį. Europos metais, skirtais kūrybiškumui ir naujovėms, norima atkreipti į tai dėmesį.

Europos ekonomikos dinamiškumas labai priklauso nuo jos novatoriškų gebėjimų. Europa privalo kūrybiškus ir novatoriškus gebėjimus taikyti tiek socialiniu, tiek ekonominiu aspektu. Todėl, manau, kad Europos metais taip pat svarbu kalbėti apie praktines priemones ir naujovių plėtros skatinimą.

Kūrybiškumo rezultatai ir naujovės privalo tapti žinomesnės. Todėl ypač reikia teikti informaciją ir vykdyti propagandines kampanijas, renginius europiniu, valstybių narių, regioninių ir vietos lygmenimis, pateikiant esmę ir supažindinant su gera praktika.

Būtina propaguoti tinklų grupes, kurie yra laikomi varomąja naujovių jėga, kurti žinių trikampius ir skatinti įvairias švietimo formas. Norėdamos propaguoti naujoves, valstybės narės privalo skirti dėmesį naujovėms skatinti paslaugų, ypač technologijų perdavimo srityse, atliekant apklausas, kuriant naujovių tinklus užmezgant ryšius su universitetais ir verslininkais dėl žinių perdavimo ir galimybių gauti geresnį finansavimą.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Vienas iš naujovių šaltinių yra įvairovė. Dėl ES vykdomos plėtros Europoje atsiranda įvairių naujovių šaltinių. Deja, daugeliui Rumunijos ir Bulgarijos studentų dalyvavimo programoje *Erasmus* išlaidos yra pernelyg didelės. Tai mažina jų dalyvavimo lygį.

Erasmus buvo sukurta 1987 metais, kad studentai Europoje turėtų judumo ir geresnės karjeros perspektyvas. Praėjus dvidešimčiai metų, ši programa ne tik pritraukė du milijonus studentų iš 3100 aukštojo mokslo įstaigų, bet taip pat labai prisidėjo prie studentų akademinio gyvenimo gerinimo, padėjo įgyti pasitikėjimo ir tarpkultūrinių gebėjimų.

Nors tai nebuvo vienas iš šios akivaizdžių tikslų, programa *Erasmus* padėjo studentams suvokti Europos Sąjungos esmę – judėjimo galimybes šioje įvairioje, bet vieningoje tautų šeimoje.

Todėl, artėjant kūrybiškumo ir naujovių metams, manau, kad papildomų lėšų skyrimas studentams, atvykstantiems iš nesenai įstojusių valstybių narių, padidintų dalyvavimą programoje ir padidėtų įvairovės kaip naujovių ir kūrybiškumo šaltinio svarba.

22. Kai kurių teisės aktų suderinimas su reguliavimo procedūra su tikrinimu, „Omnibuso“ reglamento antroji dalis - Teisės aktų derinimas su naujuoju sprendimu dėl komitologijos (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra jungtinės diskusijos dėl šių pranešimų:

– A6-0100/2008 Józsefo Szájerio, teisės reikalų komiteto vardu, dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kai kurių teisės aktų, kuriems galioja Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, nuostatų, susijusių su reguliavimo procedūra su tikrinimu, suderinimo su Tarybos sprendimu 1999/468/EB su pakeitimais, padarytais sprendimu 2006/512/EB. Antroji dalis (COM(2007)0824 – C6-0476/2007 – 2007/0293(COD)) ir

– A6-0345/2008 Józsefo Szájerio, teisės reikalų komiteto vardu, su rekomendacijomis Komisijai dėl teisės aktų derinimo pagal naująjį sprendimą dėl komitologijos (2008/2096(INI)).

József Szájer, pranešėjas. – (HU) Žmonijai jau seniai žinoma, kad sprendimus priimanti institucija ir ypač juos įgyvendinanti, negali veikti be parlamentinės kontrolės. Šiandien, turint omenyje Lisabonos sutarties

rengimą, dažnai tenka išgirsti apie vadinamąjį Europos Sąjungos demokratinį deficitą. Tai pat daug girdime apie biurokratiją Briuselyje.

Įdomiausia tai, kad Lisabonos sutartį šiandien remia ne tie asmenys, kurių interesus tenkintų visi šie pakeitimai, ar tie, kurie mano, kad Lisabonos sutartis užtikrina veiksmingesnę įgyvendinančios institucijos, Europos Komisijos ir vadinamosios Europos biurokratijos kontrolę. Tegul tai įvertina manantys, kad Lisabonos sutartis nėra reikalinga.

Esu įsitikinęs, kad suteikdami didesnių galių tiesiogiai piliečių išrinktam Europos Parlamentui, o ne Europos Komisijai, mes šį tikslą įgyvendinsime. Ypač kai Parlamentas ir Taryba ar įstatymų leidžiamoji institucija vis daugiau įgaliojimų suteikia Europos įgyvendinančiai institucijai, Europos Komisijai vis dažniau sukuriant detalias taisykles.

Dažnai turime veikti nedelsdami, neveikiant sudėtingam Europos teisės aktų leidybos mechanizmui, nesant galimybės Tarybai ir Parlamentui susitikti. Todėl tokiais atvejais nelieka nieko kito, kaip įgaliojimus perduoti Komisijai siekiant veikti greitai ir veiksmingai.

Tai vis dar vyksta. Šiuose pranešimuose kalbama apie 2006 m. Europos Parlamento ir Komisijos sudarytą susitarimą, pagal kurį Europos Parlamento įtaka ir galios apims ir Komisijos priežiūrą teisės aktų įgyvendinimo srityse. Iki šiol tokią galimybę turėjo tik teisės aktų leidžiamasis organas – Taryba.

Europos Komisija pateikė keturis dokumentų rinkinius, iš kurių du buvo priimti per vasaros sesiją. Trečiasis yra teikiamas dabar. Mano iniciatyva parengtame pranešime kalbama apie šio proceso įgyvendinimo principus ir šios priežiūros fiksavimą.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad šiomis diskusijomis buvo pasiektas naudingas kompromisas. Tačiau Parlamento vardu norėčiau paaiškinti, kad tai nėra laikoma precedentu šiuo metu rengiamų komiteto procedūrų atžvilgiu ar būsimų ateityje.

Priežiūros galios atiteks Parlamentui, neatsižvelgiant į Lisabonos sutartį. Kitaip tariant, panašias galias užtikrinanti Lisabonos sutartis pažengė šiek tiek toliau. Ir mes jau įgyvendiname šias galias.

Parlamento laukia milžiniškas darbas, todėl būtina užtikrinti tam visas reikalingas priemones. Todėl jau ėmiausi priemonių ir dėl biudžeto, kad atsisakę biurokratijos, suteiktume Parlamentui galimybę užbaigti šią naują užduotį. Kitaip tariant, Parlamentas taip pat privalo pasirengti užbaigti šią užduotį. Manau, kad po šio žingsnio Europos Sąjunga taip pat taps demokratiškesnė ir skaidresnė. Imsimės priemonių padaryti taip, kad įgyvendinančią instituciją prižiūrėtų įstatymų leidžiamoji institucija, turėdama suverenumą tarp europinių institucijų. Dėkoju už dėmesį.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, Komisijos vardu norėčiau pritarti J. Szájerio pateiktiems dviem pranešimams ir dėkoju pranešėjui už darbą. *Köszönöm szépen Jóska.*

Pirmuoju svarstymu buvo pasiektas susitarimas dėl vadinamojo antrojo „Omnibuso“. Šios papildomos įstatymų leidžiamosios priemonės bus pateiktas svarstyti su peržiūrėtu sprendimu dėl komitologijos. Tai reiškia stipresnį Parlamento vaidmenį ir išsamesnį demokratišką nagrinėjimą. Komisijai labai malonu matyti, kad darbai vyksta gana sparčiai ir bus priimti teisingi trijų institucijų sprendimai – Tarybos, Parlamento ir Komisijos.

Antruoju pranešimu Parlamentas iš tikrųjų paragino Komisiją pateikti naujų pasiūlymų dėl tolesnių riboto skaičiaus įstatymų priėmimo. Galiu jus užtikrinti, kad Komisija ketina nuodugniai išnagrinėti Jūsų pranešime pateiktas rekomendacijas. Po to, kai įvertinimas bus atliktas, galėsime nuspręsti, kaip geriausia būtų reaguoti į Parlamento rekomendacijas.

Galiausiai taip pat norėčiau tikėtis, kad Tarybos nagrinėjimas ir kitas Parlamento „Omnibusas“ taip pat vyks sparčiai ir sklandžiai.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

23. Žiniasklaidos sutelkimas ir pliuralizmas Europos Sąjungoje (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Marianne Mikko pranešimas (A6-0303/2008) Kultūros ir švietimo komiteto vardu dėl žiniasklaidos sutelkimo ir pliuralizmo Europos Sąjungoje (2007/2253(INI)).

Marianne Mikko, pranešėja. – Gerb. pirmininke, ES valstybių narių skaičius padidėjo beveik dvigubai nuo 2004 m. pradžios. Vienas iš svarbiausių iššūkių po įvykusios plėtros, yra užtikrinti šiuo metu egzistuojanti geriausią demokratijos apsaugos standartų ir pagrindinių laisvių susiliejimą. Šiame pranešime pritariama visoms iniciatyvoms, skirtoms demokratijai užtikrinti, ir atkreipiamas dėmesys, kad žiniasklaida išlieka įtakingu politiniu įrankiu, kuris neturėtų būti vertinamas tik iš ekonominės pusės.

Pranešime pripažįstamas Europos Komisijos sprendimas patikimų ir objektyvių žiniasklaidos pliuralizmo rodiklių nustatymą patikėti trijų Europos universitetų konsorciui.

Be to, šiame pranešime yra pabrėžiamas poreikis įsteigti priežiūros ir įgyvendinimo sistemas, pagrįstas nustatytais rodikliais. Šiame pranešime taip pat įvertintos leidėjų ir žurnalistų atstovų pastangos sukurti žiniasklaidos laisvės chartiją. Be to, pranešime yra akcentuojamas socialinių ir teisinių garantijų užtikrinimo žurnalistams ir redaktoriams poreikis.

Pranešime nurodoma, kad tarptautinių įmonių šalyse, kuriose jos veikia, turi būti užtikrinta geriausios redagavimo ir žurnalistinės laisvės. Išreiškiamas susirūpinimas dėl į ES 2004 ir 2007 metais įstojusiose valstybėse narėse taikomų žemesnių standartų.

Išradus ir pripažinus naujas technologijas atsirado naujų žiniasklaidos kanalų ir pakito jos turinys. Naudos žiniasklaidos atsiradimas įnešė daugiau įvairovės į esamą žiniasklaidą. Pranešime skatinama atsakingai naudoti naujus kanalus.

Kalbant apie tinklaraščius man suprantamas ir nesuprantamas juos rašančiųjų susirūpinimas. Man patekus į kibernetinę erdvę greitai reagavo daug tinklaraščių rašančiųjų. Noriu paaiškinti, kad neketinama reguliuoti interneto. Todėl, aš kaip pranešėjas, pritariu kompromisui, kuris sulaukė bendro supratimo PSE, ALDE and Verts/ALE frakcijose. Jos pabrėžia, kad „skatina atvirą diskusiją dėl visų su tinklaraščių statusu susijusių klausimų“. Ties tuo ir apsisistokime.

Pranešime yra pripažįstamas internetui skirtų reklamos pajamų iššūkis spaudos leidiniams, bet nurodoma, kad naujose komercinės žiniasklaidos priemonėse vyrauja žinomi visuomeninės ir privačios žiniasklaidos turinio teikėjai. Manoma, kad žiniasklaidos nuosavybės koncentracija siekia tokius lygius, kad laisvosios rinkos jėgos nebeužtikrina žiniasklaidos pliuralizmo, ypač naujosiose valstybėse narėse.

Pranešime pripažįstama, kad siekiant, jog visuomeninė žiniasklaida vykdytų savo misiją, jai būtina didelė ir nuolatinė rinkos dalis. Jame nurodoma, kad nors tam tikrų rūšių rinkoje visuomeninė žiniasklaida yra pirmaujanti dalyvė, ji ir nepakankamai finansuojama, ir labiausiai patiria politinį spaudimą.

Pranešime pripažįstama, kad reikia didinti ES švietimą žiniasklaidos srityje, rekomenduojama švietimą žiniasklaidos srityje įtraukti į devynis pagrindinius gebėjimus ir remti Europos išprusimo žiniasklaidos srityje pagrindinės mokymo programos plėtotę.

Dar kartą pranešime pritariama visoms iniciatyvoms, skirtoms demokratijai išsaugoti, ir nurodoma, kad žiniasklaida išlieka įtakingas politinis įrankis, kuris nederėtų nagrinėti tik ekonominiu požiūriu. Mano pranešimo esmė – saviraiškos laisvė, kurią aš tikrai ginu.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti Marianne Mikko su jos puikiu pranešimu. Komisija pritaria daugumai dalykų, išsakytų šiame pranešime. Esame įsitikinę, kad šiame pranešime siunčiamas labai teigiamas signalas žiniasklaidos pliuralizmo atžvilgiu visoms suinteresuotoms šalims, įskaitant valstybes nares, ES institucijas, tarp jų ir Komisiją.

Kaip minėjote, svarbu užtikrinti demokratiją ir saviraišką. Privalome išlaikyti tinkamą balsų žiniasklaidos įvairovės ir konkurencinės stiprybės tikslų pusiausvyrą. Tačiau anksčiau vykusios intensyvios konsultacijos parodė, kad politiškai nėra tinkama Komisijai ir Europos Sąjungai derinti žiniasklaidos valdymo taisyklių ar žiniasklaidos pliuralizmo. Šiuo atveju reikėtų labai atsižvelgti į subsidiarumo principą. Ir viena priemonė ar būdas visais atvejais netiks.

Todėl manau, kad būtų klaida bandyti per daug sureguliuoti labai gyvą tinklaraščių erdvę. Be to, pritariu, kad tinklalapiuose turi būti paisoma tam tikrų spaudai privalomų teisinių pareigų, pavyzdžiui, dėl autorių

teisių ar teisės į atsakymą. Panašu, kad mes trokštame sulygtinti vartotojo sukurtus puslapius bet kokiomis visuomenės išraiškos formomis. Priešingai, griežto ir specialaus statuso nustatymas tinklaraščiams, panašu, galėtų duoti priešingų rezultatų ir prieštarauti interneto dvasiai.

Komisija sutinka su Parlamentu, kad Europos Bendrijos konkurencijos taisyklės tik iš dalies užtikrina žiniasklaidos pliuralizmą. Dėl to žiniasklaidos pliuralizmas yra laikomas teisėtu viešuoju interesu pagal EB Susijungimų reglamento 21 straipsnį. Todėl valstybės narės gali imtis tinkamų priemonių apsaugoti žiniasklaidos pliuralizmą, įgyvendindamos papildomas taisykles šalia Susijungimų reglamento. Tačiau jos privalo taikyti nacionalinę ir EB teisę.

Tačiau dėl konkurencijos taisyklių norėčiau šiek tiek pakalbėti dėl Jūsų pareiškimo dėl žalingo žiniasklaidos pliuralizmo koncentracijos pobūdžio. Europos žiniasklaidos bendrovės, įskaitant rašytinę spaudą, privalo būti pakankamai stiprios, kad atsilaikytų konkurencijai pasauliniu tarptautiniu lygmeniu. Esame prieš per daug ribojančias taisykles dėl žiniasklaidos nuosavybės teisių, nes tai gali sumažinti ES bendrovių konkurencingumą. Negalima padėties vienoje valstybėje narėje lyginti su kitoje esančia padėtimi, nes jos gali būti labai skirtingos.

Aš, aišku esu už, kad nuosavybės teisė būtų labiau skaidresnė, visuomenė galėtų gauti visą informaciją apie transliuotojų ir leidėjų tikslus bei pobūdį. Ši sąlyga yra *sine qua non*, kad žiniasklaida taptų patikimesnė.

Kaip atkakliai tvirtinate savo rezoliucijoje, viešieji transliuotojai yra būtinas elementas žiniasklaidos pliuralizmui. Štai kodėl Komisija galvoja, kad jų viešųjų paslaugų misijos privalo būti griežtai apibrėžtos ir užtikrintas finansavimas. Kitaip bus daug neaiškumų.

Ponai ir ponios, mes visi sutinkame, kad viešųjų paslaugų srities apibrėžimas yra labiau valstybių narių nei Komisijos reikalas. Valstybės narės taip pat sprendžia dėl viešojo transliuotojo finansavimo. Tai nustatyta Amsterdamo protokole. Komisija turi mažinti visų žiniasklaidos tipų konkurencijos iškraipymą. Komisija tai pat pripažįsta požiūrį į elgesio kodeksus ir susireguliovimą kaip priemonės remti žiniasklaidos pliuralizmą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks spalio 25 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Katerina Batzeli (PSE), raštu. – (EL) Susitelkimas ir pliuralizmas toliau išliks svarbiausia diskusijų tema nacionaliniu ir Bendrijos lygmeniu. Šiandien visuomenė ir piliečiai gauna tiesioginę informaciją ir gali stebėti diskusijas naudodamiesi žiniasklaidos priemonėmis. Todėl svarbiausia yra nustatyti ir apibrėžti ribas, kuriose viešos ir privačios žiniasklaidos priemonės gali bendradarbiauti ir įsiterpti viena į kitą. Kiekvienu atveju būtina užtikrinti, kad informacija nebūna manipuliuojama. Būtina užtikrinti žiniasklaidos nepriklausomumą nuo politinių jėgų, finansinį nepriklausomumą, skaidrų jos finansavimą, apsaugoti žurnalistų darbo sąlygas, užtikrinti informacijos kokybę ir įvairovę.

Kadangi tik per žiniasklaidą gali vykti demokratinis dialogas, kuriamos naujos komunikacijos priemonės – apsikeitimą nuomonėmis individualizuojantys tinklaraščiai. Tačiau daugeliu atvejų ši išraiškos forma tampa „kolektyviniu protestu“ dėl tokių svarbių klausimų, kaip aplinka ir visuomenė.

Šiuo atveju susireguliovimo kodeksas gali sukurti pakankamą pagrindą abipusiškai naudotojų ir skaitytojų pagarbai. Jie neturi riboti kiekvienos pusės išraiškos teisės ir teisės gauti atsakymą. Žiniasklaidos ir apsikeitimo informacija internete forumai plečiasi, yra vertinami ir kontroliuojami vadovaujantis demokratinės išraiškos ir dalyvavimo, žmogaus teisių laikymosi principu.

Ivo Belet (PPE-DE), raštu. – (NL) Labai svarbus klausimas yra žiniasklaidos pliuralizmas. Taip pat pritariame daugeliui pranešime išdėstytų principų. Gaila, kad negalime pritarti jam visam.

Mes visiškai sutinkame, kad viešiesiems transliuotojams turi būti suteikta vieta skaitmeninėje, interaktyviojoje žiniasklaidoje, užtikrinant tinkamą pusiausvyrą su komerciniais transliuotojais.

Būtina skatinti atviras diskusijas tinklaraščiuose. Jie kartu su kita „vartotojų sukurta informacija“ labai prisideda prie daugiaspalvio žiniasklaidos veido kūrimo ir vis labiau prisideda prie naujienų ir einamųjų reikalų supratimo.

Bet kokybė priklauso nuo tinklaraščio autoriaus, ir ne visi juos rašantys turi garbingų ketinimų.

Jei tinklaraščiai netaps anoniminių šmeižto šaltiniais, turime pagalvoti, kaip elgtis su privatumo pažeidimais arba teise į atsakymą. Bet Parlamentas neprivalo būti per daug globėjiskas.

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Norėčiau pabrėžti, kad Europos Sąjunga privalo užtikrinti Europoje privačios ir valstybinės žiniasklaidos pusiausvyrą. Televizijos arba radijo stočių savininkų kišimasis į teikiamos informacijos turinį yra demokratinių standartų pažeidimas. Esu kilęs iš šalies, kurioje dabartinė vyriausybė griauja žiniasklaidos nepriklausomumą. Imtasi daugelio priemonių, kad valstybinė žiniasklaida priklausytų valdančiajam elitui.

Norėčiau išreikšti paramą bet kokiai iniciatyvai, skirtai visuomeninei žiniasklaidai apsaugoti, nes tai yra galingas politinis įnagis. Visuomeniniams transliuotojams būtina papildoma apsauga, atsižvelgiant į tinkamų lėšų trūkumą ir daromą politinį spaudimą, ypač naujose valstybėse narėse.

Hélène Goudin (IND/DEM), raštu. – (SV) Atrodo, kad Europos Parlamento Kultūros ir švietimo komitetas nedarba visu pajėgumu, todėl trokšdamas rasti dalykų, kuriais galėtų užsiimti, jis kuria pranešimus, be kurių pasaulyje gana lengvai galima apsieiti.

To pavyzdys yra pranešimas dėl žiniasklaidos sutelkimo ir pliuralizmo Europos Sąjungoje. Tai pranešimas komiteto iniciatyva. Pradiniam jo tekste, pranešėjas pasiūlė savanoriškai suklasifikuoti tinklaraščius profesinės ir finansinės atsakomybės bei autoriaus ir leidėjo interesų pagrindu. Ši idėja sulaukė daugybės prieštaravimų. Ne tik dėl jos galėjimo įgyvendinti, bet taip pat dėl galimos įtakos išraiškos laisvei.

Nors pranešimo projektas buvo pataisytas, jame vis dar yra nereikalingų ir žalingų dalykų.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Norėčiau padėkoti M. Mikko už jos pranešimą dėl žiniasklaidos pliuralizmo. Tai labai svarbus klausimas Europos visuomenei. Koks yra mūsų vaidmuo ir įtaka? Vertinant istoriją tampa aišku, kad galios sutelkimas nėra gerai. Žmonės visada yra nepalankiai nusistatę jėgos atžvilgiu, nesvarbu, kokios formos ji būtų. Todėl visai visuomenei darosi bjauru nuo sutelktos valdžios. Tai galima pasakyti ir apie ketvirtąją valdžią – žiniasklaidą.

Viena iš pagrindinių Sąjungos funkcijų yra užtikrinti vieningos rinkos konkurenciją. Kodėl to paties negalima būtų pasakyti apie žiniasklaidą? Labai pateisinama pranešime išdėstyta nuomonė dėl konkurencijos teisės susiejimo su žiniasklaida siekiant išvengti interesų konfliktų tarp sutelktos žiniasklaidos kontrolės ir kitų valdžios formų visuomenėje. Tačiau mane labiau neramina žiniasklaidos gebėjimas kontroliuoti, kas yra gerai visuomenėje, nes jų interesai vis labiau tampa susiję su pelnu.

Bažnyčia jau seniai nemoralizuoja. Tai dabar daro tam tikra spauda, kuriai pačiai artimos nuodėmės, šmeižtas ir smerkimas. Ši žurnalistikos rūšis gali išradingai susieti nemirtingumo garbinimą su ypač ribotu mąstymu, kad verslas klestėtų – kurstyti, smerkti ir gauti pelną.

„Už šiuos žodžius tau bus dovanota, o už šiuos žodžius tu būsi pasmerktas“. Šie žodžiai apibūdina žmogaus protą. Kada žiniasklaida ketina savęs paklausti, ar ji elgiasi socialiai gerai ar blogai?

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), raštu. – (RO) Visi sutinkame, kad pliuralizmas yra gyvybiškai svarbi žiniasklaidos dalis. Pliuralizmas privalo būti remiamas, todėl M. Mikko pranešimas yra labai svarbus žingsnis šia kryptimi.

Valstybės narės turėtų pripažinti ir remti poreikį turėti harmoningą žiniasklaidą ir tiek kiekviena atskirai, tiek kartu išsipareigoti suteikti Europos piliečiams galimybę gauti tikslią ir įvairiapusę informaciją.

Svarbiausios priežastys sukurti žiniasklaidos laisvės chartiją yra kultūrų įvairovė, nuolat didėjantis poreikis integruoti migrantus ir mažumas bei kokybiškos informacijos teikimo gyventojams svarba. Norėčiau paremti Europos Parlamento rekomendaciją skatinti viešąsias žiniasklaidos tarnybas tapti alternatyviais informacijos teikėjais išimtinai komerciniais pagrindais veikiantiems informacijos teikėjams.

Europos piliečių aktyvus teisių ir pareigų įgyvendinimas, informacijos gavimas, galimybė suprasti ir kritikuoti informacijos teikimą yra būtinybė, kuri turėtų būti taikoma bet kokioms ateityje priimamoms Europos Sąjungos institucijų ir kiekvienos valstybės narės priemonėms.

Toomas Savi (ALDE), raštu. – Marianne Mikko pranešime labai gerai nurodytos pagrindinės šiuo metu Europos Sąjungos žiniasklaidoje esančios tendencijos, atkreipiant dėmesį į ypač svarbų 35 dalies aspektą dėl visuomeninės transliacijos tarnybų.

Kad ir toliau išliktų žiniasklaidos pliuralizmas ir įvairovė, visuomeninės transliacijos bendrovės taip pat privalo rengti programas, kurios nebūtinai gali turėti aukščiausius reitingus ar gauti pajamų iš reklamos. Visada maniau, kad jei visuomeninis transliuotojas siektų tapti labai populiarius tarp gyventojų ir pelningas valstybei, tai jis turėtų veikti ne kaip visuomeninis transliuotojas.

Visuomeninio transliuotojo tikslas yra įtikinti įvairiems gyventojų poreikiams ir interesams, kurie ne visada sudaro privataus transliuotojo, tenkinančio vyrančias tendencijas, auditoriją. Visuomeniniai transliuotojai visoje Europos Sąjungoje neturėtų ignoruoti aukštos kokybės programų tam, kad galėtų konkuruoti su privačiais transliuotojais.

Vienas iš viešųjų paslaugų teikimo principų yra solidarumas. Visuomeniniai transliuotojai turi veikti išvien su žiūrovais, pasižyminčiais reiklesniu ir išrankesniu skoniu.

Inger Segelström (PSE), raštu. – Pranešimas yra susijęs su svarbiu klausimu – žiniasklaidos įvairove. Tai svarbus elementas užtikrinant demokratiją ir žiūrovų teisę turėti patikimą ir nepriklausomą žiniasklaidą. Šalių, kuriose žiniasklaida yra priklausoma nuo ekonominių, religinių ar politinių interesų, piliečiai neturi daug galimybių gauti informacijos. Taip atsiranda didelių spragų dėl gebėjimo gauti informaciją ir užtikrinti laisvus bei objektyvius rinkimus.

Šiandien, Europos Parlamente, balsuojame dėl pranešimo šiais svarbiais klausimais. Mes, švedų socialdemokratai, tikėjome, kad galėsime balsuoti už šį pranešimą. Tačiau už dabartinį jo variantą nebalsuosime. Pasiesto kompromisinio pasiūlymo tikslas yra svarbus, tačiau pranešime išlieka keletas dviprasmybių, ypač dėl klausimų, susijusių su tinklaraščių rašančio asmens padėtimi. Nenorime prisidėti prie Europos Parlamento prilyginimo tinklaraščių rašymo tradicinei žiniasklaidai, klausinėdami ir diskutuodami dėl tinklaraščių rašančių asmenų statuso, kaip buvo pasiūlyta. Tai nėra privaloma kitoms grupės, tai kodėl turime kalbėti apie rašančiuosius tinklaraščius? Tačiau pritariame daugumos tinklaraščių rašančiųjų nuomonei, kad pažeidimai ir šmeižtas turi būti baudžiami tiek tinklaraščiuose, tiek kitoje žiniasklaidoje. Todėl balsuosime prieš šį pranešimą.

Daniel Stroj (GUE/NGL), raštu. – (CS) Europos Parlamento parengtas pranešimas savo iniciatyva dėl žiniasklaidos sutelkimo ir pliuralizmo Europos Sąjungoje yra labai svarbus ir naudingas. Daug kur tiksliai apibūdinama jau daugelį metų Čekijos Respublikoje trunkanti padėtis. Norėčiau konkrečiai pabrėžti aspektus, kurie pranešime yra teisėtai kritikuojami ir kuriuos būtina ištaisyti. Pirmasis yra dėl beveik visiško dienraščių sutelkimo užsienio spaudos agentūrų rankose (ypač Vokietijos), kurių ekonominiai ir politiniai interesai akivaizdžiai prieštarauja objektyviems Čekijos Respublikos interesams, ypač kalbant apie pliuralistinę požiūrį ir žiniasklaidos nepriklausomybę. Čekijoje tai tėra tik fikcija. Matoma aiški tendencija radikaliųjų dešiniųjų požiūrio ir beribės manipuliacijos link. Kitas aspektas yra susijęs su įstatyminės televizijos transliavimu, kuri išimtinai atstovauja dabartinės dešinėsios vyriausybės interesams. Jos teikiamos naujienos ir žurnalistika yra tokios tendencingos, kad sąvoka „įstatyminė“ šiuo atveju netinka. Todėl rekomenduočiau valdžios organams ir institucijoms, kurias domina žiniasklaidos sutelkimas ir pliuralizmas ES, ypač daug dėmesio skirti padėčiai Čekijos Respublikoje.

24. Tolesni veiksmai po 2002 m. Monterėjaus vystymosi finansavimo konferencijos (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Thijs Bermano pranešimas(A6-0310/2008) Vystymosi komiteto vardu dėl tolesnių veiksmų po 2002 m. Monterėjaus vystymosi finansavimo konferencijos(2008/2050(INI)).

Thijs Berman, pranešėjas. – (NL) Gerb. pirmininke, šiuo metu Niujorke JT vyksta diskusijos dėl Tūkstantmečio tikslų. Jei reikalai nepasikeis, šių tikslų nebus pasiekta iki 2015 metų. Tai reiškia, kad skurdas nesumažės perpus, motinų mirštamumo santykis nepasikeis ir ne visi vaikai turės galimybę įgyti pradinį išsilavinimą. Vienur ar kitur mes netgi girdime reikalavimų atidėti tūkstantmečio tikslų įgyvendinimą, nes jie neveikia. Problema yra pagalbos trūkumas. Tai dar viena cinizmo ir trumparegiško savanaudiškumo išraiška. Dėl nepakankamos pagalbos nebus gauta rezultatų. Taip paramos programos dažnai žlunga. Ir tai yra problema. Per mažai teikiama parama neveiksminga. Tai lyg futbolo treneris, aprūpinęs savo komandą tik batais dešiniąjai kojai. Po maždaug tuzino rungtynių jis sako: „Jūs kiekvieną kartą pralaimite, iš jūsų nebus nieko gero. Aš išeinu – galite pasilikti sau batus, bet dabar jūs liekate patys vieni“.

Yra daugybė šalių, kuriose parama duoda rezultatų. Paramos mastas yra svarbus. Ruanda po genocido sulaukė didelės paramos. Puiku matyti, kaip atsigavo šalis. Prezidentas P. Kagame sulaukė daug kritikos, ir aš jos turiu, bet po 1994 metų įvykusio teroro, Ruanda rodo pavyzdį, kaip gyventi visam pasauliui. Tačiau be

paramos jos ekonomikos sparta būtų mažiau išpūdinga. Taip pat ir Mozambique parama davė rezultatų. Dar yra daugybė kitų pavyzdžių. Nuo tada, kai buvo parengti Tūkstantmečio tikslai, dvidešimt devyni milijonai vaikų gavo galimybę pasinaudoti pradiniu mokymu. Jei pasaulyje būtų laikomasi pažadų, nebūtų jokios maisto krizės. Jei kiekviena klestinti valstybė 0,7 proc. savo BNP skirtų pagalbai vystymuisi, vaikų, nusilpusių nuo prastos mitybos, skaičius dabar vėl nedidėtų po tiek metų mažėjimo.

Šiame pranešime Europos Parlamentas aiškiai primena valstybėms narėms tesėti pažadus, ypač toms, kurios šioje srityje atsilieka – Prancūzija, Vokietija, Jungtinė Karalystė ir Italija. Jos privalo padidinti paramą iki 2015 m., nustatyti aiškų laikotarpį ir didinti tolygiai. Negalima delsti, nes vėlavimas reikštų, kad neturtingos šalys nuo dabar iki 2015 m. netektų paramos, vertos 17 mlrd. EUR.

Turi būti aišku tai, kad valstybės lėšų nepakanka užtikrinti vystymąsi. Reikia daug daugiau. Europos Sąjunga turi toliau investuoti į taiką ir saugumą, gerą valdymą ir žmogaus teisių laikymąsi. Dėl Europos spaudimo tai pasiteisino Kenijoje. Dabar jos ministras pirmininkas yra Raila Odinga. Rytiniame Čade EUFOR (Europos Sąjungos vadovaujamų pajėgų) yra daug sunkiau. Bet svarbu privačias lėšas panaudoti valstybiniais tikslais. Svarbiausia, kad yra galimybė pasiskolinti pinigų. Labai retai paskolos prieinamos neturtingiausiems. Tai turi būti pakeista. Turint galvoje vystymąsi kaip tikslą, tiek moterims, tiek vyrams turi būti užtikrintos vienodos galimybės jas gauti be jokių nepakeliamų palūkanų, padėti smulkiesiems darbdaviams, kurie turi labai gerus gebėjimus užmegzti kontaktus ir visa tai daryti kartu su vietos organizacijomis. Privatūs bankai negalvoja apie šias sąlygas ir moterims teikia paskolas rečiau nei vyrams. Europos Sąjunga galėtų tai pakeisti taikydama kredito garantijas. Europos investicinis bankas privalo suteikti daugiau nei dabar mikropaskolų institucijoms. Žmonėms atsirastų galimybė parodyti, ką jie gali, ir tapti nepriklausomais, savarankiškais piliečiais. Neturtingos šalys taip pat privalo turėti daugiau galimybių kreiptis į TVF.

Daugiau lėšų taip pat reikia kovai su klimato kaitos pasekmėmis naudojant anglies dvideginio išmetimo prekybos sistemas. Moka teršėjai. Už pasaulinį klimato atšilimą yra atsakingos ne neturtingos šalys. Parama privalo būti skiriama tvarioms energijos formoms.

Vystymosi politika yra pagrindinis Europos Sąjungos rūpestis. Europos Sąjunga turi būti stipri žaidėja pasaulinėje arenoje. Kiekviena valstybė narė savo ruožtu turi tai daryti, bet visos kartu ir prisidedamos 0,7 proc. BNP. Tai yra Tūkstantmečio tikslas. Šio tikslo įgyvendinimas padės siekti ir kitų tikslų.

Baigdamas noriu pasakyti, kad per tą laiką, kiek truko mano kalba, nuo bado mirė aštuoniasdešimt žmonių ir penkiasdešimt jaunesnių nei penkeri metai amžiaus vaikų, kurių ligos galėjo būti lengvai pagdytos.

Ján Figel', *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, norėčiau labai padėkoti Thijs Berman už šį pranešimą. Jis labai išsamus ir žvelgiantis į priekį.

Manau, kad šis pranešimas padarytas pačiu laiku ir gali turėti poveikį dviem sritims. Viena iš jų – Niuorke vykstančios derybos dėl Dohos svarstymo konferencijoje dėl vystymosi finansavimo priimto dokumento, kuri turėtų įvykti lapkričio mėn. pabaigoje. Kita – ES pozicija dėl Jungtinių Tautų derybų ir pačios Europos indėlį Dohos konferencijos sėkmingą baigtį. Šiuo metu ši pozicija rengiama.

Kaip jau minėjote, 2002 m. Monterėjui buvo sėkmingi. Išsivysčiusios ir besivystančios šalys bendrai suvienijo pajėgas ir įsipareigojo atlikti tam tikrus veiksmus. Tai buvo vadinama Monterėjaus susitarimu. Europos Sąjunga veikė ryžtingai ir tvirtai, kad būtų gautas sėkmingas rezultatas. Manau, kad Europa tvirtai laikėsi Dohoje prisiimtų įsipareigojimų. Komisija kasmet vertino mūsų valstybių narių padarytą pažangą. 2005 m. ES apsvarstė ir toliau stiprino mūsų įsipareigojimus.

Vienas iš žinomiausių ES įsipareigojimų yra tikslas per tam tikrą laiką padidinti oficialios paramos vystymuisi dydį iki 2015 metų, skiriant 0,7 proc. ES nacionalinių pajamų. Manau, kad visi žinote, kad tai nusprendėme daryti laipsniškai. Pirmasis tikslas visos ES buvo pasiektas 2006 metais. Kitas terminas numatytas 2010 metais, kai bendra parama turėtų sudaryti 0,6 proc. BVP.

Šių metų liepos mėn. (2008 m.) Europos Vadovų Taryba dar kartą patvirtino įsipareigojimus. Ši priemonė yra laukiama ir svarbi, nes ES paramos lygis nuo praeitų metų sumažėjo pirmą kartą po Monterėjaus. Tai gana neigiamas ženklas. Tačiau Komisija yra įsitikinusi, kad Europos Sąjungos paramos lygis vėl padidės 2008 metais. Daugiamečiai besikeičiantys planai, rodantys, kaip kiekviena ES valstybė narė norėtų įgyvendinti nustatytus tikslus, yra labai svarbi priemonė. Mes norime matyti ne tik bendrą vaizdą, bet ir visų šalių mozaiką.

Po Monterėjaus Europos Sąjunga padarė pažangą ir dėl kitų įsipareigojimų. Dohos konferencijos tikslas yra įvertinti padarytą pažangą, vėl patvirtinti įsipareigojimus, nustatyti kliūtis ir rasti būdus joms įveikti. Taip

pat tai turėtų būti susiję su naujais iššūkiais, pavyzdžiui, klimato kita ir brangiomis bei kintančiomis maisto, degalų ir prekių kainomis vykstant pasauliniam ekonominiam nuosmukiui ir netgi finansinei krizei.

Komisija tikisi, kad Dohoje tarptautinė visuomenė dar kartą susitars dėl pasaulinio bendradarbiavimo skiriant lėšų vystymuisi, pagrįstu išsivysčiusių ir besivystančių šalių atsakomybės pasidalijimu. Todėl šis procesas nėra vienpusis, o dvipusis.

Dohoje gauti rezultatai turėtų būti susiję su veiksmais, kurie palengvintų visa apimančią veiksmingą Monterėjaus susitarimo įgyvendinimą, įskaitant vidinių išteklių mobilizavimą, tiesiogines užsienio investicijas, tarptautinę prekybą, besivystančių šalių išorinius išsiskolinimus, finansinį ir techninį bendradarbiavimą ir pasaulinį valdymą.

Pranešime, kurį ketinama priimti, sprendžiami tam tikri klausimai bei prisidedama prie tarptautiniu mastu vykstančių diskusijų. Dėkoju už pranešimą ir jūsų dėmesį.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau padėkoti T. Bermanui už puikų pranešimą, kuriame labai gerai įverta ES vystymosi politikos kryptis. Vystymasis prasidėjo, bet dar daug ką reikia padaryti.

Visai neseniai, ES paskelbė tiriamąjį darbą pavadinimu: „Tūkstantmečio vystymosi tikslų pusiaukelė“. Šiame dokumente buvo nagrinėjamas tūkstantmečio tikslų įgyvendinimas ir Europos Sąjungos vaidmuo. Buvo padaryta išvada, kad vystymasis vyksta teigiama linkme, bet dar yra sričių, kurias reikia gerinti.

ES yra didžiausia paramos vystymuisi teikėja. Jos teikiama parama sudaro 60 proc. visos paramos. 2006 m. ES pasiekė oficialų tikslą skirti 0,31 proc. bendro BVP paramai vystymuisi.

Nepaisant to, teikiamos paramos nepakanka ir 2007 metų prognozės rodo, kad ji mažėja. Dauguma ES šalių nepadidino praeitais metais skirtos paramos vystymuisi, o kai kurių šalių parama sumažėjo daugiau nei 100 proc. Todėl ES šalys, kurios yra įsipareigojusios vykdyti tūkstantmečio vystymosi tikslus, turi šią paramą didinti.

Pagal nustatytus ES rodiklius iki 2015 metų parama turi didėti 0,7 proc. BVP. Tačiau vystymosi problemos ir skurdas skyrus šias lėšas savaime nedings. Būtinai skubus planas, struktūra ir kontrolė. Tačiau be pinigų niekas nevyks, todėl labai svarbu įgyvendinti tikslą ir laikytis duoto pažado.

25. Vidaus rinkos rezultatų suvestinė (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Charlotte Cederschiöld pranešimas (A6-0272/2008) vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu dėl vidaus rinkos rezultatų suvestinės (2008/2056(INI)).

Charlotte Cederschiöld, pranešėja. – (SV) Gerb. pirmininke, labai džiaugiuosi galėdama paminėti, kad nuo Vidaus rinkos pranešimo priėmimo komitete buvo padaryta didžiulė pažanga. Iš liepos mėn. pateiktos naujos vidaus rinkos rezultatų suvestinės matyti, kad valstybės narės yra pasiekusios geriausių rezultatų perkeldamos vidaus rinkos taisykles į savo teisės aktus. Šalių vadovų ir vyriausybių nustatyta užduotis vidutiniškai gauti 1 proc. perkėlimo deficitą buvo įgyvendinta. Turime valstybę laimėtoją su nuliniu perkėlimo deficitu – Bulgariją. Labai gerai! Tikėkimės, kad taip bus ir toliau, ir ateityje mūsų piliečiai gaus visapusiškos naudos iš vidaus rinkos.

Privalome daugiau dėmesio skirti teisingam įgyvendinimui. Savo pranešime raginame Europos Parlamento narius ir Komisiją naudoti naujas ir modernesnes priemones bei rodiklius, suteikiančius daugiau informacijos, kad visuomenė turėtų daugiau galimybių įvertinti savo ir pramonės patiriamus nuostolius, nes valstybių narių vyriausybės ne visada daro, ką privalo padaryti laiku arba tinkamai.

Ypač privalome stiprinti kontrolę ir įgyvendinimo vertinimą taip, kad jis atitiktų šalies įgyvendinimo procesą. Taip būtų galima išvengti teisminių nagrinėjimų, iš to būtų naudos visiems. Privalome rasti būdų išvengti bylų dėl pažeidimų. O jei vis dėlto patektų į teismus, reikia paspartinti jų nagrinėjimą. Įgyvendinimo darbo grupėms užmezgant kontaktus, galima išvengti įgyvendinimo skirtumų ir nesusijusių teisės aktų. Taikant

veiksmingą SOLVIT pagalbą ir Komisijai nagrinėjant sektorių problemas, bet kokias dar likusias iš jų galima išspręsti ankstyvuojų periodu. SOLVIT yra priemonė, kuri laikui bėgant įgis vis daugiau jėgų.

Vienas iš pagrindinių Parlamente diskutuojamų klausimų yra ryšys su vartotojų rinkos rezultatų suvestine. Pasinaudodama proga norėčiau pabrėžti, kad šiuo metu neturėtume skubėti priimti jokių sprendimų. Kaip jau minėjome, vidaus rinkos rezultatų suvestinė veikia kaip spaudimą daranti priemonė ir vis dar yra pakankami vietos jai tobulinti. Be to, reikėtų leisti abiem suvestinėms atlikti atskirai, kad kiekviena iš jų turėtų savo ypatumų. Paskui, galima tirti, ar yra verta jas sujungti kartu. Šiaip ar taip, vartotojų rinkų rezultatų suvestinė nėra pakankamai išvystytas produktas, o vidaus rinkos rezultatų suvestinė jau atlieka svarbų vaidmenį skatinant EB teisės aktų derinimą. Nepaisant to, valstybės narės yra teigiamai nusiteikusios šiuo atžvilgiu. Kitaip tariant, tai labai veiksminga priemonė, kurią privalome išlaikyti ir galbūt toliau taip pat perkelti į kitus sektorius.

Taip pat norėčiau paminėti sektorius, kuriuose kyla daugiausia problemų. Tai – aplinkosauga, apmokestinimas, muitai, energija ir transportas. Manau, kad jų atžvilgiu turėtume išbandyti naujus būdus. Galbūt reikėtų pasinaudoti Paslaugų direktyvos būdu, kuriai įgyvendinti būtinas glaudus bendradarbiavimas su Komisija. Tai rekomenduotina. Manau, kad ateityje turėsime daugiau galimybių aptarti šį labai svarbų klausimą vidaus rinkos forume administracinio bendradarbiavimo susitarimų ir galbūt naujosios Vidaus rinkos Tarybos Ministrų Taryboje dėka. Tikrai būčiau dėl to dėkinga. Nuolatinis atnaujinimas padeda vystyti šią sritį. Norėčiau padėkoti visiems prisidėjusiems prie šio pranešimo. Esu tikra, kad ateityje tai taps ES bendradarbiavimo pagrindu.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, pagal šią naująją sistemą yra parengta keletas pranešimų. Džiaugiuosi, galėdama pasveikinti Charlotte Cederschiöld su šiuo pranešimu, nes šią sritį nėra lengva įvertinti. Detalumo atžvilgiu šis pranešimas yra labai svarbus ir dėl siūlomų veiksmų ateityje. Tai pranešimas dėl vidaus rinkos rezultatų suvestinės. Nors C. Cederschiöld ką tik kalbėjo apie kitas sritis, šiame pranešime yra daug idėjų ir naudingų minčių dėl turinio ir dėmesys skiriamas ateinančių metų suvestinei.

Dėl valstybių narių pavėluoto arba neteisingo ES teisės aktų perkėlimo, mūsų piliečiai ir verslininkai negali įgyvendinti savo teisių pagal Bendrijos teisę. Kadangi Bendrijos pagrindas yra teisinė valstybė, kenkiama ES pasitikėjimui ir patikimumui. Todėl laiku atliktas ir teisingas ES teisės perkėlimas ir taikymas mūsų valstybėms yra labai svarbus. Šiame pranešime patvirtinama ir dar labiau sustiprinama šio klausimo svarba. Komisija tam labai pritaria.

Per paskutiniuosius metus labai pagerėjo valstybių narių laiku ir tinkamai perkeltos ES teisės rodikliai. Tai geros naujienos. Šiuo metu 18 valstybių narių neviršija ar yra net žemiau mūsų šalių vadovų ir vyriausybių nustatytos 1 proc. perkėlimo deficito ribos 2009 metais. Kitos valstybės narės yra labai arti nustatyto maksimalaus 1 proc. rodiklio. Tai reiškia, kad perkėlimo deficitas jau dabar yra 1 proc., o tai gerokai anksčiau, nei nustatyta 2009 metų data. Tai labai teigiami pokyčiai ir Komisija tikisi, kad ateityje šios tendencijos dar labiau sustiprės. Vidaus rinkos rezultatų suvestinės jau dabar atlieka svarbų vaidmenį remiant valstybių narių pastangas. Taip bus ir ateityje. Tai yra varomoji jėga, ir ši suvestinė verčia valstybes nars gerinti savo veiklą.

Tačiau, kaip minėjo pranešėja, geras ES teisės įgyvendinimas neapsiriboja vykdomu laiku ir tinkamu direktyvų perkėlimu. Šios direktyvos privalo būti veiksmingai taikomos valdžios įstaigų. Be to, šalių valdžia privalo užtikrinti piliečiams ir verslui teisę veiksmingai įgyvendinti Sutarties nustatytas teises.

Pritariu C. Cederschiöld, kad atėjo laikas ištirti, ar galėtų būti išplėsta suvestinės sritis ir pažvelgti į kitus ES teisės taikymo aspektus, ne tik perkėlimo.

Vis daugiau dėmesio skiriant kitiems Bendrijos teisės pažeidimams, o ne tik vėluojančiam perkėlimui, įskaitant daugiau informacijos teikimą atskiriems sektoriams, paskutinė 2008 m. liepos mėn. suvestinė yra pirmasis žingsnis šia kryptimi. Mūsų akiratis plečiasi. Šiuo metu Komisija tiria, ar galima būtų pateikti daugiau kokybinių duomenų dėl ES teisės taikymo, galbūt ypatingą dėmesį skiriant sektoriams, kuriuose tinkamo ES teisės taikymo problemos yra ypač didelės, įskaitant energijos ir transporto sektorius.

2009 m. pirmojo ketvirčio tikslas buvo paskelbti išsamesnę suvestinę. Manau, kad tai atitinka C. Cederschiöld pranešime pateiktus pasiūlymus.

Taip pat pasižymėjau pastabą dėl pranešime pateikto santykio tarp vidaus rinkos rezultatų ir vartotojų suvestinių ir to, kad šios suvestinės turėtų būti atskiros.

Dar kartą dėkoju už pranešimą ir jūsų dėmesį.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Bendrijos teisės aktų kokybė ir tinkamas jų įgyvendinimas yra gyvybiškai svarbūs, kad galėtų gerai funkcionuoti vidaus rinka. Tinkamas vidaus rinkos direktyvų perkėlimas ir taikymas turi įtakos konkurencingumui ir ekonominei bei socialinei pusiausvyrai ES.

Pavyzdžiui, statybos produktų direktyva, kurią turėtume pakeisti reglamentu, šiuo metu rengiamu PPE-DE frakcijos atstovės, kad žymėjimas CE ženklų nėra privalomas keturioms valstybėms narėms, bet privalomas visose kitose. Dėl šios padėties kyla problemų gamybos sektoriuje.

Labai dažnai neaiškios antrinės teisės nuostatos ir netinkami jos įgyvendinimo klausimai yra nagrinėjami Europos Teisingumo Teisme.

Manau, kad kontaktinių taškų įsteigimas, kuriuose Europos piliečiai, dalyvaujantys vidaus rinkoje, galėtų gauti pagalbą visais teisiniais ir praktiniais klausimais, yra labai svarbus žingsnis.

Atviroje ir konkurencingoje vidaus rinkoje, siekiant gerinti kovą su klastojimu ir piratavimu, reikalingos konkrečios ir griežtos priemonės. Norėčiau pastebėti, kad kartu su savo kolegomis esame parengę rašytinį pareiškimą 67/2008 tam, kad atkreiptume dėmesį į klastojimą ir piratavimą, kurie vis labiau kelia grėsmę Europos ekonomikai, užimtumui ir kūrybingumui. Pirmenybė privalo būti teikiama apsaugoti vartotojams, kurie nežinodami įsigyja padirbtą produktą, manydami, kad ši prekė yra autentiška. Toks produktas gali kelti pavojų žmonių sveikatai ir saugumui.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Laiku įgyvendinti, tiksliai perkelti ir tinkamai vykdyti vidaus rinkos direktyvas būtina, siekiant užtikrinti veiksmingą vidaus rinkos darbą ir vartotojų apsaugą. Visa tai veikia konkurencingumą ir ekonominę bei socialinę ES pusiausvyrą.

Suvestinė yra svarbi priemonė nustatant politikos gaires. Todėl prašome Komisijos padidinti informacijos kiekį ir turimus rodiklius, siekiant įtraukti *inter alia* kokybę ir darbuotojų socialines sąlygas, aplinkos poveikį ir klimato kaitą.

Perkeliant vidaus rinkos direktyvas, Rumunija yra 7-oji ES šalis, kurios 2007 m. gruodžio mėn. vidutiniškas perkėlimo deficitas buvo 0,8 proc. lyginant su 1 proc., nustatytu 2009 metams valstybių vadovų ir vyriausybių. Pranešime taip pat pažymima, kad vėlavimas arba netinkamas Europos reglamentų vykdymas veikia vartotojus ir įmones bei prašoma valstybių narių didinti savo pastangas skatinant SOLVIT (problemų sprendimo tinklas internete, kuriame ES valstybės narės nepradėdamos teisminių procedūrų drauge ieško būdų problemoms, kylančioms, kai valstybinės institucijos neteisingai taiko Vidaus rinkos įstatymą, spręsti).

Tai pat norėčiau pasveikinti pranešėją su atliktu darbu.

26. Mokytojų rengimo kokybės gerinimas (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės klausimas yra Marijos Badia i Cutchet pranešimas (A6-0304/2008) kultūros ir švietimo komiteto vardu dėl mokytojų rengimo kokybės gerinimo (2008/2068(INI)).

Maria Badia i Cutchet, pranešėja. – (ES) Komisijos nary, manau, kad galime sutikti, kad pranešimo tokia svarbia einamąja tema, kaip mokytojų rengimo kokybės gerinimas, priėmimas yra geras dalykas. Atsižvelgiant į tai, kad iš tikrųjų mokytojų rengimas tiesiog yra skirtas mokinių lavinimo kokybei gerinti, suteikiant jiems žinių, skatinančių intelektualinę brandą ir kritinę mąstyseną ir tuo pat metu ugdant įgūdžius, reikalingus dalyvauti visuomenės veikloje, kuri tampa vis konkurencingesnė ir reiklesnė.

Tam pritaria nemažai suinteresuotų asmenų, pradedant mokiniais ir baigiant jų tėvais, mokytojais ir verslininkais. Šiuo metu Europoje yra šeši milijonai mokytojų, kuriems tenka svarbus vaidmuo gerinant jaunimo žinias ir įgūdžius ir lemiamas indėlis didinant ekonominės plėtros ir konkurencijos galimybes.

Dabartinės darbo sąlygos šiame sektoriuje tampa vis labiau sudėtingesnės ir reikalaujančios daugiau pastangų. Vertinant socialiniu ir kultūriniu aspektu, klasės yra labiau nevienalytės, mokantis dėmesys skiriamas pavieniam mokymuisi, mokytojai iš *ex-cathedra* instruktorių virsta klasių vadybininkais. Taip pat iš jų

reikalaujama turėti geras užsienio kalbų žinias, išmanyti informacines ir ryšių technologijas (žinomas „informacijos ir ryšių“ pavadinimu), kurias sugebėtų ne tik perduoti, bet ir panaudoti kaip mokymo priemonę.

Turimi duomenys rodo, kad mokymo kokybė turi trūkumų. Taip atsitiko dėl didesnės painiavos šioje profesijoje. Taigi didesnis dėmesys mokytojų švietimui yra svarbus tiek pradinio rengimo, tiek kvalifikacijos kėlimo metu. Būtina didesnė parama pirmaisiais mokytojo karjeros metais.

Dar yra daugybė su tuo susijusių klausimų, kuriuos reikėtų įvertinti – didelius atlyginimų skirtumus tarp šalių, skirtumus, susijusius su vidutiniu atlyginimu toje pačioje šalyje, didelį skaičių vyresnių mokytojų, kai kuriais atvejais motyvaciją mažinančias darbo sąlygas, mažas norinčių dirbti šios profesijos asmenų skaičius ir t. t.

Atsižvelgiant į tai, buvo parengtas pranešimas. Jame pateikiama įvairių pasiūlymų, kuriuos dabar apibendrinsiu:

Pirmiausia, šiam darbui turime atrinkti geresnius kandidatus. Ši aplinkybė yra glaudžiai susijusi su požiūriu į mokytojo darbą ir atlygio už darbą gerinimu visuomenėje. Tai apima mokytojo darbo sąlygų gerinimą, siūlant remti mokytojus pirmaisiais darbo metais. Jauni mokytojai galėtų įgyti žinių iš savo vyresnių kolegų. Pastarieji galėtų trumpinti darbo su mokiniais valandas ir daugiau laiko skirti taikomiesiems moksliniams tyrimams ir žinioms perduoti.

Tai pat tai apima investicijas į mokytojų pradinį rengimą ir tolesnį mokymą darbo vietoje suderinant mokslą universitete su profesiniu tobulinimu, lengvinant kvalifikacijų ir įgūdžių kėlimą esamiems mokytojams.

Trečia, skatinti keitimąsi gera praktika didinant judumo programų skaičių, ypač pagal „Comenius“ programą, kuri taip pat labai prisideda prie kalbos žinių atnaujinimo.

Ketvirta, skatinti sprendimo priėmimą mokyklų lygmeniu. Kitaip tariant, suteikti didesnę autonomiją atsižvelgiant į kiekvienos mokyklos skirtumus ir suinteresuotus mokyklos bendruomenės asmenis – tėvus, vietos kultūrą ir t. t.

Komisijos nary, šis pranešimas parengtas, vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties 149 straipsniu dėl švietimo ir mokymo, nebus privalomas valstybių narių vyriausybėms. Nepaisant to, yra numatytas sprendimas.

Pagrindiniai mokytojų rengimo klausimai yra glaudžiai susiję su ateities Europos vertybėmis ir Europos pilietybe. Todėl prašau Komisijos pritarti šiam kultūros komiteto parengtam pranešimui ir daryti viską, kad būtų galima prieš Tarybą apginti jame esančius pasiūlymus.

Ponai ir ponios, pokalbių metu mes dažnai pažymime, kad svarbu galvoti, kokią valstybę mes paliksime savo vaikams. Taip pat turime galvoti apie tai, kokius piliečius paliksime savo šalims. Šioje srityje mokytojų rengimas atlieka svarbų vaidmenį.

Ján Figel', *Komisijos narys.* – Gerb. pirmininke, garbingi Parlamento nariai, labai pritariu šiam pranešimui, ypač švietimui kaip Komisijos narys. Norėčiau padėkoti Maria Badia i Cutchet ir kultūros bei švietimo komitetui už atliktą darbą.

Kaip ir jūs, Komisija mano, kad visos valstybės, siekdamos gerinti rengimo ir mokymo programas, ypač geresnės kokybės atžvilgiu, susiduria su pastebimais sunkumais. Nors jau daug kartų esame kalbėję, bet vėl jums noriu priminti apie pagrindinių kompetencijų svarbą bei mūsų sistemų teisingumą ir veiksmingumą. Šie sunkumai negali būti įveikiami nesant aukštos kvalifikacijos mokytojų. Mokytojų kvalifikacija yra lemiamas veiksnys modernizuojant mūsų švietimo sistemą ir siekiant teisingumo bei veiksmingumo. Bet tokių mokytojų būtų sudėtinga ką nors pagerinti.

Konkrečių sunkumų, su kuriais susiduria mokytojai, daugėja dėl vis sudėtingesnės ekonominės, socialinės ir švietimo situacijos. Mokyklos ir klasės tampa nevienalytės. Šį vakarą, vykstant diskusijoms dėl pirmojo pranešimo, mes kalbėjome apie kūrybiškumą ir naujoves. Tik turėdami kūrybiškus ir novatoriškus mokytojus mokyklose mes galime tikėtis didesnio kūrybiškumo ir naujovių iš mokinių.

Turime pritraukti pačius geriausius kandidatus į šią profesiją, kaip galima geriau juos parengti, o svarbiausia turime toliau tęsti mokytojų rengimą ir kvalifikacijos kėlimą per visą jų karjerą. Kaip jūs minėjote, M. Badia i Cutchet, tai yra susiję su mokytojų įdarbinimu ir jų gaunamu uždarbiu.

Kiekvienas mokytojas taip pat privalo mokytis savarankiškai, nuolat mąstyti, kokia jo mokymo kokybė, turi mokytis iš savo bendraamžių ir ieškoti naujų būdų plėsti žinias ir ugdyti įgūdžius, tenkinti atskirus mokinių poreikius. Kiekvienas mokytojas privalo mokytis visą gyvenimą. Jis negali kalbėti apie mokymąsi visą

gyvenimą, jei pats to nedaro. Pradinio mokytojų trejų arba ketverių metų mokymo gali neužtekti parengti mokytoją mokyti visą gyvenimą. Tik jei jie toliau mokysis, galės atnaujinti savo žinias ir tinkamai mokyti savo mokinius.

Labai džiaugiuosi pastebėdamas, kad šie klausimai sulaukė didelio pritarimo, kaip tai buvo Ministrų Taryboje praėjusį lapkričio mėn.

Dabar mes privalome remtis šiais gerais ketinimais ir šiuo susitarimu iš tikrųjų pagerinti mokytojų rengimą. Turime skatinti valstybes nares investuoti į mokytojų lavinimą. Trijų ar keturių dienų per metus kvalifikacijos kėlimo kursų tiesiog neužtenka. Taip pat reikia plėsti paramą naujiems mokytojams priimti. Turime skatinti valstybes nares gerinti kvalifikacijos kėlimo kursų kokybę ir užtikrinti, kad juose būtų mokoma tokių praktinių mokymo įgūdžių, kurie iš tikrųjų yra reikalingi šiandien ir bus reikalingi rytoj.

Turime skatinti mokyklų lyderiavimą. Šiais laikais mokyklos yra pagrindinės organizacijos, veikiančios šimtų žmonių gyvenimus. Jos turi būti tinkamai administruojamos ir prižiūrimos, tačiau daugumai jų turi vadovauti vadovybė, turinti aiškią viziją visiems savo mokiniams sudaryti galimybę įgyti aukštos kokybės išsimokslinimą.

Dar kartą dėkoju už jūsų pranešimą ir atsidavimą. Tikiuosi ne tik mūsų diskusijų tęsinio, bet ir bendradarbiavimo šiuo svarbiu klausimu.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), raštu. – Pranešimas parengtas remiantis Europos Komisijos komunikatu dėl mokytojų rengimo kokybės (SEC(2007)0931), kuriame pabrėžiamas poreikis valstybėms narėms pertvarkyti nacionalines švietimų sistemas tam, kad būtų pagerintas mokytojų rengimas.

Pranešėja atkreipė dėmesį į tokius labai svarbius faktus kaip sunkumus, susijusius su geriausių mokytojo profesijos atstovų išlaikymu, daugelio valstybių mažu apmokėjimu, prasta socialine padėtimi, žemu mokytojų lygiu užsienio kalbų mokymo srityje ir daugybe kitų.

Siekiant šias problemas išspręsti, turime turėti aiškią, kompleksinę ir išsamią strategiją visoje ES. Privalome sukurti daugiau mokytojų rengimo programų ir šių programų struktūra turi būti tokia, kad įgyta kvalifikacija būtų pripažįstama visose valstybėse narėse. Kad tai pasiektume, turime dalytis atsakomybe su šalių vyriausybėmis. Mes norime padėti, bet joms yra suteikta teisė pertvarkyti švietimo sistemą.

Tikiuosi, kad šis pranešimas bus pirmasis ilgo proceso žingsnis, kuriam pasibaigus mokytojų rengimo kokybė tikrai pagerės visoje Europos Sąjungoje.

Livia Járóka (PPE-DE), raštu. – Europos romai gali įgyti žemos kokybės ir tam tikros formos išsilavinimą tik čigonams skirtose klasėse ne tik buvusiose komunistinėse šalyse, bet visoje Europoje. Romų vaikai naujosiose ir senosiose valstybėse narėse susiduria su sunkumais įgyjant kokybišką išsilavinimą. Pagrindinė kliūtis švietimui yra geografinis romų izoliavimas. Dėl romų gyvenimo sąlygų sudėtinga imtis reikiamų veiksmų ilgai kovojant panaikinti tik čigonams skirtas klases. Pažanga priklauso ne tik nuo aukštos kvalifikacijos romų kilmės mokytojų, kurie užtikrintų esminį romų vaikų ugdymą ir pakeistų esamą faktinę padėtį. Su kokiais iššūkiais susidurs mokytojai, mokantys romų vaikus, priklausys nuo to, kokį išsimokslinimą ateityje mokytojai įgis institucijose, rengiančiose mokytojus. Jei norime sulaukti iš savo vaikų rezultatų, turime pavyzdingai parengti mokytojus. Ateityje rengiant mokytojus pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas pažangaus mokymo daugiatautėje klasėje žinioms. Neturėtume nerūpestingai vertinti tikslo suvienodinti švietimo kokybę mokyklose, sustabdyti ankstyvą pasitraukimą iš mokyklų ir užtikrinti, kad romų vaikai patektų į universitetus ir būtų pasirengę susidurti su gyvenimo iššūkiais, o privalome dėti tam pastangas.

27. Bolonijos procesas ir studentų judumas (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės klausimas yra Doris Pack pranešimas (A6-0302/2008), kultūros ir švietimo komiteto vardu dėl Bolonijos proceso ir studentų judumo(2008/2070(INI)).

Doris Pack, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponai ir ponios, manau, tai, kad dar kartą susitinkame šį vakarą uždarame posėdyje nėra susiję su mūsų svarbiausiu požiūriu į švietimą.

Bolonijos procesas yra tikrai pati radikaliausia aukštojo mokslo reforma, įvykdyta pastaraisiais metais. Šiais laikais valstybių sienos neturėtų riboti žinių judėjimo. Todėl labai džiugu, kad valstybės narės ir universitetai yra pasirengę dirbti ties šiuo klausimu kartu, nepaisydami visada taip vertinamo subsidiarumo principo. Pritariu tam, bet noriu pastebėti, kad visuose parlamentuose šis klausimas buvo ignoruotas. Su Europos Parlamentu nebuvo susisiekę nei vienas iš 46 nacionalinių parlamentų.

Apmatau, kad šio Parlamento narių yra nuolat klausama apie Bolonijos procesą. Jei kas nors bus ne taip, visų akys kryps į mus, nors su visu tuo neturime nieko bendro. Džiaugiuosi, kad dabar nori prisidėti Komisija, kuri bando prikelti šį Bolonijos procesą švietimo programoms, kurias jūs žinote. Trumpai kalbant, reikėjo įdėti daug darbo, ir tai dar nesibaigė. Būtų gerai, jeigu parlamentai dalyvautų procese.

Iki 2010 mes būtinai norime sukurti Europos aukštojo išsilavinimo sritį. Studentai privalo turėti platų pasirinkimą ir daug aukštos kokybės kursų. Tuo tikslu Bolonijos procesas numato tris prioritetines sritis: trijų ciklų sistemą, sudarytą iš bakalauro, magistro ir doktorantūros laipsnių, kokybės garantiją ir kvalifikacijų pripažinimą bei studijų laikotarpius.

Tarp pagrindinių Bolonijos prioritetų yra studentų judumas ir aukštos kokybės išsilavinimas. Tačiau dėl paties proceso, ypač dėl skuboto bakalauro kursų įvedimo, kaip mums žinoma iš posėdžių, vis mažiau studentų drįsta bakalauro studijas tęsti mokytis užsienyje, nes jų kursai per daug perkrauti mokomosios medžiagos. Penkeri metai universitetinių studijų staiga negali sutilpti į trejų metų bakalauro laipsnio studijų programą. Taip buvo padaryta kai kuriais atvejais. Tada paaiškėjo, kad studentai iš viso negali išvykti ir apie studijas užsienyje negali būti nė kalbos. Gaila, nes *Erasmus* yra puiki programa ir reikia pasinaudoti jos siūlomomis bei kitomis galimybėmis išvykti į užsienį. Iš tikrųjų yra reikalingas kursas, kurio metu būtų privalomas judumas.

Manau, kad kreditų sistema neveikia. Nėra teisinga, kad vienoje šalyje konkrečiam moduliui yra skiriami trys kreditai, o kitam tik vienas. Turi būti sukurta europinė sistema, kurioje visų teisės būtų vienodos. Šioje srityje reikėtų įdėti daugiau darbo. Manau, kad teorija yra gerai, bet ji nėra labai gerai taikoma.

Tai pat turėtume užtikrinti, kad universitetai darytų viską, kas yra jų galiose, kad pasinaudotų finansavimo galimybėmis, o jų studentai galėtų lengviau pasinaudoti judumo teise, jei to norėtų. Daugumai universitetų tai reikštų nusileidimą iš aukštumų ant žemės ir jėgų sujungimą su verslo bendruomene. Kiek yra didelių bendrovių, kurios laikytų garbę doktorantūros ar magistrantūros kurso finansavimą? Jei tai reikštų, kad magistrantūros kursas turės Mercedes, Sony ar kokį kitą firmos ženklą, tebūnie! Esmė, kad šie pinigai padėtų studentams. Tai nereiškia teisės nustatyti mokymo programos turinio pardavimo, o pajamų šaltinių paiešką, kurie tikrai padėtų tiems, kurie yra suinteresuoti studijuoti užsienyje. Būsime laimingi, jei su Komisijos pagalba padarysime pažangą įgyvendindami šiuos tikslus.

Ján Figel', Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau dar kartą labai padėkoti Doris Pack. Ji yra viena iš mokymosi visą gyvenimą programų kūrėjų, kurios labai populiarios studentų judumui programos. Šis pranešimas dėl Bolonijos proceso ir studentų judumo yra konkretus įnašas kuriant didesnes ir geresnes judumo galimybes.

Kaip mes visi žinome, Bolonijos procesas gerokai pažengęs į priekį ir tuoj bus dešimt metų, kaip jis egzistuoja ir yra žinomas visame žemyne. Jis prasidėjo, nes mes jau nuo 1987 m. turėjome mobilumo programą *Erasmus*. Dauguma jos priemonių tapo Bolonijos proceso dalimi. Šios dvi programos remia vieną kitą ir įneša labai svarbų indėlį į vykdomą politiką. Šis judumas nėra tik vardan judumo, bet yra skirtas mūsų universitetams modernizuoti, atverti ir internacionalizuoti. Pranešime pateikiama labai išsami tolesnių būtinų veiksmų apžvalga.

Jūsų išvados atitinka specialios grupės, kurią aš pakviečiau dirbti kartu su Komisija, nustatytas aplinkybes ir pateiktas rekomendacijas. Tai buvo aukšto lygio susitikimas, vadovaujamas buvusio ministro Maria João Rodrigues, kuris man prisistatė šių metų birželio mėn. Abiejuose pranešimuose užsimenama, kad būtini esminiai ir bendri veiksmai didinti studentų, ir apskritai jaunimo – mokinių, menininkų, verslininkų judumą. Norėčiau, kad judumas būtų įtrauktas į visas programas, skatintų studentų vykimą į užsienį. Judumas turėtų būti norma, o ne išskirtinis atvejis.

Sutinku, kad Bolonijos reformos turėtų būti naudojamos atverti mūsų aukštojo mokslo sistemas ir netaptų naujomis kliūtimis judumui. Jūsų mintys dėl tam tikrų studijų sričių lankstaus kursų pobūdžio atitiktų Bolonijos proceso nustatytas taisykles ir turėtų būti toliau tiriamos. Taip pat pritariu, kad turėtume skirti daugiau ir geresnių priemonių savo piliečių judumui. Turime sujungti viešas, privačias ir europines lėšas.

Pritariu pasiūlymui „įvertinti lėšų, skirtų švietimui ir ypač *Erasmus* stipendijoms, didinimą“. Tai būtų labai naudinga ne tik švietimui, bet taip pat pilietybei – galimybei jaustis tikrais europiečiais Europoje.

Esu tikras, kad Parlamentas visiškai prisiims už tai atsakomybę. Dar kartą norėčiau pasveikinti ir padėkoti bei pasiūlyti priimti šį pranešimą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Roberta Alma Anastase (PPE-DE), raštu. – (RO) Pritariu šiam pranešimui ir jame pateiktiems pasiūlymams dėl veiksmingo Bolonijos proceso tikslų įgyvendinimo ir Europos aukštojo mokslo erdvės sukūrimo iki 2010 metų. Šiais metais svarbu ištirti esamas kliūtis ir galimybes toliau stiprinti šį procesą ateityje, po 2010 metų.

Norėčiau pasisakyti dėl dviejų labai svarbių pranešimo pasiūlymų. Pirmiausia būtinos didesnės pastangos siekiant suderinti nacionalines švietimo sistemas, užbaigti visuotinio kvalifikacijų pripažinimo procesą ir sulyginant laipsnius. Manau, kad šios srityje esantys skirtumai yra pagrindinės kliūtys, trukdančios vienodai elgtis su studentais.

Antra, norėčiau atkreipti visų Europos Sąjungos institucijų dėmesį į tai, kad judumas vis dar yra nepasiekiamas daugumai studentų, mokslinių tyrėjų ir dėstytojų, ypač iš naujųjų valstybių narių, dėl lėšų trūkumo. Todėl tinkamas projektų naujosiose valstybės narėse finansavimas yra prioritetas. Tik taip galėsime nuosekliai ir harmoningai įgyvendinti judumo Europoje tikslą.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE), raštu. – (RO) Savo politinėje darbotvarkėje prioritetą teikiu jaunimui, ypač studentams. Todėl tegaliu pritarti D. Pack pranešimui dėl Bolonijos proceso ir jaunimo judumo.

Manau, kad šios politikos prioritetinėmis sritimis privalo išlikti abipusiškumo principas keičiantis studentais ir stipendijomis bei bendros sistemos Europoje, skirtos mokslo laipsnių kokybei ir jų pripažinimui, sukūrimas. Yra pastebimai sumažėjęs studentų judumas į naujas valstybes nares.

Europos judumo sistemą veiksmingai pagerintų keitimasis gera praktika tarp valstybių narių. Todėl ji privalo būti nuolat remiama ir plečiama. Pagirtina socialinė šio pranešimo pusė, kai išreiškiamas susirūpinimas dėl jaunų žmonių, kilusių iš nepasiturinčios aplinkos.

Aptariant kitas aplinkybes, privalome skatinti kokybę ir meistriškumą tiek tarp studentų, tiek tarp dėstytojų. Tai gali vykti tik esant nuolatinei judumo švietimo sistemoje paramai tiek politikos, tiek investicijų prasme. Ši parama turi būti teikiama ir nacionaliniu, ir Europos mastu.

Mihaela Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Norėčiau pakalbėti apie labai svarbų socialinį judumo aspektą. Jis suteikia jauniems žmonėms labai turtingos patirties akademinės, kultūrinės ir socialinės įvairovės srityse. Dėl to norėčiau padėkoti D. Pack už šį pranešimą. Kaip EP narė iš Rumunijos, esu pasiūliusi pakeitimą, kad studentai iš visų valstybių šalių galėtų gauti tokį patį Europos studento pažymėjimą. Manau, kad toks pažymėjimas skatintų jaunimo judumą visoje Europoje. Dėl to vyktų keitimasis idėjomis, netiesiogiai – mąstymu, atsivertų kitos kultūros, būtų skatinamas kūrybiškumas ir novatoriški gebėjimai.

Manau, kad ši priemonė visiškai atitinka 2008 Europos kultūrų dialogo metų ir 2009 Europos kūrybiškumo ir naujovių metų tikslus.

28. Žemės ūkio kalnų regionuose padėtis ir perspektyvos (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas - Michl Ebnerio pranešimas(A6-0327/2008) Žemės ūkio ir kaimo komiteto vardu dėl padėties ir perspektyvų žemės ūkio kalnų regionuose (2008/2066(INI)).

Michl Ebner, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, norėčiau pareikšti savo pasitenkinimą dėl to, kad Komisijos narys taip pat svarsto šį klausimą. Manau, kad tai atsispindės ne tik jo trumpoje kalboje, bet ir Komisijos darbe. Privalome užtikrinti, kad Europos Komisijos veiksmuose atsispindėtų mūsų norai ir idėjos.

Kiekvienas skaitydamas mano, tiksliau Žemės ūkio ir kaimo komiteto pranešimo, kuris buvo vienbalsiai patvirtintas, pavadinimą „Pranešimas dėl žemės ūkio kalnų regionuose padėties ir perspektyvų“ privalo suprasti, kad tai tik dalis tikrojo pranešimo turinio.

Šiame pranešime kalbama apie tai, kad turi būti sukurta politika vietovėms, kurios kai kuriose valstybės narėse, tokiose kaip Austrija, Italija ir Ispanija, užima pusę teritorijos arba kitose valstybėse narėse – trečdalį teritorijos ir jose gyvena 19 proc. visų ES gyventojų. Tokios vietovės daugeliu atžvilgių yra ypač nepatogios žemės ūkiui ir gyvenimui bei ypač pažeidžiamos. Pavyzdžiui, Alpėse, pasaulinio atšilimo poveikis yra jaučiamas daug stipriau nei lygumų regionuose.

Kalnuotos sritys daugeliu atžvilgių nėra patogios – statūs šlaitai, sudėtingos oro sąlygos, erozija, aukščių skirtumai, aukštumos ir akmenuotos vietovės. Todėl turime sukurti bendrą strategiją šioms sritims. Neužtenka žemės ūkio politikos spręsti problemas kalnuotuose regionuose.

Reikia ne tik išsaugoti senus patikrintus būdus, bet ir sujungti naujus ir senus būdus kartu, norint, kad kalnų regionuose išliktų žemės ūkis. Taip pat reikėtų įtraukti ir kitus svarbius veiksnius, būtent tvarų gamtinių šaltinių panaudojimą, transporto tinklų kūrimą ir gerinimą ne tik paties transporto, bet ir interneto prieigos, ryšio tinklų, taip pat gerinti ir plėtoti komunalines ir vietos paslaugas, kurias yra sudėtingiau teikti dėl išsibarsčiusių gyvenviečių, stiprinti socialinę organizaciją.

Būtina įtraukti tokias naujas priemones, kaip didesnis dėmesys esminiam ir visą gyvenimą trunkančiam mokymui, dėmesys gamtovaizdžio bioįvairovei ir prisitaikymas prie anksčiau minėtos klimato kaitos. Šiame pranešime, kurį vieningai priėmė Žemės ūkio ir kaimo komitetas, tam yra skiriama 13 konstatuojamųjų dalių ir 72 dalys. Norima sukurti struktūros sistemą remiantis turimomis pastangomis sektoriuose. Dėl šios priežasties pranešime kreipiamasi į Europos Komisiją, kad ši per šešis mėnesius parengtų bendrą strategiją su daugybe priemonių ir remiantis subsidiarumo principu strategija būtų suderinta su valstybių narių nacionaliniais veiksmų planais.

Tikiuosi, kad šis pranešimas čia sulauks tokio paties pritarimo kaip ir komitete. Prašau Komisijos nario mūsų argumentus perduoti Komisijai ir priminti, kad kalnų vietovių gyventojų indėlis yra visų gyventojų vardu ir teikiantis naudos, todėl turi būti visiškai pripažįstamas. Tai jų indėlis į aplinkos apsaugą, į mūsų žemyną kaip vietą turizmui. Reikia atsižvelgti į šį indėlį, nes jis yra kaip garantas prieš depopuliaciją tokiuose regionuose kaip Piedmont ir Lombardy bei Prancūzijos ir Ispanijos dalyse.

Ján Figel', *Komisijos narys.* – Gerb. Pirmininke, šis pranešimas yra paskutinis, bet ne mažiau svarbus už kitus pranešimus. Galiu užtikrinti pranešėjui M. Ebner, kad pranešime pateiktos rekomendacijos yra labai svarbios. Norėčiau padėkoti pranešėjui ir Žemės ūkio ir kaimo komitetui už šį pranešimą. Jame pabrėžiama žemės ūkio kalnuotose regionuose svarba Europos Sąjungai. Buvo kalbama apie žemės ūkio indėlio į aplinkos apsaugą svarbą, kokybiškų produktų pateikimą ir kultūrinio landšafto, kaip mūsų europinio palikimo dalies, išsaugojimą.

Dėl šios priežasties kalnuotosioms vietovėms yra teikiama ypatinga bendrosios žemės ūkio politikos parama. Ši parama yra skirta ūkininkams už nepalankias sąlygas kompensuoti, susijusias su gamtinėmis sąlygomis. Be to, šie regionai gauna naudos iš keleto kitų žemės ūkio vystymo priemonių, tokių kaip žemės ūkio apsaugos mokėjimai, skirti sezoninių gyvulių pervalymo į naujas ganyklas ir piemenų tradicijoms išsaugoti, parama kokybiškiems žemės ūkio produktams ir tokioms ūkio įvairinimo priemonėms kaip turizmas.

Naujausiuose Komisijos pasiūlymuose, ypač dėl padėties įvertinimo, prie neturinčių palankių sąlygų yra priskiriamos kalnuotos vietovės. Laipsniškai atsisakant pieno kvotų schemos, konkreti parama gali būti skiriama ekonomiškai silpnoms ar ekologiškai pažeidžiamoms sritims pieno, jautienos, avių ir ožkų sektoriuose.

Pranešime prašoma, kad Komisija sukurtų bendrą strategiją, skirtą kalnuotoms vietovėms ir žemės ūkiui kalnų regionuose.

Visi žinome, kad kalnuotos vietovės skiriasi viena nuo kitos ekonomine ir socialine padėtimi. Todėl būtų sudėtinga sukurti visapusišką Bendrijos strategiją ir detalų veiksmų planą visų jų atžvilgiu.

Tačiau ES paramos schemos, skirtos kaimo plėtrai skatinti ir sanglaudos politikai, sukuria tinkamą ir aiškią struktūrą, kurioje valstybės narės apibrėžia ir schemas, tinkamiausias jų regionų sąlygomis. Toks decentralizuotas Europos Sąjungos požiūris leidžia valstybėms narėms tinkamai pritaikyti programas kalnuotoms vietovėms, taip pat užtikrinti bendrą strateginį nuoseklumą.

Gerbiamieji nariai, dabar negaliu įvertinti visų pranešime išdėstytų pasiūlymų, bet užtikrinu jus, kad Komisija smulkiau išanalizuos pranešimo išvadą.

Dar kartą norėčiau padėkoti Michl Ebneriui, komitetui ir visiems Jums.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Bernadette Bourzai (PSE), raštu. – (FR) Žemės ūkio padėtis kalnuotose vietovėse yra svarbus vietos ekonominio vystymosi ir aplinkos apsaugos (kovos su klimato kaita, bioįvairovės, atviros ir saugios poilsio ir turizmo vietovės) veiksnys.

Konkretūs nepatogumai, susiję su aukščiu, topografija ir klimatu, su kuriais susiduria ūkininkai kalnuose, pateisina kompensacijų, skirtų gamtiniam nepatogumams kompensuoti, mokėjimą ir paramą tiesioginėms pajamoms siekiant padengti papildomas gamybos išlaidas ir vietinio valdymo vaidmens didinimą.

Manau, kad pagrindiniai klausimai yra šie – išvengti visiško paramos žemės ūkiui atsiejimo gyvulininkystės sektoriuje, nes dėl to gali būti prarasta darbo vietų, remti pieno sektorių, kuris yra svarbiausias neturtinguose rajonuose, didinti paramą jaunųjų ūkininkų gyvenvietėms bei skatinti solidarumą vandens valdymo srityje.

Taip pat pasisakau už tikros integruotos Europos strategijos sukūrimą kalnuotose vietovėse, užtikrinant, kad būtų atsižvelgiama į kalnuotų vietovių specifiką, formuojant įvairias Europos Sąjungos politikos sritis.

Urszula Gacek (PPE-DE), raštu. – (PL) Europos Parlamento pranešime dėl žemės ūkio padėties ir perspektyvų kalnuotose vietovėse Europos Komisija yra teisėtai įpareigojama per šešis mėnesius pateikti strategiją, skirtą kalvotoms ir kalnuotoms vietovėms.

Tai tikras žingsnis į priekį įvertinant konkrečias sąlygas, kuriomis 19 proc. visų ES gyventojų gyvena ir dirba.

Europos Parlamento pasiūlymas dėl žmonių, gyvenančių Lenkijos Podhale regione, nusipelnusių mūsų paramos.

Iki šiol kalvotoms ir kalnuotoms vietovėms skirtos gairės rėmėsi išimtinai vien tik žemės ūkio politika. Šiame pranešime taip pat pabrėžiamas poreikis remti žemės ūkį kompensacinėmis išmokomis, taip pat remti aukštos kokybės produktus.

Tačiau kalvotose ir kalnų vietovėse yra daug kitų problemų, kurias ES turėtų pradėti spręsti. Jos apima platų ekonominių, socialinių ir gyvenimo kokybės klausimų spektrą. Todėl labai gerai, kad pranešime minimos transporto tinklų ir interneto problemos. Be to, bendruomenės turėtų būti remiamos tiek finansiškai, tiek teikiant pagalbą konkrečiais sprendimais regioniniu lygmeniu, skirtais komunalinių paslaugų lygiui kelti.

Tuo pačiu metu privalome prisiminti „kalnų žmonių“ svarbą saugant nacionalines tradicijas ir tradicines žinias apie gamtą. Reikia ypatingą dėmesį skirti pastovių socialinių struktūrų svarbai ir tvariam aplinkos naudojimo poreikiui.

Todėl, be abejonės, Podhale regionas yra puikiausias geros praktikos pavyzdys.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE), raštu. – (EL) Gerb. Pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti M. Ebner su jo pranešimu. Kalnų regionai yra ypač svarbūs ES, nes jie sudaro daugiau nei 50 proc. kai kurių valstybių narių teritorijos, kuriose kaimo gyventojai vis dar sudaro svarbią dalį.

Lyginant su kitais ES regionais, dėl savo specifinių charakteristikų (stačių šlaitų, aukščio skirtumų) šie regionai yra priskiriami prie neturtingų. Sudėtingos žemės ūkio produktų auginimo sąlygos, didelės išlaidos transportui, nepilnaverčiai transporto ir ryšių tinklai bei žmonių pervežimo ir paslaugų išlaidos, turi įtakos ekonomikai ir kasdienėms piliečių, gyvenančių kalvotose ir kalnų srityse, sąlygoms.

Kita vertus, šių regionų gamintojai yra žinomi dėl kokybiškų produktų ir ilgalaikės patirties eksploatuojant miškus ir ganyklas. Todėl šios ypatybės turėtų būti stiprinamos ir naudojamos konkurencingumui ir kultūriniam tapatumui stiprinti.

Reikalinga strategija, atsižvelgianti į konkrečias svarstomų regionų ypatybes, kuri padėtų įveikti naujus sunkumus, sukurtų alternatyvias užimtumo formas ir išsaugotų gyventojus. Tokioje strategijoje ypatingas

dėmesys turėtų būti skiriamas nelaimės ištiktiems regionams, tokiems, kaip gaisrų nusiaubtos kalvotos ir kalnų vietovės.

Rumiana Jeleva (PPE-DE), raštu. – Manau, kad žmonės, gyvenantys mažose ir izoliuotuose kaimo bendruomenėse, ypač kalnuotose vietovėse, yra socialiai nuskriausti ir kiekvieną dieną susiduria su suvaržymais ir sunkumais. Jų poreikiai turėtų būti mūsų prioritetų sąrašo viršuje, nes labai dažnai trūksta tokių svarbiausių dalykų, kaip galimybės naudotis paslaugomis. Jie patiria nuolatinę įtampą dėl kasdienių finansinių ir praktinių problemų, kurios kelia nerimą. Matydama savo šalies Bulgarijos padėtį, galiu pasakyti, kad daugumos kaimo gyventojų rūpestį kelia pagrindiniai žmogiškieji poreikiai. Labai dažnai trūksta ilgalaikės plėtros strategijų.

Be to, darosi aišku, kad politika dėl kaimo vietovių vis dar atsilieka ir neatitinka tikrovės. Regioninė ir kaimo vietovių politika bei priemonės privalo būti decentralizuotos, kad galėtų prisitaikyti prie vietos sąlygų. Todėl egzistuoja konkrečių, lanksčių ir pritaiktų regioninių ir vietos užimtumo bei socialinės naudos politikos sričių poreikis. Todėl savo dėmesį turime skirti žmogiškiesiems ištekliams kurti ir gebėjimams ugdyti, išskiriant jaunimą, moteris ir mažumas. Mažuose ir atokiuose kaimuose reikia taikyti racialesnę politiką, atsižvelgiant į esamus vietos gamtinius ir žmogiškuosius išteklius ir žmonių poreikius.

Sepp Kusstatscher (Verts/ALE), raštu. – (DE) Į šį pranešimą yra sudėti visi įmanomi dalykai. Tai primena skubaus kolektyvinio svarstymo metu pateiktą minčių kratinį dėl žemės ūkio ir kalnuotų vietovių. Tai minčių ir reikalavimų katalogas, sudarytas iš tuščių žodžių ir banalybių, su pasikartojimais ir prieštaravimais. Šiam pranešimui negalima pritarti, nors jame galima rasti minčių, kurios įtiktų kiekvienam.

Daugiausia prieštaravimų yra tarp aplinkos apsaugos ir socialinių dalykų bei Michl Ebner ir jo partijos kasdien vykdomos negailestingos politikos.

Kiekvienos perspektyvios Europos žemės ūkio srityje vykdomos politikos centre turi būti tikras ilgalaikis požiūris į žemės ūkį ir maisto gamybą. Asmenys, niokojantys vandenį, dirvožemį ir bioįvairovę, privalo už tai atsakyti pagal „teršėjas moka“ principą. Turime skatinti tokį žemės ūkį, kuris apsaugotų klimatą ir teiktų į rinką vartotojams didelę įvairovę sveikų produktų. Ekologinis ūkininkavimas turi būti skatinamas. Mes, Žalieji, nepritariame vykdomai pasaulinėje rinkoje politikai subsidijuoti pagrindinius veikėjus. Norime stiprinti vietos ir regionines maisto rinkas, užtikrinti, kad ūkininkai galėtų gauti normalias pajamas ir garantuotų vartotojams šviežią ir sveiką maistą. Ši valdymo forma taip pat yra geriausias būdas apsaugoti žemės ūkį ir aplinką.

Véronique Mathieu (PPE-DE), raštu. – (FR) M. Ebnerio pranešime dėl žemės ūkio padėties ir perspektyvų kalnuotuose regionuose yra akcentuojami šių regionų, sudarančių 40 proc. Europos teritorijų, bruožai ir poreikiai.

Šie regionai susiduria su gamtiniais sunkumais, dėl kurių gamyba yra sudėtingesnė, ribojama prieiga. Todėl jiems turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys.

Taigi kviečiu Komisiją parengti bendrą planą, pagrįstą tęstinumu ir integruotomis priemonėmis. Tai reikštų, kad toliau būtų mokamos kompensacinės išmokos, skirtos gamtiniais sunkumams padengti, finansiskai remiami jaunieji ūkininkai ir ypatingas dėmesys skiriamas pieno sektoriui. Žmogiškoji veikla kalnuotose „Natura 2000“ srityse turi išlikti. Galiausiai būtina pabrėžti medžioklės ir žvejybos reikšmę tose vietovėse.

Tokia strategija padės šiems regionams įveikti konkurencingumo ir tvaraus vystymosi iššūkius, nes jie yra ne tik potencialūs ekonominio stiprėjimo šaltiniai, bet ir tradicijų, užtikrinančių kokybę ir prisidedančių prie mūsų gamtos išsaugojimo, sergėtojai.

Cătălin-Ioan Nechifor (PSE), raštu. – (RO) Kalnų regionai yra pagrindinė Europos Sąjungos dalis. Maža to, šiose vietovėse tradicijos, kultūra ir kalba yra geriau išsaugotos nei bet kuriuose kituose regionuose, esančiuose 27 valstybėse narėse. Deja, šalių vyriausybės neįgyvendina bendrų regioninės plėtros strategijų. Dėl esamų trūkumų lėtai, bet nuolat šiuose regionuose mažėja gyventojų skaičius. Pradėdamas nuo Europos Sąjungos deviso „Vieningi įvairovėje“, norėčiau pritarti Parlamento sprendimui prašyti Komisijos parengti bendrą tvaraus vystymosi ir kalnų išteklių naudojimo strategiją. Taip Europos piliečiams, pasirinkusiems gyventi sudėtingesnėmis sąlygomis kalnuotose vietovėse, būtų užtikrintos vienodos galimybės. Atsižvelgiant į išmokų kalnuotose vietovėse atsieimą, manau, kad mes, EP nariai, privalome daryti spaudimą, kad kalnuotoms vietovėms toliau būtų teikiama finansinė parama. Taip kalnuotos vietovės taps saugomomis zonomis, galinčiomis užsitikrinti tvarų vystymąsi, ir būti oaze Europos ir tarptautiniams turistams.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), raštu. – (RO) Mano atstovaujamoje šalyje, Rumunijoje, kalnai sudaro trečdalį. Kalnuotų vietovių gyventojų gyvenimo sąlygos yra prastesnės nei kaimo gyventojų.

Pritariu M. Ebnerio pranešime pateiktiems pasiūlymams. Tvirtai tikiu, kad aiški ES strategija dėl kalnuotų vietovių, kuri būtina ir skubiai reikalinga, labai prisidėtų prie gyvenimo sąlygų šiose srityse pagerinimo.

Tuo pat metu norėčiau pažymėti, kad skubiai reikalingas kaimo plėtrai skirtas bendruomenės finansavimo geresnis reglamentavimas.

Pavyzdžiui, Rumunijos valdžia vykdo įvairias EAFRD programas, kurios teikia finansinę paramą mažosioms įmonėms ir turizmui. Mažosios įmonės ir pensonai yra ypač svarbūs kalnuotų vietovių vystymuisi.

Dieną prieš šios sesijos pradžią, buvo viešai paskelbti norintiems pasinaudoti šiomis priemonėmis vadovai, įskaitant sudėtingą dokumentaciją. Šie vadovai buvo parengti rugpjūčio mėn.

Yra aiškiai pažeidžiamas teisingos ir skaidrios informacijos teikimo galimiems gavėjams principas.

Manau, kad ES teisės aktai turėtų užtikrinti, kad tokių situacijų, dėl kurių finansinės ES pastangos tampa beprasmiškos, turėtų būti išvengta.

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Kalnuotuose vietovėse gali būti auginami aukštos kokybės žemės ūkio produktai, kurie papildytų žemės ūkio produktų Europos Sąjungos rinkoje įvairovę. Todėl reikia labiau koordinuoti ir teikti struktūrinę paramą kaimo plėtrai koordinavimui.

Tvarus, šiuolaikinis ir daugiakultūrinis žemės ūkis kalnuotose vietovėse yra būtinas. Biomasės eksploatacija ir kaimo turizmas didina vietos žmonių pajamas. Tam tikrų gyvūnų ir augalų rūšių išsaugojimas, tradicijų laikymasis, ypač turizmo puoselėjimas, padeda kovoti su klimato kaita išsaugant bioįvairovę ir surenkant CO₂ pievose ir miškuose. Tvarus miško ūkio eksploatavimas leis gaminti energiją naudojant medienos likučius.

Ponios ir ponai, norėčiau pabrėžti vandens valdymo kalnuotose vietovėse klausimo svarbą. Labai svarbu, kad Komisija skatintų vietos ir regioninę valdžią plėtoti įvairiapusišką solidarumą tarp susijusių veiklos sričių vartotojų ir būtų skiriama tinkamai lėšų tvariam vandens išteklių naudojimui šiose srityse.

Šie regionai yra ypač mažai apsaugoti nuo klimato kaitos pasekmių. Todėl svarbu skatinti skubų priemonių, skirtų apsaugoti nuo stichinių nelaimių, ypač miškų gaisrų, šiuose regionuose, skyrimą. Esu tikras, kad kalnų regionuose būtinos naujos priemonės teritorijų apsaugai nuo potvynių, ypač prevencijai. Ūkininkai ir miškininkai gali teikti paramą prevencinėms potvynių priemonėms tiesioginėmis išmokomis, susijusiomis su sritimis, kurios jiems priskiriamos pagal bendrąją žemės ūkio politiką.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), raštu. – (RO) Pritariame M. Ebnerio pranešimui. Rumunijoje kalnai sudaro 33 proc. viso ploto. Kaip ir kitose Europos šalyse, yra rizika, kad kalnų vietovės liks be gyventojų ir nebus vykdoma ekonominė veikla.

Mums reikalinga bendra Europos strategija dėl tvarios kalnuotų vietovių plėtos. Prašome ypatingą dėmesį skirti žemės ūkio paramai, ekologiškiems produktams, kaimo turizmui, ryšių priemonėms ir prieigai prie jų kalnuotoje vietovėje. Taip pat primygtinai reikalaujame, kad jaunos šeimos būtų skatinamos kurti kaimo turizmo ūkius, siekiant atkurti ekonominę vietovės potencialą.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), raštu. – (BG) Kaip atstovė valstybės narės, turinčios aiškių problemų žemės ūkio srityje, ypač kalnų regionuose, norėčiau palaikyti mums labai svarbų M. Ebnerio pranešimą dėl žemės ūkio padėties ir perspektyvų tokiose vietovėse.

Kaip pabrėžiama pranešime, Bulgarija susiduria su rizika dėl gyventojų mažėjimo ir prislopinto vietos bendruomenių socialinio gyvenimo. Šios bendruomenės tai pat susiduria su grėsme, kad gali nutrūkti žemės ūkio veikla. Bendra politika dėl paramos ūkiams tokiose srityse yra sunkiai pritaikoma (pvz.: dėl minimalaus gyvulių skaičiaus reikalavimo). Todėl atsiranda poreikis taikyti specialią finansinę paramą pieno gamintojams ir papildomas finansines priemones, kurios turėtų būti priimtos įgyvendinus pranešime pateiktus pasiūlymus. Tik tada bus išsaugoti genetiniai gyvulių ištekliai kartu su žmogiškaisiais ištekliais, šių vietovių unikalumas, atsižvelgiant į ypatingą jų svarbą konkrečioms valstybėms narėms ir visai ES. Tai paskatins politikos kituose sektoriuose – aplinkos apsaugos, turizmo, mažųjų ir vidutinių įmonių steigimo ir švietimo – įgyvendinimą. Todėl reikalauju sukurti bendras tiesioginės paramos schemų taisykles ir įtraukti į bendrąją žemės ūkio politiką bei specialios paramos schemas kalnuotoms vietovėms.

29. Kito posėdžio darbotvarkė

30. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 10.30 val.)